

HUJON

Nr. 2 – 2022

Årgang 48

BirdLife Norge
Avdeling Oppland – Fylkets fuglevernforening

Den gamle blåmeisen

Av Anders Hals

Redaktøren kommer med en henstilling i siste nummer av Hujon om småhistorier fra fugleverdenen som det slumper at vi fuglefolk har opplevd noen av. En av mine sådanne stammer fra utenom Oppland, men likevel ganske nært – nærmere bestemt Ringerike. Håper det er i orden, for historia er ganske spesiell – og som i Hujon 1/2022 har også denne historia en blåmeis i hovedrolla.

Universitetet i Oslo leide fra tidlig på 70-tallet av daværende Drammensvassdragets Tømmermåling ei stor hytte på Averøya – ei halvøy nord i Tyrifjorden, for feltbiologiske aktiviteter. Det var mest fuglefolk som var her, og ei drivkraft gjennom det meste av tida var Tycho Anker-Nilssen. Han har siden brukt MYE tid i felt til sjøfugl med utgangspunkt i Røst i Lofoten, men nok om det.

Vårvinteren 1974 ringmerket han og flere med tilknytning til Blindern og Zoologisk Museum en blåmeis på Averøya, men det var sikkert ingen som da ante hvor mye interessant de ville oppleve med akkurat denne blåmeisen.

Etter hvert ble det satt opp kasser for meis og svarthvit i området med faste forband. Tycho drev allerede da med fargeringmerking av kjøttmeis ifm. det jeg mener å huske var ment å skulle bli ei seinere hovedoppgave (i dag master). I ei av disse kassene hekket denne blåmeisen hvert eneste år utover på 70-tallet, og den var gang på gang i nettet og ble kontrollert. Fuglen som viste seg å være en hann, hørte åpenbart til her.

Høsten 1979 fanget jeg den i nett, den ble målt og veid, dataene ble ført på kartotek kort, og tatt vare på uten at jeg i dag aner hvor de befinner seg - om de i det hele tatt finnes. Den siste kontrollen jeg hadde av fuglen, var uti oktober 1979, og dette var også noe av det siste som ble gjort der ute den høsten.

Den påfølgende våren var vi som vanlig i gang i påska, og foruten nettfangst var det også sjekking og rengjøring av kassene. Foruten alle de 100 småfuglkassene hadde vi også hengt opp noen kasser med størrelser tilsvarende stær og kvinand. Disse ble selvsagt også sjekket.

I noen år rundt 1980 fanget vi STORE mengder sisik – både grønne og grå, på Averøya. Det meste vi var opp i pr. dag var rundt 600 fugler! Selv var jeg en gang alene om godt og vel 260 grønnsisiker i løpet av en dag. At det var hektisk, er mildt sagt.

Noen sisiker kom aldri lenger enn til Averøya. Vi fant igjen flere av dem i kasser – hamstret av spurveugle, og våren 1980 var ikke noe unntak. Denne våren fanget vi aldri vår gamle venn Blåmeisen. Da var det jo gått seks år siden den som 2K første gang fløy i et mistnett på Averøya, så vi så det ikke som veldig rart om den ikke var der. Blåmeiser i åttende kalenderår er ikke vanlig.

Men blåmeisen slutta ikke å overraske oss. Da ei storkasse skulle tømmes for bøss, reirmaterialer o.a., ramla det i en haug av fjær ca. ut 30 sisiker – og én blåmeis. Den var ringmerket, og vi kjente straks igjen nummeret. Det var VÅR blåmeis. Følelsene var kanskje litt blanda, men nå visste vi i alle fall utfallet.

50 ganger ble den kontrollert levende i perioden 1974-1979. Tilsynelatende i fin form, noen ganger ifm. sjekking av kasser og noen ganger ved at den ble fanget i nett. Uansett – noe av det eneste vi ikke visste om denne fuglen, var når og hvor den ble født.

For utenom akkurat starten visste vi mye om den takket være ringmerkingsaktiviteten. Vi visste mye om hvor den i alle disse årene hadde hekket, hvem den hekket med, hvor mange unger den måtte erkjenne farskapet til, «løpende» helsetilstand osv. Litt trist var det å måtte innse at den ikke lenger var i live, men samtidig var det interessant og oppløftende å se hva ringmerking kan gi av kunnskaper om fugl og fuglers liv.

OPPFORDRING TIL MEDLEMMENE; For de av dere som ikke har gitt opp E- postadressen deres, så oppfordres dere til å sende disse til **Kasserer: Anne Gri Henriksen, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com.** Dette fordi vi skal spare porto til påminnelse om årsmøter, medlemsmøter og turer. Håper dere tar bryet og utfordringen med å gi beskjed om deres E – post. - Hilsen redaktøren

HUJON

Medlemsblad for
BirdLife Norge
avdeling Oppland – nr. 2 - 2022

Redaktør: Per Åge Skålerud, Fluberg, Tlf: 474 62 724, E-post: fugleper@online.no

Hujonmedarbeider: Jon Opheim, Øyer, Tlf.905 03 706, jnopheim@gmail.com

MEDLEMSKAP:

Medlemskap i BirdLife Norge: 180,- Tillegg for BirdLife avd. Oppland: 150,-

Familiemedlemskap: 100,- uansett antall. Juniormedlem (under 18 år): kr. 90,-

Innmelding og betaling av kontingent skjer til BirdLife Norge, se adresser nedenfor. Etter innmelding vil du motta giro fra dem.

Foreningens adresse: BirdLife Norge avd. Oppland, postboks 87, 2601 Lillehammer

E-post: nof.oppland@gmail.com, **Bankkonto-nr:** 2085.29.13437, **Organisasjons nr.:** 898810682

STYRET:

Leder: Jon Opheim, Øyer, Tlf: 905 03 706, jnopheim@gmail.com

Nestleder: Geir Høitomt, Dokka, Tlf: 992 49 948, geir@kistefos-skog.no

Sekretær: Annbjørg Backer, Fåvang, Tlf: 908 93 631, anbacker@gmail.com

Kasserer: Anne Gri Henriksen, Gran, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Styremedlem: Bjørn Harald Larsen, Eina, Tlf: 977 49 350, larsen@mfu.no

Styremedlem: Rolf Jørn Karlsen, Gjøvik. Tlf: 901 64 293, rolfjorn@gmail.com

Varamedlem: Ragnar Ødegård, Lillehammer, Tlf: 414 29 050, ragg56@gmail.com

Varamedlem: Margaret M Eggen, Lillehammer, Tlf: 478 77 905, olaeggen@bbnett.no

Sel, og Ottadalen lokallag:

Leder: Atle Kjærvik, Vågå, Tlf: 901 93 275, kjatile51@gmail.com

Valdres lokallag:

Leder: Rune Rødningen, Fagernes, Tlf. 997 99 800, runero@yahoo.no

Hadeland lokallag:

Leder: Anne Gri Henriksen, Gran, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Gjøvik, Toten & Land lokallag:

Leder: Stein Roger Nybakke, Reinsvoll, Tlf. 901 92 548, srny@online.no

Trykk: Dale-Gudbrands Trykkeri AS, **Opplag:** 420 eks.

LRSK: Jon Opheim og **Strektegninger ved:** Trond Haugskott

BirdLife Norge, Sandgata 30 B, 7012 TRONDHEIM,

Tlf: 738 41 640, E-post: post@birdlife.no

Nyttige internettadresser: www.artsobservasjoner.no/fugler og www.birdlife.no

Hjemmesiden til BirdLife Oppland: www.oppland-ornitologene.org

Innhold:

Hujon nr. 2 – 2022

Den gamle blåmeisen	78
Info for NOF – avd. Oppland	80
Innholdsfortegnelse	81
Lederen	82
Rehabilitering skadde rovfugler og ugler	84
Kartlegging av horndykker i Innlandet i 2022.....	99
Møteprotokoll fra årsmøtet i BirdLife Oppland 2021	102
Årsberetningen for BirdLife Oppland for 2021	104
Regnskap for BirdLife Oppland for 2021	110
Revisjonsmelding for BirdLife Oppland for 2021	112
Årsberetningen for Valdres lokallag	114
Årsberetningen for Gjøvik, Toten og Land lokallag	115
Årsberetningen for Hadeland lokallag	116
Årsberetningen for Sel og Ottadalen lokallag	120
Rapport fra fuglevakta 2020	121
«Nytt lokallag» lokallag: Sør-Gudbrandsdalen	122
Rapport: Fokstummyra naturreservat 2021	123
Rapport: Åkerrikse i Oppland 2021.....	126
Rapport: Hekkende rødlistearter 2021	128
Styremøtereferat fra styremøte på Dokka 01. desember	133
«Siste nytt» 01.09. – 31.12. 2021	136
«Skrivestafett» av Bjørn Roar Løkken	154

Foto fremside **Linerle** ved: Rune Rødningen

Foto bakside: **Trekryper** ved: Rune Rødningen

Lederens spalte

Av Jon Opheim

Vi er midt i vårtrekket for fugl. Det kommer nye arter for hver dag, og mange av disse har det travelt. De skal tilbakelegge svære distanser i løpet av kort tid, kanskje helt fra Afrika til sine hekkeområder langt i nord. Fuglene følger ofte naturlige lederlinjer i terrenget. Gjennom Innlandet snakker vi gjerne om ei «Indre trekkroute», dvs. fugler som kommer inn Oslofjorden, følger de store innsjøene og dalførene for igjen å møte kysten i Trøndelag.

For en fugleskrott er dette ei hard påkjenning. Den tærer hardt på sine fettreserver og trenger mat under vegg. Mange arter trekker i flokk, bl.a. de fleste av våre vannfugler. For å holde på dette «trekkmønsteret» er de avhengig av mellomlandingsplasser der hele flokken på kort tid kan finne tilstrekkelig med mat og hvile for å kunne fortsette ferden videre – kanskje allerede neste dag.

Har vi sørget for at fuglene har god nok tilgang på slike «matstasjoner»? Jeg er ikke så sikker på det. Riktignok har mange av de viktigste våtmarkene/deltaområdene i Innlandet fått vernestatus, men de er nesten alle som en under et konstant press – både av utbygginger og menneskelig ferdsel (uro). Høyproduktive våtmarksområder og naturlige strandsoner minker i faretruende rask tempo. Det er nok å ta en titt på strandområdene rundt Mjøsa og øvre del av Vormå for å skjønne dette. Bare i løpet av de siste ti-årene er fine strandlinjer erstattet med sprengstein og betong over lange strekninger, ikke minst av veg- og jernbaneutbygginger. Åkersvika i Hamar, som har internasjonal vernestatus, har bortimot blitt perforert av ulike trafikkårer.

Hva er konsekvensen av dårligere mattilgang og mer forstyrrelser? Høyst sannsynlig at flere og flere fugler ankommer sine hekkeområder i dårligere kondisjon, med små eller ingen fettreserver. I løpet av kort tid skal de bygge seg opp til en krevende hekkeperiode, der hunfuglene skal «tømme» seg for energi ved å legge et stort antall egg. Deretter starter ei lengre rugeperiode med liten mattilgang. Når en i tillegg ved at mengden med insekter er kraftig redusert i løpet av få år, kan dette være problematisk nok. Det er ingen tvil om at vi her er inne på en hårfin balansegang, der det skal lite til før dette tipper i feil retning. Forskning har vist at det er en klar sammenheng mellom fuglers kondisjon, eggkvalitet og hekkesuksess, og at hekking også uteblir hos fugler i dårlig form.

Har vi med oss hele dette bildet i vår daglige forvaltning av natur? Det er egentlig et unødvendig spørsmål siden ikke engang verneområder får ligge i fred. Noen ganger må vi også ta upopulære valg – blant annet i vegspørsmål. I Lågendeltaet må vi forhindre at selve kjerneområdet for trekkfugl blir offer for vegutbygging, noe som dessverre er konsekvensen ved å beholde og utvide dagens E-6 trase. Vi har her tatt til orde for en kunnskapsbasert forvaltning – framfor prinsippet om å unngå ei ny bru på et annet sted med mindre naturverdier. En slitsom sak som fortsatt er dagsaktuell.

Fokus på vern av våre viktige fuglebiotoper, ikke minst våtmarksområder, er viktigere enn noen gang. Konsekvensene ved tap av slike kjerneområder har trolig større betydning for våre fuglebestander enn de fleste har tenkt seg. At hele 40% av våre hekkefugler står på den nye rødlista viser at det svikter på mange områder. Årsakene er sammensatte og uoversiktlige, men siden det meste er menneskeskapt bør det fortsatt være et visst håp. Det ligger vel også noen forpliktelser i at FN har utpekt 2021 - 2030 som verdens ti-år for restaurering av økosystemer?

Vår og sommerens aktiviteter: møter/turer i BirdLife OPPLAND

https://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/oppland/?vis=kalender&fbclid=IwAR00XAXmiruBc0bXJpCbmWgae2-LAdk7SOif8kgGle1VDQ6KgVAHz_oGHK8

Minner også om vår nettsadresse:

https://www.birdlife.no/organisasjonen/fylkesavdelinger/oppland/?fbclid=IwAR322S-vM9nLVI1IW0_HXiITMtRq6EW-OrlEnjKWPh2ttLau5Ed36SfuhY

Husk også at du kan sette «GRASROTANDELEN» til BirdLife Oppland, eller til et av lokallagene

Rehabilitering skadde rovfugler og ugler

Årsrapport 2021

Av Helge Grønlien

Innledning

21 skadde haukefugler, falkefugler og ugler kom inn i løpet av 2021. Både antall skadde fugler og artssammensetningen gjenspeiler et smågnagerår. Hele seks forskjellige uglearter er representert – 2 kattugler, 1 haukugle, 1 lappugle, 1 perleugle, 3 spurveugler og 1 jordugle. 4 tårnfalker, 1 fjellvåk og 1 musvåk indikerer også et smågnagerår. For øvrig kom det inn 4 spurvehauker og 1 vandrefalk (tab. 1).

Tabell 1. Innkommne fugler, funndato, skjebne og behandlingstid

Nr.	Art	Kjønn alder	Funnet	Mottatt/ hentet	Sluppet	Død/ avlivet	Pasient- døgn
1	Kattugle	2KM	10.03	12.03	17.03		7
2	Haukugle	3K+	13.03	13.03	30.03		17
3	Lappugle	5K+F	23.03	23.03		03.04	11
4	Spurvehauk	2KF	07.04	07.04	19.04		12
5	Vandrefalk	3K+M	07.04	10.04		15.05	35
6	Spurvehauk	3K+F	12.04	12.04		13.04	1
7	Perleugle	3K+F	15.04	15.04	09.05		24
8	Tårnfalk	3K+F	12.06	13.06	22.06		9
9	Tårnfalk	3K+F	23.07	23.07		08.08	16
10	Tårnfalk	1KM	01.08	01.08	07.08		6
11	Fjellvåk	3K+M	18.08	18.08		27.08	9
12	Spurveugle	1K+	18.08	18.08		27.08	9
13	Jordugle	1K	20.08	20.08	25.08		5
14	Spurvehauk	1KF	23.08	24.08		26.08	2
15	Tårnfalk	3K+M	26.08	29.08		09.09	11
16	Haukugle	1KM	28.08	29.08	21.09		23
17	Musvåk	1KF	21.09	21.09	13.10		22
18	Kattugle	1KM	08.10	08.10	16.10		8
19	Spurveugle	1KF	16.10	16.10		18.10	2
20	Spurvehauk	1KM	23.10	23.10	06.11		14
21	Spurveugle	1KF	25.10	25.10	30.10		5
Sum							248

12 av de 21 skadde fuglene kom på vingene igjen, en behandlingssuksess på 57 %.

Antall pasientdøgn (én fugl pr. døgn = ett pasientdøgn) ble 248 (tab. 1). Behandlingstida for årets fugler ble i snitt 11,8 dager. For de friskmeldte fuglene ble snitt behandlingstid 12,7 dager mens behandlingstida ble 10,7 dager for fuglene med negativt behandlingsresultat.

Tabell 2. Inkomne fugler, skadeårsak, diagnose og behandling

Nr.	Art	Skadeårsak	Diagnose	Medisinsk Bidrag	Pleie
1	Kattugle	Innestengt pipe	Slitasjeskader forurenset		Fjærrensing kvasset klør
2	Haukugle	Innestengt pipe	Forurenset fjær luftveier	Fys. saltvann	Føn, vask
3	Lappugle	Kollisjon bil	Indre skader	Røntgen	Næringstilførsel
4	Spurvehauk	Kollisjon bil	Skulderskade		Opptrening
5	Vandrefalk	Kollisjon bil	Brudd ulna radius vevskader	Operasjon fiksering	Antibiotika sårbehandling
6	Spurvehauk	Kollisjon vindu	Sentralnervøse skader		Næringstilførsel
7	Perleugle	Innestengt hundegård	Øyeskade vevskade		Opptrening
8	Tårnfalk	Kollisjon ledning	Øyeskade, indre skader		Næringstilførsel
9	Tårnfalk	kollisjon høyspent	Brudd- vevskader	Immobilisering taping	Sårbehandling næringstilførsel
10	Tårnfalk	Skremt av reiret?	Ikke utviklet nok		Utvikling til flyvedyktighet
11	Fjellvåk	?	Avmagret	Fys. saltvann	Næringstilførsel
12	Spurveugle	?	Bløtvevskade		Opptrening
13	Jordugle	?	Bløtvevskade	Fys. saltvann	Opptrening
14	Spurvehauk	?	Store ødemer	Antibiotika	Sårbehandling
15	Tårnfalk	Kollisjon ledning	Brudd bløtvevskader	Antibiotika taping	Sårbehandling
16	Haukugle	Kollisjon bil	Bløtvevskader		Opptrening
17	Musvåk	Kollisjon ledning	Bløtvevskader fjærskader	Røntgen	Fjærreparasjon opptrening
18	Kattugle	Innestengt pipe	Røykskader		Føn, opptrening
19	Spurveugle	Kollisjon vindu	Sentralnervøse skader		Næringstilførsel
20	Spurvehauk	Naturlig	Luxasjon hofte		Opptrening
21	Spurveugle	Kollisjon vindu	Hjernerystelse		Rekreasjon

Skadeårsaker

Kollisjonsskader er den vanligste skadeårsaken til årets 21 havarerte fugler (tab. 2). 3 stk. kolliderte med vindu, 4 stk. kolliderte med bil, mens 4 kolliderte med luftstrekke ledninger. 3 ugler ble innesperret i pipe og 1 ugle i hundegård. Skadeårsak til 4 fugler er ukjent. 1 tårnfalk (nr. 10) hadde av en eller annen grunn forlatt reiret for tidlig og ble funnet på bakken. Spurvehauk (nr. 12) skadet seg trolig i et forsøk på å ta ei skjære. I hvert fall for en spurvehauk hann er nok skjære i overkant stor.

Diagnoser, behandling og resultat

Kattugle nr. 1

Finnerne hadde hørt lyder fra pipa i lang tid, men kondisjonen (560 g) på denne kattugla var så vidt god at den ikke kunne ha vært i pipa mange dager. En del av fjærene var tilgriset og slitt, ei stjertfjær var knekt og klørne var skjemme. Fjærdrakta var imidlertid ikke så veldig forurenset av sot. Den ble fønet flere ganger. Ytterste delen av de største vinge- og stjertfjærene ble såpevasket. Etter noen dager ble stjertfjæra som var knekt, trukket ut for at ny fjær skulle vokse ut igjen. Den spiste godt og la på seg. Ved slipp veide den 598 g. Slippet ble gjort ved at kattugla ble plassert inne i ei kattuglekasse som finneren hadde fått med seg fra undertegnede og hengt opp i nærheten av huset hvor kattugla hadde forvillet seg inn i pipa.

Etter at Ann Kristin og Morten Karlsen hadde levert kattugla, fikk de med seg hjem ei kattuglekasse for å henge opp i nærheten av garden. Kattugla ble lagt ned i kassa i håp om at den ikke skulle forville seg ned i pipa igjen, og kanskje gå til hekking i kassa. I alle fall ble den kjent med kassa. Foto: Stig Iver Odenrud

Haukugle nr. 2

Hadde trolig vært innesperret i pipa i 5 dager før den ble frigjort av handverkere som først måtte demontere peisen i hytta. Haukugla var da også sterkt preget av oppholdet i det meget usunne miljøet. Fjærdrakta var ekstremt forurenset av sot. Allmenntilstanden var dårlig. For øvrig hadde den ingen ytre skader. Den ble til å begynne med føret for hand og tilført væske. Etter en del forundersøkelser og vurderinger ble hele haukugla badet og såpevasket. Åpenbart var det effektivt på ei fjærdrakt som var kraftig tilgriset. Særlig etter ei ukes tid fikk den merkbar framgang daglig både med henblikk på flyveferdigheter og utholdenhet. Flere treningsøkter stod på programmet hver dag. Etter et relativt langt rehabiliteringsopphold (17 døgn) i denne sammenheng, hadde vekta økt fra 226 g til 300 g da den ble sluppet i nærheten av hvor den ble funnet, men med ei sikret pipe.

Lappugle nr. 3

Ble funnet sittende i nærheten av vegen mellom Elverum og Hamar. Den hadde ingen ytre skader og virket i relativt god form til tross for svært lav vekt - 1026 g. Imidlertid hadde den problemer med å bevege seg. Den spiste ikke selv og ble føret for hand. Etter noen dager fløy den faktisk diagonalt fra vagle til vagle i hubroburet. Etter ei uke fløy den for første gang unna ved inntaking. Noen ganger gulpet den opp maten. Det var vanskelig å få til noen særlig vektøkning videre framover før den etter ei ukes tid ble vanskeligere å føre og viste tegn på tilbakegang. På røntgen ble det ikke funnet noen skader. Det var overraskende at den døde bare kort tid etter at den var på vingene og viste lovende takter. Indre skader kan være en mulig forklaring på resultatet.

Det så lovende ut for denne voksne lappugla noen dager, men et eller annet med fordøyelsen gjorde at utviklingen gikk i feil retning. Den døde etter 11 dager.

Spurvehauk nr. 4

Ble funnet i vegbanen og hadde fått seg en skikkelig trøkk. Det surklet litt i fuglen da den pustet. Litt blod i nebbet tydet på en indre blødning. Den var litt slapp i den ene skulderen og overarmen hadde noe større utslag oppover. Ved inntaking bakset den bare hjelpeløst med vingene. Flyveevnen bedret seg raskt. Under hele oppholdet hadde den god appetitt. Den fløy i null etter fem dager og etter ytterligere ei uke var den slippeklar.

Trond Voldmo er «ambulansesjåfør» som kontaktperson for Fuglevakta i Hedmark. Det gikk bedre med dette trafikofferet – en ung spurvehauk hun - enn med lappugla som han også kom med.

Vandrefalk nr. 5

Ble også funnet i vegbanen med langt alvorligere skader. I underarmen på venstre vinge var begge knoklene (ulna og radius) brukket omtrent på midten. I tillegg hadde ulna ett brudd til nært handleddet. Bløtvevet i området rundt bruddene hadde tydelig skader. Lenger utover på vingen var det også blødninger. Operasjon ble gjennomført fem dager etter havariet. Før det var vingen blitt forsøkt immobilisert ved taping og antibiotikabehandling var blitt startet opp. Operasjonen som sådan var vellykket, men store vevskader gjorde at bare ulna ble fiksert. En stålpinne gjennom hele ulna fikserte begge bruddene på denne knokkelen. Bruddene på radius ble etter fikseringen av ulna liggende i riktig posisjon. Bruddet på radius og bruddet midt på ulna grodde mens det andre bruddet på ulna ikke grodde. Ytre deler på vingen hadde heller ikke utviklet seg i positiv retning. Vevet her var delvis grodd sammen og blitt pergamentaktig uten noen muskelfunksjon, men likevel med nervefunksjon (kjente smerte). Flere forhold hadde dermed dårlig prognose og vandrefalken ble avlivet.

Vandrefalken ble operert og ulna fiksert. Det var lenge håp om et gunstig utfall, men det viste seg etter hvert at flere av skadene hadde dårlig prognose og den måtte avlives.

Marita Sæther og Jo Hegstad kom med den trafikkskadde vandrefalken fra Surnadal – 40 mil én veg. De hadde fått tatt røntgenbilde av fuglen og startet opp med antibiotikabehandling. Her blir den føret og medisineret.

Spurvehawk nr. 6

Ble funnet på verandaen etter at finnerne hørte et smell i huset. Spurvehauken hadde ingen ytre skader, men hadde ikke noen førlighet i beinene. Det gikk greit å føre den første kvelden. Trolig på grunn av hjerneblødning var den død på morgenen neste dag.

Perleugle nr. 7

Hadde kommet seg inn i et hundebur for trekkhunder hvor det var ei tise som nok hadde vært i kontakt med perleugla siden det lå igjen noen fjær i buret. Den hadde ingen ytre skader annet enn noen løse dunfjærer på siden av kroppen. Venstre øye var lukket. Det hadde ingen pupillereaksjon og pupillen fylte ut hele øyet. De første dagene var også det høyre øyet mest lukket og den sov mye. Den spiste noe selv. Det høyre øyet åpnet seg mer etter noen dager og fungerte normalt. Etter ei uke åpnet det venstre øyet seg også, men fortsatt uten pupillereaksjon. Den fløy litt forsiktig og uten styring. Etter nesten to uker funknet plutselig pupillereaksjon på venstre øye i perioder. Den fløy også bedre og hadde flere kontrollerte flyturer selv om den også kunne ha balanseproblemer i lufta.

Etter tre og ei halv uke hadde den full kontroll på flyturene sine og pupillereaksjonen ble initiert ved lyspåvirkning. Den skulle derfor ha forutsetninger for å kunne klare seg selv. Den ble sluppet i nærheten av funnstedet.

Tårnfalk nr. 8

Ble funnet i nærheten av en låve hvor det går luftstrekke ledninger. Tårnfalken hekket på låven og hadde tydelig rugeflekk. Rundt det venstre øyet var huden noe igjengrodd slik at synsfeltet kunne ha vært noe innskrenket. Ellers hadde den ingen ytre skader. Den var i relativt god form om enn litt avmagret. Den var grei å føre for hand selv om svelgingen gikk tregt. Vingene ble brukt symmetrisk, men helt uten kraft. Etter et par dager spiste den selv. Noen dager senere erobret den luftrommet selv om kontrollen var dårlig. Rask framgang videre framover de neste dagene gjorde at den fikk friheten tilbake etter 10 dager, for sent med hensyn til årets hekking, men forhåpentligvis med bra muligheter for å kunne hekke neste år.

Mai Luhuerta kjørte 25 mil fra Kvikne med tårnfalken som hekket på låven og trolig kolliderte med ledning nært låven.

Det var nødvendig med føring for hand noen dager. Det tok også noen dager før den fikk litt luft under vingene. Deretter gikk framgangen raskt og den ble fraktet tilbake til garden hvor den nok måtte konstatere at årets hekking ble mislykket, men med muligheter for å satse på neste års hekking.

Tårnfalk nr. 9

Bar preg av kollisjon med høyspentledningen som gikk over jordet hvor den ble funnet. Venstre vinge hadde ferske blødninger, ytterste del av vingen hadde hevelser og de fire ytterste handsvingfjærene manglet. Neste dag viste det seg at leddet mellom fingerknoklene på høyre vinge var ustabil. Generelt gjelder det at brudd i ledd har dårlig prognose. Vingen ble tapet i håp om at et stivt ledd likevel kunne fungere siden dette leddet normalt er lite bevegelig. Imidlertid viste det seg at skadene på begge vingene var alvorligere enn først antatt og at prognosen faktisk var dårlig for begge vingene. Igjen viser det seg at kollisjon med luftstrekke ledninger fører til svært alvorlige skader. Tårnfalken ble avlivet.

Tårnfalk nr. 10

Hadde ingen skader, men var likevel hjelpeløs på bakken siden den enkelt og greit ikke var nok utviklet til å kunne fly. Siden finneren ikke visste om noen hekkeplass i nærheten av funnstedet og at en ikke flyvedyktig unge på bakken ville være svært utsatt for predasjon, fikk ungen oppholdstillatelse her i trygge omgivelser. Den hadde god appetitt. De store vinge- og stertfjærene vokste raskt og i løpet av ei uke fikk den luft under vingene og såpass kontroll at den kunne fly å sette seg oppunder taket. Den ble sluppet ved funnstedet, tok av og satte seg høyt oppe i et tre forhåpentligvis med større sjanser til å overleve enn om den skulle oppholde seg på bakken noen dager. Normalt forlater ikke tårnfalkungene reirplassen før de kan holde seg oppe fra bakkenivå. Trolig var kullet blitt skremt av reiret.

Fjellvåk nr. 11

Satt på bakken utenfor huset på Tynset uten at det tilsynelatende hadde skjedd noe dramatisk i forkant. Den var svært avmagret uten noen ytre skader. Over øynene samlet det seg tett med fluer. Et sekret over og rundt øynene virket attraktivt for fluene. Området her ble rensket og fuglen ble plassert innendørs for å unngå at fluer skulle infisere bløtvevet rundt øynene. Selv om den fikk tilført væske, forsøkt fôret opp og antibiotikabehandlet, virket det ikke som om fordøyelsessystemet fungerte normalt. Når den også gulpet opp maten etter ei hel uke uten noen vektøkning av betydning, var alle håp ute.

Fjellvåken hadde ingen synlige skader, men var svært avmagret. Den hadde fordøyelsesproblemer og kom noe uventet ikke på vingene.

Spurveugle nr. 12

Merkelig nok ble spurveugla funnet på trampolina i hagen. Den kan ha kollidert med konstruksjoner i tilknytning til trampolina. Venstre skulder virket slapp og overarmen hadde større utslag sammenlignet med forholdene i den andre skulderen. For øvrig hadde den ingen ytre skader. De første dagene brukte den vingene symmetrisk, men den klarte ikke å holde seg oppe. Den spiste selv og hadde god allmenntilstand. I løpet av ei uke kunne den fly i pluss. Framgangen fortsatte de nærmeste dagene og den kunne lette med mus i klørne. Den fløy veldig bra, men havnet ned på gulvet etter noen runder. Etter ny sjekk om den var slippeklar etter nærmere to uker, landet den på gulvet igjen etter noen runder i rommet i full fart. Helt uventet lå den død litt senere på dagen.

Jordugle nr. 13

Satt på en gjerdestolpe da den ble tatt hånd om. Den hadde ingen synlige skader, men var avmagret. Både mat og væske ble tilført. Maten gikk velvillig unna. Allerede etter et par dager var ugla på vingene. Den spiste godt selv og la på seg. Flyvemuskulaturen fikk god anledning til å vokse og i løpet av ei snau uke var den forhåpentligvis godt rustet til å fortsette trekket sørover.

Jordugla satt på en gjerdestolpe før den ble hentet av Pål og Geir Rønningen. Den hadde ingen skader, men var avmagret. Den responderte raskt på maten og væsketilførselen.

Jordugla ble funnet på en gjerdestolpe og satte seg på en gjerdestolpe da den tok farvel etter en liten runde i terrenget først.

Spurvehauk nr. 14

Hadde store ødemer rundt i hele hodet og begge øynene var helt inngrodd. Partiet rundt nebb og øyne ble rensset. Antibiotikabehandling ble startet opp. Hele frampartiet av hodet fortsatt like hovent etter et par dager og fuglen ble avlivet.

Tårnfalk nr. 15

Hadde trolig kollidert med luftstrekt ledning. Det var brudd i den første knokkelen (carpometecarpus) utenfor handleddet, handsvingfjær nr. 7 var noe løs ved basis og på det ytterste fingerleddet var det oppstuing av blod. Venstre fot var orangerfarget fra midt på tarsen og nedover mot klørne som allerede var svarte (kolbrann) og ute av funksjon. Denne infeksjonen hadde den trolig før den havarete. Behandling med antibiotika og taping av vingen ble forsøkt uten noe positivt resultat. Med dårlig prognose både for vingskadene og infeksjonen i foten ble den avlivet.

Haukugle nr. 16

Satt i vegbanen trolig etter kollisjon med bil uten at fører tok ansvar og varslet om uhellet. Haukugla bar tydelig preg av et hardt sammenstøt siden den ikke klarte å holde balansen og ble bare liggende. Ellers var det ingen ytre skader å finne på fuglen. Den kom seg på beinene allerede etter to dager og begynte da å spise selv, men den klarte ikke å gå eller sitte på vagle før etter over ei uke. Den sleit åpenbart med beinene også videre framover. Disse problemene skyldtes sikkert hardt trykk mot kroppen rundt hoftepartiet. Det måtte gå tre uker før den fløy godt nok og viste god nok kontroll på beinene før den ble sluppet.

Haukugla hadde tydeligvis fått seg en skikkelig smell i møte med bil. Til å begynne med klarte den ikke å stå på beinene. Det tok litt over tre uker før den var slippeklar.

Musvåk nr. 17

Hadde enten kollidert med bil eller lav høyspentledning. På venstre vinge hadde fem handsvingfjær fått en knekk og den hadde problemer med venstre fot. Den spiste ikke selv. I løpet av ei ukes tid kunne den både sitte og fly, men foten fungerte ikke helt bra. Den forsvarte seg likevel godt og ble stadig bedre til å fly. Fortsatt ville den ikke spise selv. Mat servert fra pinsett gikk greit unna. Røntgenbilde tatt etter elleve dager tydet på at det var en skade på innsiden av venstre ravnebein (coracoid) helt ned mot festet i brystbeinet. Forklaringen på at den ikke spiste selv lå nok her. Det tyder på at det har vært store krefter i kollisjonsøyeblikket og taler i retning av ledning som skadeårsak. Først etter nesten 3 uker spiste den selv for første gang. Etter det gikk alt greit og musvåken kunne bare finpusse formen framover. Handsvingfjær nr. 1 og 2 ble rettet opp med varmebehandling, nr. 3 fikk samme behandling med forsterkninger lagt på i knekkpunktet, nr. 4 ble erstattet med vandrefalkfjær ved imping mens nr. 5 fikk være som den var, siden knekken var langt ute på fjæra. Etter vel tre uker tok en kraftig musvåk med gode flyveferdigheten farvel med en æresrunde over enga.

Som vanlig blir det alvorlige skader når fugler kolliderer med luftstrekke ledninger. I løpet av ei uke klarte den å stå på beinene og så vidt bruke vingene. Det gikk hele tre uker før den begynte å spise selv. Deretter gikk framgangen raskt.

Musvåken fikk også noen fjær skadet i kollisjonen. Handsvingfjær nr. 1, 2, 3 og 4 (tellet utenfra) ble skadet. Tre av de ble reparert.

Kattugle nr. 18

Dårlig trekk i ovnen gjorde at det måtte fyres opp igjen uten at det hjalp nevneverdig. Noen rare lyder gjorde at finnerne skjønnte at det måtte være et eller annet som stengte for trekken. Ovnsrøret var nemlig stengt av kattugla. Både Brannvesenet og Politiet var innblandet i saken. Kattugla fremstod som grå, men etter noen omganger med føning ble kattugla av den rødbrune typen. Det var keramikkrør innvendig i pipa, noe som nok bidro til at det var minimalt med fjærslitasje. Klørne var også kvasse. Den fløy godt og landet kontrollert samme dag. Noen mus ble servert for hand før den begynte å spise selv den tredje dagen. Trolig var det røykskadene som var det verste for kattugla. Ved hver pust hørtes en pipelyd den andre dagen. Tredje dagen var det høylydte pipelyder kontinuerlig. Fjerde dagen var pipelydene borte, men etter flytur pustet den tungt med skrapelyder ved hver pust. Femte dagen var det ingen lyder lenger i forbindelse med pusting. Etter seks dager hadde den ingen pustebesvær selv etter mange flyturer. Stort aktivitetsnivå og akrobatiske øvelser kvalifiserte for frislipp som ble gjort i nærheten av funnstedet, men nå var det netting over pipa.

Kattugla ble fønet flere ganger og den rødbrune i fjærdrakten kom tydelig fram.

Ann Kristin Elstad og Eljar Haugen både kom med fuglen og hentet den etter at symptomene etter det ufrivillige pipeoppholdet hadde gått over.

Spurveugle nr. 19

Fløy rett i vinduet og pådro seg alvorlige sentralnervøse skader. Hodet dreide rundt opp til 180 grader. Det ene øyet var lukket, det andre hadde pupillerefleks. Den lå bare på siden og hadde ingen muligheter til å stå på beinene. Forsøk på mating utløste ingen svelgerefleks. Det var mulig å se antydning til framgang dagen etter, men fortsatt veldig vanskelig å få i den noe mat. Det var ingen overraskelse at den døde den tredje dagen uten noen mer framgang.

Spurvehauk nr. 20

Ble oppdaget i hagen med masser av nærgående skjærer. En del fjær fra skjære lå også igjen på slagmarken etter at spurvehauken ble reddet. Det var ingen spor etter hakking på spurvehauken. Den tredje handsvingfjæra var knekt langt ute. Den ene foten var åpenbart helt uten funksjon. Den hadde krefter i foten, men den bare hang og dinglet helt uten styring. Spurvehauken fløy godt rett etter slipp innendørs, men foten ble ikke tatt i bruk ved landing. I hofta var det store utslag, beinet kunne føres langt utover til siden uten motstand. En tenker da i retning av hofta ute av ledd eller at det er en eller annen form for bruddskader på vevet som holder lårbeinet på plass. Allerede neste dag spiste den selv og under landing ble foten holdt i riktig stilling, for øvrig uten noen tyngdeoverføring på den. Gradvis ble foten tatt mer og mer i bruk. Etter ei uke virket hofteladdet mer stabilt med mindre utslag av beinet. Spurvehauken fikk enda ei uke til i trygge omgivelser for at hofteladdet skulle kunne stabilisere seg ytterligere. Flyveferdighetene var på topp hele veien slik at den burde ha gode muligheter til å fange egen mat hvis den hadde lært ei lekse om at skjære nok er i største laget.

Spurveugle nr. 21

Forårsaket en skikkelig smell i vinduet før den ble liggende langflat med utspilte vinger og lukkede øyne på verandaen under vinduet. Den fikk ingen ytre skader. Den fløy faktisk godt samme kveld, men etter hendelsesforløpet å dømme hadde den åpenbart fått hjernerystelse. Selv om fuglen ser like god ut etter at den har vaknet opp, er hjernerystelse en alvorlig diagnose om det gjelder mennesker eller dyr. Denne havnet ikke på noen intensivavdeling, men den fikk ei snau uke i fred og ro for at den skulle være klar for aksjon. Hvis en fugl med dette forløpet blir sluppet uten noen karantenetid, vil den kunne fly av gårde å sette seg på ei grein med fare for å bli sittende der til den faller ned.

Spurveugla ble helt utslått etter kollisjon med vindu. Hjernerystelse kvalifiserer for ei ukes tid i karantene før slipp. Slippes den for tidlig kan den bli sittende på greina til den faller ned. Foto: Stina Kvamme

Kommentarer

Ni av totalt 21 havarerte fugler kom ikke på vingene. Seks av disse (nr. 5, 6, 9, 14, 15, og 19) var så vidt hardt skadd rent fysisk at de hadde dårlig prognose og slik sett ble resultatet som forventet. For vandrefalk nr. 5 ble operasjon med fiksering av brudd i ulna forsøkt, men her grodde ikke det ene av to brudd. I tillegg førte blødninger i vevet rundt den ytterste fingerknokkelen til at vevet tørket inn. Tre fugler (nr. 2, 10 og 12) døde av ukjent årsak. Trolig er det indremedisinske årsaker som lå til grunn for at de ikke kom seg. Rent behandlingmessig var det lite annet en kunne ha gjort. Lappugle (nr. 2) ble obdusert av Roar Solheim uten at det ble funnet noen skader.

På den andre siden kom 12 stk. på vingene. Enhver skadd rovfugl som bare kan hentes inn, vi alltid befinne seg i en kritisk situasjon. Uansett hvor greit det kan se ut til å begynne med, kan en aldri være sikker på et positivt behandlingsresultat. Enkelte ganger kan rehabiliteringen gå helt oppskriftsmessig og se lovende ut for så plutselig å få et endret bilde som for eksempel med spurveugle (nr. 12). Selv om en diagnose i og for seg er riktig, vil det vanligvis være utviklingsforløpet som sier noe om hvor alvorlig skaden er. En del av pasientene hadde diagnoser med god prognose der rehabiliteringen gikk som forventet (nr. 1, nr. 8, nr. 10, nr. 13 og nr. 21). Helt på grensen til at det gikk bra gjaldt haukugle (nr. 2) som hadde pustet inn sot, spurvehauk (nr. 4) med skulderskade, perleugle (nr. 7) med øyeskade, haukugle (nr. 16) uten førlighet i beinene, musvåk (nr. 17) med skade på ravnbeinet, kattugle (nr. 18) røykforgiftet og spurvehauk (nr. 20) med ustabil hofteladdet. For en sjelden gang er det faktisk slik at en heller ikke i ettertid kan si at noen fugler kunne fått en behandlingssuksess om et annet behandlingsregime var blitt valgt. Av årets 21 innbrakte skadde rovfugler kom 12 stk. på vingene (57,1%).

Fra og med 1986 (36 år) har 392 havarerte rovfugler vært til behandling. 196 (50.0 %) av disse har kommet på vingene. Gjennomsnitt behandlingssuksess fra og med 2011 har vært 57,1 % (96 med behandlingssuksess av totalt 168). Dette er et resultat som rager svært høyt også internasjonalt.

Tabell 3. Kommune- og fylkesoversikt for innkomne fugler, transport (km), veterinærutgifter og bidrag fra Mattilsynet (kr).

Nr.	Art	Kommune	Fylke	Kjøring	Kjøring HG	Vet. utg.	Mat-tilsyn
1	Kattugle	Gjøvik	Oppland	55	55	0	0
2	Haukugle	Gausdal	Oppland	90	0	0	0
3	Lappugle	Elverum	Hedmark	200	25	986	0
4	Spurvehauk	Elverum	Hedmark	225	0	0	0
5	Vandrefalk	Surnadal	Møre og Romsdal	800	30	14446	0
6	Spurvehauk	Nord-Fron	Oppland	160	0	0	0
7	Perleugle	Nordre Land	Oppland	120	47	0	0
8	Tårnfalk	Tynset	Hedmark	774	326	0	0
9	Tårnfalk	Nord-Fron	Oppland	200	0	0	0
10	Tårnfalk	Gausdal	Oppland	100	0	0	0
11	Fjellvåk	Tynset	Hedmark	584	0	0	0
12	Spurveugle	Lillehammer	Oppland	30	0	0	0
13	Jordugle	Hamar	Hedmark	150	44	0	0
14	Spurvehauk	Gran	Oppland	240	0	0	0
15	Tårnfalk	Åmot	Hedmark	*	0	0	0
16	Haukugle	Trysil	Hedmark	460	44	0	0
17	Musvåk	Stor-Elvdal	Hedmark	188	44	1289	0

18	Kattugle	Ringsaker	Hedmark	200	0	0	0
19	Spurveugle	Øyer	Oppland	32	0	0	0
20	Spurvehawk	Nord-Fron	Oppland	156	0	0	0
21	Spurveugle	Gjøvik	Oppland	76	0	0	0
Sum				4840	568	16721	0

*Tårnfalk nr. 15 ble kjørt sammen med haukugle nr. 16

Nedslagsfelt

Én fugl kom fra Møre og Romsdal. Ellers kom alle de andre fuglene fra Innlandet fylke hvorav 9 og 11 fra henholdsvis Hedmark og Oppland etter den gamle fylkesinndelingen. Fuglehavariene har skjedd ganske så spredt over hele Innlandet fylke fordelt på 14 kommuner. Fra Nord-Fron kommune kom det inn tre stykker, mens det kom inn to stykker fra Gjøvik, Gausdal, Elverum og Tynset. Ellers kom det inn én fugl fra de andre kommunene (tab. 3).

Transport

Til sammen er det kjørt 5408 km (hvorav undertegnede kjørte 568 km) i forbindelse med transport av fuglene (tab. 3). For å få fordelt noe av utgiftene blir det i første omgang forsøkt å få finneren eller ansvarlig lokalt til å stå for transporten av den skadde fuglen. Når det ikke har vært mulig, har fuglekontaktene Trond Voldmo og Stein Roger Nybakke i henholdsvis Birdlife avd. Hedmark og Oppland stått for noen av transportetappene.

Drift/økonomi

Driften av rovfugl mottaket er basert på ideelt arbeid. Slik virksomheten har utviklet seg de senere årene, har utfordringer utenom arbeidet med egne fugler økt. I hovedsak dreier det seg om å gi råd og veiledning i forbindelse med skadde fugler i andre deler av landet i tillegg til håndtering av spørsmålet om organisering av mottak av skadde rovfugler på nasjonalt nivå. Uten å ha ført arbeidstidslister er anslått tidsforbruk et tredels årsverk på de samlede arbeidsoppgavene.

Kostnadene til veterinærtjenestene ble totalt 16721 kr hvor det meste gikk til operasjon av vandrefalk (nr. 5). Veterinær søkte ikke om bidrag fra Mattilsynet.

Driftsutgiftene dekkes privat. Alle døde fugler blir pakket inn, merket og fryst ned. For hver enkelt fugl føres journal med funndata, epikrise og andre relevante data. Førstekonservator Roar Solheim ved Naturmuseum og botaniske hage, Universitetet i Agder, har tatt imot alle fuglene som ikke har kommet på vingene.

Døde fugler innbrakt 2021

26. mars 2021. Hønsehauk 3K+M levert av Odd Danielsen, Øyer. Funnet liggende på bar bakke i nærheten av hønsehaukreirene i en hønsehauklokalitet. Påspist hull i brystregionen. Tørr og fin fjærdrakt. Fant ingen skader ellers. Mulig årsak: revirkamp.

20.12.2021. Ida Sofie Solberg Stryken fant hønsehauk 2KM liggende under store furutrær nederst i Søndre Park, Lillehammer. Vekt 545 g (775 – 1125 g), beregnet letalvekt 627 g. Hønsehauken hadde ingen fysiske skader.

Fuglevernprisen

Undertegnede fikk overrekt Fuglevernprisen for 2020 for arbeidet med rehabilitering av skadde rovfugler etter forslag fra NOF avd Hedmark (nå Birdlife Hedmark). Det er naturligvis en stor ære å få en slik pris, men det mest betydningsfulle er likevel at med denne prisen er rehabilitering av skadde rovfugler blitt et tema også for Birdlife Norge. Takk til Birdlife Hedmark!

Takk

Følgende personer har bidratt med transport av enkeltfugler: Ann Kristin og Morten Karlsen (nr. 1), Julius og Ingeborg Thorsen, Fredrik Frisenberg (nr. 2), Trond Voldmo (nr. 3), Trond Voldmo (nr. 4), Marita Sæther og Jo Hegstad (nr. 5), Sinne Jørgensen og Bente Sigstad (nr. 6), Kristoffer Halvorsen (nr. 7), Mai Luhuerta (nr. 8), Øyvind Grorud (nr. 9), Anita Pettersen (nr. 10), Vibeke Bull-Tornøe, Trond Voldmo (nr. 11), Mari Paulsen (nr. 12), Pål og Geir Rønningen (nr. 13), Stein Roger Nybakke (nr. 14), Arne Mæhlen (nr. 15), Arild Skuggerud, Arne Mæhlen (nr. 16), Jon Olav Sundli (nr. 17), Ann Kristin Elstad og Eljar Haugen (nr. 18), Randi Melby (nr. 19), Bjørn Roar Løkken (nr. 20), Stina Kvamme og Roy Sørum (nr. 21). Noen av disse har kjørt «sin» fugl begge veier – syketransport og for å gi fuglen friheten tilbake. Mange har kjørt svært lange transportetapper. Felles for alle syketransportturene er at det må skje på så kort varsel som mulig. Kjøring i forbindelse med slipp kan skje i mer planlagte former.

Statsforvalteren i Innlandet har støttet arbeidet økonomisk. Takk til alle!

Mediedekning:

GD-dekning av kattugle (nr. 1), reportasje fra behandlingen og slippet.

GD-dekning av haukugla (nr. 2) fra hytta og behandling 16. mars.

(perleugle nr. 7)

Kristoffer Halvorsen kom med perleugla han fant inne i hundegården hvor ei tisper oppholdt seg. Han fant også noen fjær fra perleugla.

Perleugla hadde både balanseproblemer og nedsatt pupillereaksjon. Venstre øyet har tydelig forstørret pupille.

Kartlegging av horndykker i Innlandet i 2022

Av Paul Shimmings

Ingress: Den vakre horndykkeren finnes hekkende over store deler av Innlandet fylke. Siste estimat på bestandsstørrelsen er fra 2007. I 2022 skal BirdLife Norge foreta en ny kartlegging i fylket. Her trenger vi deres hjelp for å kunne få til en så god dekning for å kunne si noe om artens nåværende forekomst og bestandsstørrelse i fylket.

Bakgrunn

Horndykker er en trua art, og er vurdert som sårbar (VU) på norsk rødliste for arter (Stokke mfl. 2021), og Miljødirektoratet har publisert en handlingsplan for arten (Direktoratet for naturforvaltning 2009). Handlingsplanen har som langsiktig målsetning at horndykkeren skal finnes utbredt med en livskraftig bestand innenfor artens naturlige utbredelsesområde i Norge, og på lang sikt med en bestandsstørrelse på 1 000-1 500 par.

Den norske bestanden av horndykker er estimert til å være 650-750 par (Shimmings & Øien 2015). Dette kan sammenlignes med tidligere estimater på 750-850 par i 2007 (Øien mfl. 2008). Hvorvidt forskjellen mellom disse to estimatene reflekterer en reell bestandsnedgang er vanskelig å si, siden det er brukt ulike metoder på disse. Likevel er det dokumentert lokale endringer.

Nyere undersøkelser viser ulik utvikling i bestandene i ulike landsdeler siden den landsomfattende kartleggingen i 2007. I Trøndelag har BirdLife Norge påvist en økning i både utbredelse og i bestandsstørrelse i 2018 sammenlignet med 2007 i sørlige deler av fylket (Shimmings 2018), mens bestanden anses å være stabil i nord (Shimmings 2019). I Nordland har BirdLife Norge gjennomført flere grundige kartlegginger i ulike regioner de siste årene. Bestanden i Nordland har doblet seg i størrelse og antall hekkelokaliteter har også hatt en tilsvarende økning siden 2007 (Shimmings 2021). Årlig overvåking i deler av Troms viser imidlertid en stor bestandsnedgang her i perioden 2001 – 2018 (Hanssen mfl. 2018). Bestanden regnes som stabil i Finnmark.

Horndykker hekker med få unntak i næringsrike vann i lavlandet. Bestanden av horndykker i hele Innlandet ble i 2007 estimert til til 90-106 par, fordelt på 76 kjente lokaliteter (derav hhv. 58-65 par ved 50 lokaliteter i tidligere Hedmark fylke og 32-41 par ved 26 lokaliteter i tidligere Oppland fylke). Siden den landsomfattende kartleggingen i 2007 (Øien mfl. 2008), er det kjent at horndykker hekker i områder som ikke var i bruk eller ikke kjent i 2007, og det er også lokaliteter som nå står tomme (Artsobservasjoner 2021).

For å få en oppdatert oversikt over nåværende hekkebestand, og for å kunne si noe om utviklingen i Innlandet, er det behov for en grundig kartlegging der så mange som mulig av kjente og potensielle hekkelokaliteter blir besøkt i løpet av 2022. Det er svært viktig at et så stort geografisk område som mulig blir dekket i én og samme sesong, når det er typisk for arten å forflytte seg mellom lokaliteter mellom år.

Hva vet vi om horndykker bestand de siste årene?

Det er lagt inn mange funn av horndykker i hekkesesongen i Artsobservasjoner. Funn med mulig, sannsynlig eller konstatert hekking er gjort i følgende kommuner i de siste ti årene.

Hedmark: Tynset, Tolga, Os, Folldal, Alvdal, Rendalen, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal, Åmot, Ringsaker, Hamar, Løten, og Stange. Funn i hekkesesongen fra både Elverum, Åsnes og Kongsvinger dreier seg muligens om rastende fugler heller enn hekkefugler, siden det er ingen indikasjoner på hekking i de to kommunene.

Oppland: Dovre, Lom, Vågå, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Gausdal, Vestre Slidre, Etnedal, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Nordre Land, Lillehammer, Gjøvik, Gran og Lunner. Det er imidlertid usikker om funn i hekkesesongen fra Lesja, Øystre Slidre, Søndre Land, og Østre Toten dreier seg om hekkefugler eller ikke.

Funn av horndykker i hekkesesongen ligger på Artsobservasjoner, og denne informasjonen ville være til stor hjelp under planleggingen i forkant av feltturer.

Arbeid i 2022

Registreringer skal foregå på lokaliteter der arten er rapportert i hekkesesongen de siste ti årene (2012-2021). Steder der arten tidligere er registrert i hekkesesongen skal prioriteres, og egnede habitater i nærheten av disse lokaliteter som kan huse horndykker skal også kontrolleres.

Registreringer må foretas etter isgangen, og gjerne når parene går til hekking. En av utfordringer er at vegetasjonen begynner å vokse fort rett etter isgangen. Jo lengre ut i sesongen det er jo vanskeligere blir det å finne horndykkere. Det lønner seg å lære å kjenne igjen lydene til de voksne, og til tiggelydene til ungene, som kan være til hjelp for å kunne avsløre tilstedeværelsen av horndykker i tettere vegetasjon.

Vi vil under feltarbeidet registrere antall hekkende par (eller sannsynlig hekkende par) på hver lokalitet. Hekkekriteriene som benyttes under registreringene blir de samme som de som brukes i Artsobservasjoner. Alle observasjoner gjort i felt registreres i Artsobservasjoner. Etter feltsesongen skal registreringer sammenstilles i en rapport som gis ut i BirdLife Norges sin rapportserie.

Det er viktig at det noteres antall individer, og hvor mange som regnes med som i par (basert på adferden). Det er også av interesse at det rapporteres antall reir, men det anbefales å ikke oppsøke selve reiret. Hvis lokaliteten besøkes etter klekkingen er det antall unger som observeres og antall voksne fugler som passer på disse noteres. Det er vanlig at de voksne fordeler ungepass mellom seg slik at hannen og hunnen tar ansvar for hver sine ungfugler.

Det ville være fint om dere kan gi beskjed (gjærne pr. e-post) til undertegnede slik at vi vet hvilke områder ble dekket, eller om det er noen hull i dekningsgrad som må fylles. BirdLife Norge kan dekke kjøring etter statens satser, men vi har ikke ubegrenset midler, slik at kjøring med private bilder må avtales på forhånd med undertegnede.

Nærmere informasjon om prosjektet fåes ved henvendelse til Paul Shimmings (paul@birdlife.no)

Referanser:

Artsobservasjoner 2022. Artsobservasjoner - rapportssystem for arter. www.artsobservasjoner.no

Direktoratet for naturforvaltning 2009. Handlingsplan for horndykker *Podiceps auritus*. DN-Rapport 2009-7. 30 s.

Hanssen, S.A, Frivoll, V., Strann, K.-B., Heggås, J., Hagtvedt, M. & Johnsen, T.V. 2018. Overvåking av hekkende horndykker i Troms 2018. NINA Rapport 1579. Norsk institutt for naturforskning.

Shimmings, P. 2018. Kartlegging av horndykker i Sør-Trøndelag i 2018. NOF-notat 2018-26. 14 s.

Shimmings, P. 2019. Kartlegging av horndykker nord i Trøndelag i 2019. NOF-notat 2019-18. 14 s + vedlegg.

Shimmings, P. 2021. Horndykker i Nordland 2021. NOF-Rapport 1-2021. 19 s.

Shimmings, P. & Øien, I.J. 2015. Bestandsestimater for norske hekkefugler. NOF-rapport 2-2015. 268 s.

Stokke, B.G., Dale, S., Jacobsen, K.-O., Lislevand, T., Solvang, R. og Strøm, H. 2021. Fugler Aves – Norge. i: Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021. Artsdatabanken, Norge.

Øien, I.J., Aarvak, T., & Reinsborg, T. 2008. Horndykkeren i Norge – truet art i frammarsj. Vår Fuglefauna 31: 20-27.

Foto ved Per Åge Skålerud

Avdeling Oppland

ÅRSMØTEPROTOKOLL FOR 2021

Torsdag 17. mars 2022 kl. 18:00 Dokkadeltaet Våtmarkssenter i Søndre Land.

Saksliste for årsmøtet

1. Åpning/godkjenning av innkalling
2. Valg av møteleder og referent
3. Årsberetning 2021 for BirdLife Norge avdeling Oppland
4. Årsberetning fra lokallagene
5. Årsberetning fra Fuglevakta
6. Regnskap 2021
7. Valg av styre
8. Valg av revisor
9. Valg av valgkomité
10. Fastsettelse av lokalt tillegg til kontingent
11. Forslag til årsmøtet

19 medlemmer møtte på årsmøtet, inkludert styret.

1. Åpning/godkjenning av innkalling.
Leder Jon Opheim ønsket velkommen. Årsmøteinnkallingen ble godkjent.
2. Valg av møteleder, referent og to til å skrive under årsmøteprotokoll.
Som møteleder ble Geir Høitomt valgt og Annbjørg Backer som referent. Knut Gundersen og Margaret Eggen ble valgt til å signere årsmøteprotokollen.
3. Årsberetning 2021 for BirdLife Norge avdeling Oppland.
Geir Høitomt gikk igjennom årsberetningen punkt for punkt. Årsberetningen ble enstemmig godkjent.
4. Årsberetninger fra lokallagene.
Utdrag fra årsberetningene ble presentert for BirdLife Norge Gjøvik, Land og Toten ved Geir Høitomt, BirdLife Hadeland ved Marit Løvbrøtte, BirdLife Norge Sel og Ottadalen ved Geir Høitomt og BirdLife Valdres ved Ole Knut Steinset.

Rapporteringen fra lokallagene gjenspeiler stor aktivitet, samt en stor variasjon i typen turer og aktiviteter i løpet av året.

Nytt lokallag for Sør-Gudbrandsdal er under opprettelse. Det er opprettet et interimstyre, men på grunn av koronasituasjonen er stiftelsesmøte ikke holdt enda. Margaret Eggen orienterte om status og forslag til turprogram for 2022.

5. Årsberetning fra Fuglevakta.

Utdrag fra årsberetningen ble referert av Geir Høitomt. Listen over henvendelser var mangfoldig og viser at Fuglevakta har en viktig funksjon. Stein Roger Nybakke gjør en god jobb.

6. Regnskap 2021.

Regnskapet 2021 og revisjon av Knut Holmen ble framlagt ved Geir Høitomt. Revidert regnskap ble enstemmig godkjent.

7. Valg av styre.

På valg var:

Leder:	Jon Opheim, Øyer
Styremedlem:	Per Bådshaug, Lom
Styremedlem:	Bjørn Harald Larsen, Vestre Toten
Varamedlem:	Margaret M. Eggen, Lillehammer

Nye styremedlemmer som ble valgt inn:

Leder:	Jon Opheim, Øyer - gjenvalg
Styremedlem:	Bjørn Harald Larsen, Vestre Toten - gjenvalg
Styremedlem:	Rolf Jørn Karlsen, Gjøvik - ny
Varamedlem:	Margaret M. Eggen, Lillehammer - gjenvalg

8. Valg av valgkomité.

Bjørn Roar Løkken – gjenvalg
John Apeland – gjenvalg
Tom Dalhøy – gjenvalg

9. Valg av revisor.

Revisor Knut Holmen ble gjenvalgt som revisor.

10. Fastsettelse av lokalt tillegg til kontingenten.

Det ble foreslått å beholde den lokale kontingenten på kr. 150,- for 2023. Enstemmig vedtatt.

11. Referatsak for årsmøtet. Vedtektsendringer som følge av navneendring til BirdLife Norge avdeling Oppland. Disse skal oversendes Sentralstyret i BirdLife for godkjenning.

Navneendringen medfører at vedtektene til foreningen må endres. Det ble orientert kort om dette på årsmøtet.

En del av kontingenten som betales inn til BirdLife Norge overføres til BirdLife Norge avd. Oppland. Fylkeslaget skal sørge for at midlene kommer lokallagene til gode. Det ble tatt opp til drøfting på hvilke måter midler skal tildeles. Årsmøtet slutter seg til den praksisen som har vært i Oppland.

12. Forslag til årsmøtet.

Ingen forslag var meldt inn.

Avdeling Oppland

ÅRSBERETNING FOR 2021

STYRET 2021

Leder:	Jon Opheim, Øyer
Nestleder:	Geir Høitomt, Nordre Land
Sekretær:	Annbjørg Backer, Ringebu
Kasserer:	Anne Gri Henriksen, Gran
Styremedlem:	Per Bådshaug, Lom
Styremedlem:	Bjørn Harald Larsen, Vestre Toten
Varamedlemmer:	Ragnar Ødegård, Lillehammer Margaret M. Eggen, Lillehammer

KOMITEER/VERV 2021

Valgkomite:	John Apeland, Lillehammer (leder) Bjørn Roar Løkken, Nord-Fron Tom Dalhøy, Østre Toten
Hujonredaktør:	Per Åge Skålerud, Søndre Land
Revisor:	Knut Holmen (Levanger)
Rapport- og sjeldenhetskomite:	Jon Opheim Bjørn Harald Larsen Ragnar Ødegård
Ringmerkingsutvalg:	Even Dehli, Gran

ÅRSMØTET

Årsmøtet for 2020 ble avholdt via Teams 17.03.2021. Flere av styrets medlemmer var likevel samlet på i Dokkadeltaet Våtmarkssenter med tilgang til stor skjerm. 22 medlemmer deltok.

STYREMØTER

På grunn av koronaepidemien er det avholdt bare 2 styremøter: 29.09. og 01.12., begge i Dokkadeltaet Våtmarkssenter. Styret har behandlet 44 saker.

I tillegg er det holdt et fellesmøte med lokallagene i Dokkadeltaet Våtmarkssenter 01.12. med til sammen 12 styremedlemmer. Det foreligger eget referat fra møtet.

Styret har ellers vært invitert til et dialogmøte mellom Statsforvalteren i Innlandet og BirdLife Norge avd. Hedmark og Oppland. Fra oss deltok Geir og Jon. Her ble bl.a. registreringsprosjektene på hubro, fiskeørn, hønsehauk, jaktfalk, kongeørn og bakkehekkende fugler i kulturlandskapet gjennomgått.

TURER/ARRANGEMENTER

På grunn av koronaepidemien måtte flere av våre planlagte turarrangementer avlyses.

- 18.04. Åpning av fugletårn på Hundorp i Sør-Fron v/lokal initiativtaker Bjørn Roar Løkken og tre 4H klubber. Vi var representert ved Margaret M. Eggen. Til tross for koronasituasjonen var frammøtet bra; 23 barn og 10 voksne. Disse ble med på fuglekikking og snekring av fuglekasser. Dagen etter var det "åpen dag" med 10 barn og ca. 30 voksne. Også da med fuglekassesnekring og kikking på fugl. Mange av kassene ble hengt opp langs en sti i nærheten.
- 08.05. Fuglesang-tur med Lillehammer og omegn lokallag av Norges Blindforbundet. Margaret M. Eggen hadde med seg 7 - 8 deltakere i området ved Lysgård på Lillehammer.
- 06.06. Etter invitasjon fra Randsfjordmuseet om en planlagt «Fugletittedag» på Kittilbu seter-grend i Gausdal stilte vi med 3 deltakere (Margaret M. Eggen, John Apeland og Jon Opheim), der fuglekikking og fuglekassesnekring (*Oppdrag fuglekasse 2021*) sto i fokus. Dagen ble kunngjort som en «Familedag». På grunn av koronasituasjonen ble aktiviteten noe begrenset, men vi fikk med oss 22 deltakere, hvorav 7 barn som alle snekret fuglekasser. I etterkant av snekringen ble det gjort en runde i terrenget for å se på fugl og aktuelle plasser for å henge opp kasser.
- 11.09. - 12.09. Langsua nasjonalpark feiret 10 år. I denne forbindelse ble foreningen invitert til en markering på Kittilbu helga 11.09. - 12.09., med ønske om fugleguiding. Margaret M. Eggen, Jon Opheim og John Apeland deltok og guidet hhv. 15 og 5 personer de to dagene.

TURER/AKTIVITETER I FORBINDELSE MED REGISTRERINGER

- Hagefugltellingen ble gjennomført i perioden 23.01. - 07.02. Fra Oppland kom det inn rapporter fra hele 832 hager, som var en fin økning sammenlignet med tidligere år.
- Organisert tranetelling over hele fylket 11. - 13.09. med 15 deltakere. Resultatet på 1754 ind. ble det største siden tellingene startet i år 2000. Rapport er publisert i Hujon.
- Den årlige vintertellingen av vannfugl i hele fylket ble gjennomført i tidsrommet 11.12. - 31.12. med ca. 40 deltakere. Resultatet blir publisert i Hujon.

RINGMERKING

Oppland Ringmerkingsgruppe har hatt et godt år med ca. 7800 merkete fugler, hvorav vel 7000 på Hadeland. 2021 ble et år med spesielt mange merkede løvsangere (1575). Antallet merkete arter ble 69. Antallet ringmerkete arter i Oppland RG gjennom tidene er 157. Årsrapport blir publisert i Hujon.

FUGLEVAKTA/MOTTAK AV SKADET FUGL

Stein Roger Nybakke er foreningens kontaktperson i Fuglevakta. Han har hatt svært mange henvendelser av ulike slag i løpet av året, likevel med størst «trykk» på rovfugl og andefugl. Årsberetning blir lest opp på foreningens årsmøte.

Nybakke har gjennom året hatt et godt samarbeid med Helge Grønlien på Fåberg, som driver mottak for skadet fugl. Grønlien skriver egen årsmelding i Hujon.

KONTAKT MED SKOLEVERKET

Koronasituasjonen satte også sine begrensninger på dette området, men som i mange tidligere år har vi hatt med oss skoleelever i Dokkadeltaet. Anne Gri Henriksen og Geir Høitomt var sentrale rettleidere i Dokka videregående skole sitt prosjekt "*Naturarven – biologisk mangfold i Dokkadeltaet*" som i år strakk seg over ei uke i slutten av mai, med 30 - 40 elever hver dag.

MEDLEMSBLADET HUJON

Medlemsbladet Hujon kom ut med 3 nr. på til sammen 240 sider. Per Åge Skålerud gjør en god jobb som redaktør, men etterlyser fortsatt mer variert stoff til bladet og ikke minst flere bilder.

HJEMMESIDEN

Foreningens hjemmeside har delvis vært ute av drift på grunn av dataproblemer, men mot slutten av året har vi fått etablert en egen side i BirdLife Norge under fanen *fylkesavdelinger*. Ragnar Ødegård har jevnlig oppdatert denne og bl.a. fått på plass en «aktivitetskalender».

NRK INNLANDET OG DISTRIKTSAVISER

Vi har fått mediedekning på flere saker som har omhandlet fugl og fuglevern. Noen av foreningens uttalelser er også referert i pressen. Sammen med Naturvernforbundet og noen andre organisasjoner tilsluttet FNF (Forum for natur og friluftsliv) har vi også hatt innlegg i flere lokale aviser.

LOKALLAGENE

Foreningen har fire lokallag:

- BirdLife Norge Gjøvik, Land & Toten lokallag
- BirdLife Norge Valdres lokallag
- BirdLife Norge Hadeland lokallag
- BirdLife Norge Sel og Ottadalen lokallag

Alle lokallagene har hatt svært god og variert aktivitet i løpet av året. Det vises til egne årsberetninger.

REGISTRERINGER/RAPPORTER/PROSJEKTER

- Overvåking av fjellhekkende vadefugler i Oppland, først og fremst svømmesnipe, myrsnipe og temmincksnipe. Med økonomisk tilskudd til vilttiltak v/Statsforvalteren i Innlandet ble det gjennomført registreringer på 17 referanseområder, hvor det foreligger en del data fra tidligere år. Rapport er under utarbeidelse.
- Overvåking av hekkende rødlistearter i rike vannmiljøer i Oppland. Registreringene, som omfatter artene toppdykker, sothøne, sivhøne, hettemåke og makrellterne, er en oppfølging av tilsvarende bestandskartlegging i 2016. Dette prosjektet er også støttet med vilttiltaksmidler. Rapport er utarbeidet, og et sammendrag vil komme i Hujon.
- Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter på Fokstumyra. Denne overvåkingen – med faste takseringsruter og observasjonspunkter – ble startet i 2011. SNO er i dag oppdragsgiver for prosjektet, men på grunn av økonomiske prioriteringer stilles det nå bare midler til takseringer annet hvert år. For ikke å bryte denne verdifulle tidsserien har BirdLife Norge avdeling Oppland (med 5 deltakere) fulgt opp registreringene på frivillig basis, slik vi også gjorde i 2017 og 2019. Rapportsammendrag vil komme i Hujon.
- Gulspurv – «årets fugl» i 2021. Det ble ikke gjennomført spesielle registreringer dette året, men mange medlemmer har gjort en stor innsats med innrapportering i *Artsobservasjoner.no*.
- Jaktfalk. Det ble gjennomført et stort registreringsprosjekt på jaktfalk i Innlandet fylke i 2020 og 2021. Mange av våre medlemmer gjorde en stor innsats og bidro til et oppløftende resultat for Oppland; 22 lokaliteter med dokumentert hekking. Rapportsammendrag blir publisert i Hujon.
- Vi har deltatt i prosjekt åkerrikse, med Kistefos Skogtjenester AS som prosjektansvarlig. 9 åkerrikser ble registrert i 7 kommuner. Rapportsammendrag blir publisert i Hujon.
- Bestandsregistreringer av hubro. Kistefos Skogtjenester AS, med god hjelp fra BirdLife-medlemmer, har vært prosjektansvarlig. Hubro ble registrert på 14 steder i 10 kommuner. På en av disse ble det påvist hekking (1 - 2 tiggende unger). Rapportsammendrag er publisert i Hujon.

- Bestandsregistrering av kongeørn. Under ledelse av SNO, med midler gjennom Rovviltnemnda, har Kistefos Skogtjenester AS stått ansvarlig for registreringer og rapport. 57 personer har bidratt med registreringer, hvorav stor bistand fra BirdLife Norge avdeling Oppland. Det ble dokumentert vellykket hekking på 13 lokaliteter, pluss 3 lokaliteter med hekkforsøk. Resultatet er noe svakere enn gjennomsnittet for de siste 10 årene, men likevel innenfor det vi anser som «normale» bestandssvingninger hos kongeørn. Rapportsammendrag er publisert i Hujon.
- Kattuglekasseprosjektet. Prosjektet er inne i sitt 15. år og antall kasser teller ca. 185, hvorav ca. 155 i området Hadeland, Land, Toten og Gjøvik. 2021 ble et middels godt år for kattugle med til sammen 36 registrerte hekkinger. Rapport v/Even Dehli er publisert i Hujon.
- Prosjekt perleugle er inne i sin 9. sesong. Hele 349 kasser er med i prosjektet, men bare 14 par gikk til hekking dette året, dvs. 4% av antall kasser. Rapport v/Even Dehli er publisert i Hujon.
- Terrestrisk overvåking (TOV-prosjektet). Mange av våre medlemmer deltar og vi har god dekningsprosent i Oppland.

UTTALELSER

- Lågendeltaet. Ny E6 forbi Lillehammer. Kommunen har fattet vedtak om at det såkalte vestsidealternativet skal legges til grunn for framtidig E-6 forbi Lillehammer, dvs. en 4 km lang tunnel fra Øyresvika sør for Vingnes og fram til ny bruløsning over Lågen ved Våløya/Hovemoen gard. Vi har levert en felles høringsuttalelse med to Velforeninger og ferskvannsbiolog Morten Kraabøl. Totalt sett mener vi at denne løsningen er bedre enn å beholde dagens E6 som hovedfartsåre gjennom naturreservatet med de utvidelser som da vil presse seg fram. Det er i denne søre delen av deltaet vi har de aller største konsentrasjonene av fugl i trekktida. I dagens debatt blir dessverre forhistorien til dagens E-6 trase glemt. Når denne sto ferdig i begynnelsen av 1980 årene var dette til stor skuffelse for både oss og Naturvernforbundet i Oppland. Sammen hadde vi kjempet hardt mot disse vegplanene, der vi bl.a. etterlyste et vestsidealternativ (som nå har kommet). Denne vegsaken har fått stor mediedekning, og diskusjonen har bølget fram og tilbake.
- Melding om oppstart av verneprosess for Rykkhustjønn naturreservat i Sør-Fron. Kompensasjonsareal for mulig ny E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat. Dette våtmarksområdet i Sør-Fron ble foreslått vernet allerede i 1982. Det har godt dokumenterte miljøverdier og mange sammenlignbare kvaliteter med Lågendeltaet. Vi har derfor støttet forslaget om vern av et 793 dekar stort område vest for Hundorp bru.
- Trettenstryka fuglefredningsområde i Øyer. Statsforvalteren i Innlandet har gitt Nye Veier AS tillatelse til å gjøre geotekniske grunnundersøkelser i fredningsområdet. Vi har klaget på vedtaket da dette kan åpne for en utvidelse av E-6 ut i fredningsområdet og dermed ødelegge de sentrale delene av dette viktige overvintringsområdet for vannfugl.
- Reguleringsplan for Fennatjønnen hyttegrend i Ringebu. Vi har levert felles uttalelse med Naturvernforbundet i Oppland og påpekt uakseptabel nærhet til Fennatjønnen, som har et rikt fugleliv med flere rødlistearter. Som et minstekrav har vi bedt om at 4 tomter mot tjernet tas ut av planen.
- Dispensasjonssak om utbygging av naust i Refjell-området i Sel. Med henvisning til mange registrerte rødlistede fuglearter i området (jf. *Artskart*) har Statsforvalteren i Innlandet bedt om en vurdering av fuglelivet, og hvilke arter som kan være spesielt sårbare overfor omsøkte tiltak. Vi har levert en slik rapport og i henhold til *Artsdatabanken* (2021) er det registrert hele 16 rødliste-arter i området, hvorav de fleste er hekkfugler. Formannskapet i Sel kommune har likevel gått inn for byggesøknaden, men dette er påklaget av Statsforvalteren i Innlandet.
- VA-plan Bakkebygde i Etnedal. Vi har uttalt oss sammen med Naturvernforbundet i Oppland. Vi har spesielt pekt på hensynet til fuglelivet i Langtjeden naturreservat, som blir påvirket av tiltaket.
- Jettlia hyttefelt i Vågå. 70 høystandardhytter er planlagt i et område på ca. 240 dekar. Med denne utbyggingen tas det «hull» på et nytt og relativt lite berørt område opp mot snaufjellet. Området har store naturkvaliteter og nærhet til bl.a. viktige hekkplasser for rovfugl/ugler.

Planene har møtt en del lokal motstand. Sammen med Naturvernforbundet har vi og lokallaget i Sel og Ottadalen uttalt oss mot planen.

- Sel kommune. Høring av planprogram og oppstart av arbeid med revisjon av kommuneplanens arealdel. Vi har sendt felles høringsbrev med Naturvernforbundet i Oppland.
- Tiltaksplan for skog- og tresektoren i Innlandet. Sammen med BirdLife Norge avdeling Hedmark har vi pekt på en rekke svakheter ved det utkastet som er lagt fram for høring.
- I forbindelse med et oppstartet elvekraftverk i Sør-Fron har vi vært kontaktet av utbygger angående hekkeplasser for truede rovfugler. Vi har oversendt en skriftlig vurdering og bedt om at det blir tatt spesielle hensyn i perioden 15.02. - 25.07. Vi har fått positiv tilbakemelding på dette.

I tillegg til disse sakene har vi fått inn mange plansaker der vi ikke har hatt merknader.

UTTALELSER GJENNOM FNF OPPLAND (forum for natur og friluftsliv)

- Oppstart – rullering av forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane. I tillegg til egen uttalelse sammen med Naturvernforbundet i Innlandet, har vi også signert en mer generell uttalelse gjennom FNF.
- Felles uttalelse angående situasjonen for villrein og framtidige utfordringer i forvaltningen. Her settes også fokus på annen forvaltning av sårbar fjellnatur.
- Vindkraftpark ved Røknølen i Torsby kommune, Sverige. Det foreligger planer om 57 vindkraftturbiner i grenseområdet til Norge. Vi er med på en FNF uttalelse mot disse planene.

ØVRIGE SAKER

- Oppdyrking på Storhøliseter i Nord-Fron. Via BirdLife Norge har vi mottatt rapport om omfattende oppdyrking på ei av setrene i området, og svært nær en viktig fuglebiotop. Vi har fulgt opp henvendelsen med flere besøk. Med over 30 steinrøyser spredt over et stort område, i tillegg til en svær steintipp i kantsonen, er det vanskelig å forstå at dette kan tillates i et landskaps-vernområde. Dyrkingen, som ble avsluttet på senhøsten, har etterlatt seg ei ruvende steinfylling. Vi har tatt saken opp med Nasjonalparkforvaltningen, men vet ikke om dette er fulgt opp. Saken har etter vår mening en så stor prinsipiell betydning at den må følges opp.
- I forlengelsen av E-6 saken forbi Lillehammer har vi – sammen med to velforeninger og ferskvannsbiolog Morten Kraabøl – sett på muligheter for restaurering av deler av strandsonen mellom Mesnaelvas utløp og Korgen, en strekning på 1,5 km. Dette gjelder særlig elve-/bekkeutløp og steder med sprengstein i strandkanten. Dette vil evt. bli tatt opp som et innspill til en forvaltningsplan for Lågendeltaet som skal utarbeides i løpet av 2022.
- Sel kommune. Søknad fra Sjoa Riverjet AS om kommersiell riverjet-båtkjøring på Lågen mellom Sjoa og Otta og nedre del av Ottaelva. Dette er scooterlignende båter som oppnår svært stor hastighet. Sammen med Naturvernforbundet i Innlandet og Gudbrandsdal Sportsfiskerforening har vi gått imot at det gis dispensasjon til en slik aktivitet, som ikke er forenlig med ivaretagelse av naturmiljøet på disse elvestrekningene.
- Ringeby kommune. Forskrift om bruk av el-motor på innsjøer mindre enn 2 km². I vurderingen om det skal åpnes for en slik ferdsel skal det iflg. saksframstillingen *legges vekt på hensynet til vannet som levested for villarter og fugler, og særskilt vekt på hensynet til hekkeområder. Det kan ikke gis adgang til motorferdsel som innebærer vesentlig skade for fugleliv.* I vår uttalelse, som er oversendt Statsforvalteren, har vi listet opp 8 vatn som bør unntas bruk av el-motor. For hvert av disse vatnene er fuglelivet beskrevet med opplysninger om rødlistearter.
- Sel kommune. Forskrift om bruk av el-motor på innsjøer mindre enn 2 km², jf. forannevnte sak. I vår uttalelse, som også er oversendt Statsforvalteren, har vi listet opp 5 vatn som bør unntas bruk av el-motor. Også her er fuglelivet beskrevet med opplysninger om rødlistearter.
- Ulovlig hogst i Lågendeltaet fuglefredningsområde. Hogst av store bjørketrær i et område som ifølge skjøtselsplanen for området skal ha fri utvikling, ble oppdaget av oss på våren. Rapport med bilder ble oversendt Statsforvalteren i Innlandet og hogsten ble stoppet samme dag.

- Registrering og forvaltning av hønsehauk. Vi blir jevnlig kontaktet vedr. hogst rundt hønsehaukreir, hvor det som oftest er behov for befarung. For primært å kunne dekke reiseutgifter til dette frivillige arbeidet har vi søkt om økonomisk støtte fra Glommen Mjøsen Skog, Viken Skog, Nortømmer og SB skog AS, hver på kr. 15.000,-. Bare en av disse har svart og det med en slik formulering: *Viken Skog SA ser det ikke som sin oppgave å støtte slike registreringer og vil derfor ikke bidra med økonomisk støtte.*
Dette til tross. Vi blir fortsatt kontaktet om planlagt hogst ved hønsehaukreir. I Øyer har vi mottatt melding om planlagt hogst på to lokaliteter, hvorav den ene hogsten ble flyttet på grunn av våre opplysninger. I Sør-Aurdal har vi deltatt på en befarung ved en lokalitet, men denne ble dessverre rammet av stormfelling kort tid senere. Utover dette har medlemmer i minst to av lokallagene vært involvert i hogstplaner ved hønsehaukreir. Alt dette viser at hønsehauken er en hardt presset rødlisteart.
- Fellingstillatelse på spetter i Heidal i Sel. Kommunen v/skogbrukssjefen ga i oktober fellings-tillatelse på flaggspett og grønnspett (tils. 4 ind.) grunnet mye skade på en industribygning. Det ble store avisoppslag med kritiske kommentarer fra ornitologisk hold, bl.a. om stor forvekslingsfare med gråspett – en art som Skadeviltforskriften ikke omfatter. Da en av våre medlemmer dro til stedet og fant en skutt gråspett ble det bred presseomtale. Fellingen av gråspett ble deretter anmeldt av NOAH (for dyrs rettigheter).
- Invitasjon til «Workshop» om arealbruk og naturbaserte løsninger langs Gausa i Lillehammer og Gausdal i regi av SABICAS. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom en rekke partnere som jobber med forskning, forvaltning og naturmangfold. Ole Morten Fossli i FNF deltok på møte 24.11. med en innledning om bl.a. kjente verneverdier langs elva. I denne forbindelse oversendte vi en god del kartfestet informasjon om viktige biotoper – både når det gjelder fugl og flora.
- Vassdragstreff i Vågå 03.09. - 05.09. der vi sto medarrangør. Margaret M. Eggen og Per Bådshaug deltok fra oss.
- Biowet seminar Dokkadeltaet Våtmarkssenter 2021. Margaret M. Eggen deltok og har laget et referat til Hujon.
- Søknad fra Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS om støtte til etablering av Ornitologisk Stasjon Odnos. Vi har bevilget kr. 30 000,- til nødvendig utstyr knyttet til ringmerking.
- Søknad fra Randsfjordmuseet v/Finn A. Grøndahl om tilskudd til flyttbar info-monter om åkerrikse. Vi har støttet montereren, som nå er ferdig, med kr. 15 000,-.
- Årsmøtet i BirdLife Norge ble holdt på Værnes i Trøndelag 09.10. Jon Opheim møtte fra fylkesavdelingen, Anne Gri Henriksen fra Hadeland lokallag og Julia Helgesen fra Valdres lokallag.

MEDLEMSOVERSIKT

Ved utgangen av 2021 hadde foreningen 552 medlemmer. Medlemstallet har dermed økt med 15.

Øyer/Fåberg 19.02.2022

Jon Opheim/Annbjørg Backer

REGNSKAPET for 2021

Årsoppgjør

BirdLife Norge avd. Oppland
Regnskap 2021
Org.nr.: 898810682

Konto (2085.29.13437)	Inntekter	Utgifter	Merknader
Kontingent, abonnement	65 810,00	0,00	
Prosjekter, viltfond, tilskudd mm	88 627,00	0,00	
Hujon	0,00	76 256,25	
Internetsider	0,00	1 021,25	
Møter, turer mm	2 500,00	7 673,90	
Porto, telefon	0,00	4 388,80	
Kontorrekvisita	0,00	438,00	
Støtte til lokallag	0,00	10 000,00	
Grasrotandel	2 167,06	0,00	
Vervekampanje mm	0,00	0,00	
Gebyrer	0,00	22,00	
Momskompensasjon	21 638,00		
Div adm kostnader	0,00	57,50	
Renteinntekter	22,00	0,00	
Annet, støtte til prosjekter, utsyr. mm	0,00	51 960,00	
Sum, omsetning 2021	180 764,06	151 817,70	
Resultat i 2021		28 946,36	
Sum	180 764,06	180 764,06	

Årsoppgjør 2021

Saldo	01.01.2021	31.12.2021	
Lom og Skjåk Sparebank			
driftskonto: 2085.29.13437	107 283,15	136 229,51	
Lom og Skjåk Sparebank			
kapitalkonto: 2085.56.06411	495 181,06	495 181,06	
		648,00	Kredittrente kapitalkonto
Sum beholdning pr- 31.12	602 464,21	632 058,57	
Resultat i 2021		29 594,36	

Gran, 20.januar 2022

Anne Gri Henriksen

Anne Gri Henriksen, kasserer

Levanger,

Knut Holmen

Knut Holmen, revisor

Dato 31.12.2021

Sidenr. 1

00898810682

2085

Org.nr. NO 937888015 Foretaksregisteret

Telefon: 61219000

Norsk ornitologisk forening, avd. Oppland
Anne Gri Stenbråten Henriksen
Granumsveigen 59
2750 GRAN**Årsoppgave 2021**

Denne årsoppgaven er en oversikt over opplysningene banken har gitt skattemyndighetene, etter pålegg i skatteforvaltningsloven. Dette innebærer at det kan være avvik mellom årsoppgavens opplysninger om renter og/eller kontosaldo sammenlignet med kontoutskriften for den enkelte konto. Eventuelt avvik skyldes den skattesmessige behandlingen.

Innskuddskonti

Kontonr.	Kontobetegnelse	Saldo inkl. renter 01.01.2022	Rente- utgifter	Rente- inntekter
2085.2913437	Folio Ordinær	136.229,51	0,00	22,00
2085.5606411	Kapitalkonto	495.829,06	0,00	648,00
Sum innskudd		632.058,57	0,00	670,00

Til bruk ved kontroll av ferdigutfylt skattemelding

Tekst	Beløp	Postnummer i skattemeldingen
Sum renteinntekter	670,00	3.1.1
Sum innskudd	632.058,57	4.1.1

Er forfalte renter ikke betalt, fremkommer disse som gjeld.

Revisjonsmelding for «Birdlife Norge» avd Oppland 2021

Eg har revidert rekneskapen til BLN avd Oppland for året 2021.

Revisjonen er utført i samsvar med vanleg revisjonsskikk. Alle bilag er gjennomgått og kontrollerte.

Rekneskapen er ført oversikteleg og greitt. Årsrekneskapen er gjort opp med eit overskot på kr 28 946,36.

Fylkeslaget har ein solid økonomi med store oppspara midlar som kan brukast til formål i samsvar med organisasjonens ideelle formål. Årets rekneskap viser at pengane blir brukte i samsvar med dette.

Lagets formue er plassert i bankinnskot med svært låg rente. Eg rår til at ein større del av denne bør plasserast i fond som over tid gir langt høgare avkastning enn dagens bankrente.

Eg rår til at årsmøtet godkjenner rekneskapen for 2021.

Levanger 29/1-22

Knut Holmen

Årsmøtevald reviso

Foto: Per Åge Skålerud

ÅRSMELDING FOR ØRRIN – BirdLife VALDRES LOKALLAG

Styret har i 2021 bestått av:

Leder:	Rune Rødningen
Sekretær:	Ole Knut Steinset
Kasserer:	Julia Helgesen
Styremedlem:	Fredrik Calmeyer
Varamedlem:	Runar Kittelsen
Revisor:	Nils Rogn
Valgkomité:	Olav Rødningen og Hans Enger

Det er avholdt ett styremøte i løpet av året. Styret har behandlet 6 saker pluss referatsaker.

Det er arrangert digitalt årsmøte og tre vanlige medlemsmøter i løpet av året. To av møtene var lagt til Valdres Folkemuseum på Fagernes, og ett på møterommet til Elkjøp Valdres. Det er arrangert tre ekskursjoner, og seks utemøter på våren.

Årets gjennomførte møter:

- 25. mars: Digitalt årsmøte på Teams (10 deltakere).
- 30. september: Medlemmenes fotokveld (13 deltakere)
- 28. oktober: Artskunnskap og systematikk for fugl (8 deltakere)
- 25. november: Medlemsmøte der Geir Høitomt foredro om rovfugler og hubro i Valdres/Oppland (14 deltakere)

Årets ekskursjoner:

- 6 utemøter i perioden 22. april – 3. juni med 6-10 deltakere.
- 20. juni: Fugletur på Filefjell med Anders Lundberg som kjentmann (8 deltakere).
- 4. juli: Den faste turen på Valdresflye (13 deltakere)
- 17. oktober: Tur til Åkersvika/Einafjorden (7 deltakere)

Planlagte møter/turer avlyst pga. COVID-19:

- Vanlig årsmøte med foredrag, samt et vanlig medlemsmøte måtte utgå.
- Tur til Jomfruland.

Brita Siri Nesja gjorde en god innsats med tranetelling, NOF Opplands tranetelling i august/september. Fem personer fra lokallaget deltok under NOF Opplands vannfugltelling i desember. To medlemmer har registrert ruter i TOV-E (Terrestrisk overvåking - Ekstensiv overvåking av fugl) i Valdres i 2021.

Det ble telt fugler i 88 hager i Valdres i Hagefugltellinga 2021.

I samarbeid med kommunen er det plassert ut søppeldunk ved Fløafjorden, som vi tømmer på dugnad.

Ørrin i media i 2021:

- 20. januar: «Nå nærmer det seg tida for den årlige hagefugltellingen» i Avisa Valdres

I Valdres var det ved årsskiftet 70 medlemmer i NOF hvorav 8 er ekstra familiemedlemsskap.

Det er gledelig å se at vi har hatt en jevn og god økning i medlemsmassen de siste åra.

Mange av våre medlemmer er ofte ute på fugletur. Slik kan vi holde oppsikt med fuglelivet og i tillegg oppdage nye arter i Valdres. Ingen nye arter ble rapportert for Valdres i 2021, men flere kommuner fikk nye arter i sin artsliste. Det er flott at flere legger inn sine observasjoner i Artsobservasjoner.no. Hele 7312 observasjoner ble lagt inn på fugler i Valdres sist år.

Fagernes 30. januar 2022

Rune Rødningen, leder

Årsmelding for 2021 for Gjøvik/Land/Toten lokallag av BirdLife Oppland.

Styret har i perioden bestått av:

Stein Roger Nybakke, leder
Willow P. Hansen, nestleder
Per Åge Skålerud, kasserer
Morten Aspaas, sekretær
Eyvind Sandnes, styremedlem
Ellen Lid, styremedlem

På grunn av koronasituasjonen har det vært særs vanskelig å planlegge aktiviteter og møter. Vi har avholdt to styremøter, og ellers hatt telefon- og mailkontakt. Vi har hatt ett medlemsmøte hvor medlemmene viste egne bilder.

Annet;

Årsmøtet ble avholdt 7. april via Teams.
Vi har deltatt på fellesmøte på Dokka våtmarkssenter
Vi har videre engasjert oss i uglekasseprosjektene, med sjekking av kasser og ringmerking. Even Dehli har talldata fra dette. Det har vært en god sesong for kattugle men heller dårlig for perleugle. Vi har laget og donert emner til småfuglkasser funksjonshemmede i Gjøvik kommune. Har vært på flere befaringer ved hogst i nærheten av rovfuglreir og tiurleiker. Lokalforeningen hadde pr årsskiftet 151 medlemmer.

Reinsvoll. 16. februar 2022
Styret

ÅRSBERETNING

BirdLife Norge Hadeland lokallag 2021

Org.nr. 913 002 792 Grasrotandel: 913 002 792

BirdLife Norge Hadeland lokallag (NOF Hadeland lokallag) har i 2021 hatt 115 medlemmer. I vår lukkede facebook-gruppe er det i dag 221 medlemmer.

NOF Hadeland har gjennomført 4 styremøter og ett årsmøte i 2021.

Årsmøtet ble avholdt 11.mars via teams fra Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter. Til stede fra styret var: Anne Gri Stenbråten Henriksen, Even Raassum, Tosten Tøfte, Per Olsen, Marit Løvbrøtte og leder av valgkomiteen Kjell Bakken. I tillegg var 8 medlemmer koblet opp til årsmøtet. Det har også i år vært utfordringer i forhold til Covid slik at flere av de planlagte arrangementene måtte utgå. Allikevel kan vi se tilbake på et innholdsrikt år med disse arrangementer og prosjekter gjennomført:

Familedag på Øvre Vestern, Lunner, 5. september

Even Raassum, Per Olsen og Ole Bosse deltok på familedagen til kulturhistoriske Vestre Lunner på Øvre Vestern den. Lokallagets bidrag var orientering om og demonstrasjon av ringmerking og snekring av fuglekasser. 48 fuglekasser ble snekret av ivrige og engasjerte barn.

Nattlig mystikk på Gran Østås med perleuglemerking, 25.september

Vi innledet et nytt arrangement denne høsten som ble både hyggelig og vellykket. Det ble en flott kveldsstund under fullmåne ved Sagvollen på denne fredagens arrangementet da Anne Gri Henriksen, Even Raassum og Ole Bosse arrangerte perleuglemerking. Etter hvert ble det 17 deltagere ved bålpassen hvor det ble pølsegrilling og kaffe. Perleuglene lot vente på seg, og typisk nok når et par oppmøtte tok kvelden, så dukket kveldens høydepunkt opp og vi fikk merket ei perleugle 22:30.

Ringmerking – Elever ved Lunner barneskole 12. oktober

Anne Gri Stenbråten Henriksen og Ole Bosse gjennomførte informasjon om og demonstrasjon av ringmerking for 80 elever fra Lunner Barneskole på Dæl, vest for Vassjøtjernet i Lunner.

Dammer i kulturlandskap

Anne Gri Stenbråten Henriksen har denne våren hatt et prosjekt med dammer i kulturlandskap. På Olerud gård i Moen, hos Mari Olerud og Dag Lennart Nielsen, hadde de en gammel gårdsdam, Flågendammen, som var gjengrodd. De ønsket også at vi så på muligheter for flere områder i deres kulturlandskap hvor det kunne være aktuelt med

ytterligere tilrettelegging. Målet var å oppnå biotopforbedring for storsalamander, med en synergieffekt for andre arter, deriblant insekter og fugl. Vi etablerte oversikt og kontakter slik at søknadsprossessen for nødvendige midler kunne i igangsettes.

Den 12.mai ble de med Anne Gri til Bjørby Gård på Ilseng, og fikk et hyggelig møte med Trond Vidar Vedum. Han har bred erfaring med etablering av dammer, og vi fikk høstet tips om utfordringer, utforming og tilrettelegging, også med tanke på botanikk. Senere deltok Geir Høitomt i befaringer med gravemaskinfører for planlegging av gjennomføring.

I slutten av august ble gravearbeidet gjennomført og sluttført, og Mari og Dag har nå fått utbedret Flågendammen, og tilrettelagt 2 nye dammer, en skogsdam og en i tilknytning til et beiteområde på sin eiendom. Skogsdammen vil være et fuktig område mest i vårløysinga og tidlig sommer, og vil sannsynlig tørke ut i løpet av sommeren. Vi oppfordrer andre til å ta kontakt med oss for bistand med etablering av dammer i kulturlandskapet, eller utbedringer og reetablering av fuktig mark og dammer.

Fossekallvandring og vannfugltelling 2.juledag

Fossekallvandringen mellom Røykenvik og Grautbrua ved Jarenvannet blir gjennomført som et arrangement hvert år med kjentmann Even Dehli og Anne Gri som turledere. I år var det 5 stykker som deltok, og det ble registrert totalt 10 fossekall. Samtidig ble den årlige vannfugl tellingen i Randsfjorden utført av Tosten Tøfte og Even Raassum.

Prosjekt «Bakkehekkende fugler i kulturlandskapet» gjennomført i regi av Birdlife Hadeland

Prosjektet ble ledet av Anne Gri Stenbråten Henriksen og Ole Bosse. Prosjektgruppen bestod i tillegg av Marit Løvbrøt, Even Raassum, Per Olsen og Tosten Tøfte.

Prosjektet hadde til hensikt å kartlegge bestanden av bakkehekkende fugler i Gran kommune, og å etablere tiltak som enten var frivillige eller basert på tilskudd, for å tilrettelegge og beskytte artene i hekkeperioden.

Prosjektet ble støttet med kr. 50.000,- av Statsforvalteren Innlandet. Midlene ble i all hovedsak benyttet til tilskuddsbaserte tiltak for tilrettelegging, særlig for vipa, og skulle dekke bondens tap av inntekter fra dyrkbare arealer.

Om prosjektet:

Bakkehekkende fugler knyttet til kulturlandskapet har hatt betydelig nedgang de siste tiårene og flere arter står på rødlisten. I NOF-rapport 3-2020 «Tiltak for bakkehekkende fugler i jordbrukslandskapet» oppgis årsakene til dette å være intensivering av jordbruket. Andre årsaker kan være nedgang i insektsbestander, predasjon, menneskelig forstyrrelser, sykdom og klimaendringer.

Styret besluttet derfor å starte et prosjekt som omfatter artene vipe, storspove, sanglerke, gulspurv, buskskvett, åkerrikse og vaktel med følgende hovedmålsettinger:

Iverksette tiltak, i samarbeid med gårdbrukere i Gran kommune, som kan gi positive effekter på bestandene av bakkehekkende fugler.

Gjennomføre registreringer for å overvåke utviklingen og effekten av iverksatte tiltak.

Informere om utfordringene for bakkehekkende fuglearter i kulturlandskapet og resultater av tiltak.

Øke interessen for og kunnskapen om bakkehekkende fugler i kulturlandskapet.

Gjennom informasjon motivere til frivillige tiltak.

Det ble gitt informasjon om prosjektet og muligheter for å søke om tilskudd i et intervju med Anne Gri Stenbråten Henriksen på NRK P1 Innlandet, på Landbrukskontorets hjemmeside, på SMS 'er til gårdbrukere, direkte kontakt med grunneiere og på NOF Hadelands Facebook-side.

Statsforvalteren Innlandet ga tilsagn om økonomisk støtte for tiltak og gjennomføring av prosjektet.

Medlemmer og lokalbefolkningen ble oppfordret til å registrere observasjoner av fokusartene på artsobservasjoner.no. Prosjektgruppen gjennomførte kartlegging av revir og reir til vipe og storspove.

Det ble gjennomført takseringer langs elleve forhåndsplanlagte ruter på til sammen 38 km i forskjellige biotoper i jordbrukslandskapet. Takseringsrutene dekker omkring 20 % av jordbruksarealet i Gran kommune. Det ble også gjennomført registreringer av storspove, åkerrikse og vaktel.

De fleste av hekkelokalitetene til vipa er nært tilknyttet våtområder. Prosjektet registrerte 26 sikre og 13 mulige hekkinger av viper. Av de 26 sikre hekkingene ble 10 utsatt for predasjon (38 %).

Det ble registrert totalt 70 par gulspurv, 97 par sanglerke og tre par buskskvett langs takseringsrutene.

Etablering av vipestriper, tilpasning av slåtten og skjøtsel av kantsoner ble valgt som årets hovedtiltak for tilskuddsordningen. Prosjektet oppfordret også til frivillige tiltak som merking av vipereir og hensynsfull slått. Prosjektet prioriterte tiltak for viper.

Prosjektet avtalte tilskudd med fem gårdbrukere. Fire av avtalene var vipestriper fra to til fire dekar og en utsatt slått på åtte dekar, totalt 19 daa. Flere gårdbrukere var positive til frivillige tiltak som merking av reir og beskytte reirene under jordbearbeiding.

Prosjektet har utarbeidet en rapport som beskriver gjennomføring, resultater og gir anbefalinger. Prosjektet fremhevet tiltak som kan sikre at fuglene får hekke i fred, som bevaring av restarealer som åkerholmer og kantsoner og avsetting av områder i åkeren som for eksempel vipestriper. Vipenes hekkeområder er nært knyttet til våtområder for

næringssøk. Bevaring av og etablering av fuktig mark, åker og dammer er av spesiell betydning. Det ble anbefalt å inngå langsiktige avtaler for slike tiltak.

En stor takk rettes til Statsforvalteren Innlandet for tilsagn til tiltak og drift av prosjektet, landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal for informasjon om prosjektet og muligheter for å søke om tilskudd, prosjektmedarbeidere som har bidratt til gjennomføring, lokallagets medlemmer som har bidratt med rapporteringer og ikke minst, en stor takk til gårdbrukere som har bidratt med tiltak.

Rovfugl prosjekt, av Even Dehli

Prosjektet ble støttet med 25 000,- av Statsforvalteren Innlandet og har gått til dekning av reiseutgifter for Even Dehli ved kartlegging og overvåking av rovfuglreir.

Ett kort utdrag fra rovfugl:

- Det er funnet to nye hønsehauklokaliteter i 2021.
- Det har vært 19 vellykkede hønsehauk hekkinger.
- Ei vellykket hekking av fiskeørn er registrert i Gran kommune.
- Ei vellykket fjellvåkhekking er registrert i Gjøvik kommune.
- Ei vellykket hekking av lerkefalk er registrert i Gran kommune.
- Det ble 38 hekkinger av kattugle i gamle Oppland.
- Det ble 19 hekkinger av perleugle i til sammen 349 kasser, noe som er «middels bra.

Ringmerkingsgruppen i Oppland ringmerket ca. 6000 fugler i 2021.

Annet:

Utlån av utstyr

Da de tre studentene; Ane, Linnea og Sunniva, fra Norges miljø- og biovitenskapelig universitet på Ås (NMBU) skulle gjøre sin oppgave i Praktisk naturforvaltning, valgte de prosjektoppgave ved Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter. BirdLife Hadeland bisto med utlån av kikkertutstyr, både teleskop og håndkikkerter, i praksisperioden. Jentene skulle kartlegge fugler i deltaet og analysere hvilke fugler som brukte de ulike områdene og hvilke næringsgrunnlag områdene representerte. De lagde en utfyllende og gjennomarbeidet rapport som sikret dem bestått i faget.

Generelt:

I BirdLife Hadeland pågår mye forskjellig aktivitet blant medlemmene. Veldig mange har etter hvert lagd fuglekasser for meiser, rødstjert, stær, spurveugle, perleugler, kattugler, lappugler, tårnfalk og fossefall m.m. Innimellom rykkes det ut på redningsaksjoner for ulike arter, og medlemmene melder om ulike opplevelser enten det er ei ugle som har satt benet på tvers i gapet, eller det er en hønsehauk som har sneket seg inn i en hønsesgård og ikke

finner veien ut igjen. Og noen ganger må det til hjelp i form av hjelp fra fuglevakta (Stein Roger Nybakke på Toten). Mange medlemmer liker å studere fugler gjennom fotokamera og det resulterer i flotte øyeblikksbilder fra fuglelivet som vi har sett på FB. Vi håper det fortsettes å deles og gledes, og vi ser fram til et nytt og spennende fugleår med medlemmene i BirdLife Norge Hadeland i 2022.

Styret i BirdLife Norge Hadeland lokallag har i 2021 bestått av:

Leder: Anne Gri Stenbråten Henriksen

Sekretær: Even Raassum

Kasserer: Per Olsen

Styremedlem: Tosten Tøfte

Varamedlem: Marit Løvbrøtte

Andre verv:

Revisor: Knut Sterud

Valgkomite:

Kjell Bakken, leder

Even Dehli

Even Raassum (sign.)

Sekretær

BirdLife Norge, Sel og Ottadalen lokallag

Årsmelding 2021

Bakgrunn

I 2018 dannet en gruppe medlemmer av NOF et interimstyre for å stifte et lokallag i Ottadalen. I slutten av mars 2019 ble NOF Sel og Ottadalen Fuglevernforening stiftet (nå BirdLife Norge Sel og Ottadalen lokallag). Laget dekker kommunene Sel, Vågå, Lom og Skjåk.

I 2021 har våre medlemmer og andre fuglevenner konsentrert seg om praktiske tiltak for fuglevern, bl.a. ferdigstilling av fugletårnet i Tessosen, oppsetting av fuglekasser og fugletellinger. På grunn av Corona-pandemien har vi ikke hatt medlemsmøter eller tiltak for publikum.

Antall medlemmer i lokallaget har steget gradvis, fra 26 i 2016 til 34 ved inngangen til 2021.

Fugletårnene

Vågå: Tårnet ved Storvangen (Randsverkmyra) i Randsverk har vært jevnlig besøkt av fuglevenner, naturfotografer og lokale turgjengere i løpet av sesongen. Byggeteknisk har det tålt året godt.

Lom: Tårnet ved Tesseosen fikk komplett trappesystem i løpet av våren. Per Nesset, Dag Aasheim og undertegnede har utført dugnadsarbeid. Tårnet har vært mye i bruk på grunn av beliggenheten ved Brimi klatrepark og mange besøkende til «Brimiland». På grunn av Corona-pandemien har vi ennå ikke innviet tårnet formelt. Forhåpentligvis kan vi gjøre dette i løpet av 2022.

Informasjon

Laget har informert om bl.a. Hagefugletellingen i lokalavisene. Det ble opprettet en Facebook gruppe i 2018. Ved årsskiftet-20 hadde denne 102 medlemmer. Gruppen er lukket, men kan muligens nå flere hvis det etableres en åpen gruppe.

Vi har fortsatt innsatsen for å samle inn epostadresser, og har nå nesten alle medlemmene i registeret.

Møtevirksomhet

Styret har bare hatt ett styremøte, og møttes i tillegg for å gjennomføre årsmøtet den 5. november. Ellers har vi holdt kontakt via epost og Facebook. Per Bådshaug har også i 2021 sittet i styret for BirdLife Norge avdeling Oppland.

Økonomi

Lokallaget ble registrert i Enhetsregisteret (Brønnøysund) med nr. 926 081 276 i november. Laget har ikke etablert bankforbindelse eller regnskap for 2020. Regnskap for fugletårnene er ført separat. Bankforbindelse ble opprettet i desember 2021. Da vil vi også opprette et regnskap bl.a. med tanke på momsrefusjon for fugletårnene.

Atle Kjærvik (leder)

Rapport fra Fuglevakta i Oppland 2021

Stein Roger Nybakke

Koronasituasjonen preget også dette året på mange måter, men helt stille ble det likevel ikke.

Vern av rovfuglreir har vært en av hovedtemaene, og konfliktnivået har økt betydelig.

Det har vært mange befaringer spesielt rundt hønsehauk, hvor det har vært vanskelig å komme til enighet om hva som skal til for at hogst ikke skal ødelegge en lokalitet.

Vindfelling er også et problem som er vanskelig å ta med i betraktningene når hogst gjennomføres.

Barkebilleangrep i Canada, med økt etterspørsel her hjemme, har satt fart på tømmerprisene, og siden tømmer er stemplet klimavennlig så øker også ødeleggelsene fra hensynsløs hogst.

Jeg tror foreningen må være mer proaktiv i fremtiden og få forvaltning inn i skogbruksplanene.

Har vært med på to befaringer med tiurleik, hvor den ene ble en hastesak da Statsforvalteren ikke hadde lagt inn leiken i Naturbase. Jeg ble varslet om at det var startet hogst i nærheten av leiken. Befaringen ble gjennomført med skogeier, entreprenør, Erlend Rolstad og kjentmann. Leiken ble tatt hensyn til med godt monn. Spillområdet er reddet, men leveområdet til storfugl generelt har blitt utsatt for massiv hogst.

En annen leik ble hogget på Hedmark, der satt tiuren og spilte på tømmerstokkene. Likevel ble det ikke stoppet før Statsforvalteren ble varslet.

En skadd hønsehauk på Hedmark ble også meldt til meg, og omstendighetene var slik at jeg måtte ringe en rekke personer før jeg fant noen i rimelig nærhet som kunne hjelpe. Roar Svenkerud ble redningen og tok hånd om den.

En lappugle ble også sett sittende i veikanten på den nye «fine» motorvei 25, som også ble formidlet til våre venner på Hedmarken.

To unge jenter ringte om en skadd and av et slag som lå på parkeringsplassen ved Coop Bygg på Gjøvik. Det var en lomvi, som var i relativt god form. Den ble av mangel på saltvann i nærheten, satt ut i Mjøsa der det var rapportert en rekke andre individer.

Det har vært en jevn strøm med telefoner, og de fleste via politiet.

Blant henvendelsene har det vært skadd spurvehauk, skadd bydue, skadd storkand, forskjellige fugler som har hatt et møte med vinduer, flaggspett som hakker på vegger, og en moskusand på ville veier.

En rømt påfugl på Raufoss skapte en telefonstorm som også foreningen sentralt fikk telefoner om.

Hadde kontakt med eier og mange forsøk på å lokalisere og fange den ble gjennomført uten hell.

Jeg er usikker på om den fortsatt er ute eller om den på en eller en annen måte ble fanget inn.

Ett ringmerkingsnett og en bukse ble ofret i forsøkene. Gammel piggråd inne i tett vegetasjon stopper det meste.

Jeg har også i år fått god hjelp av Helge Grønlien som profesjonelt tar hånd om rovfugl og ugler.

BirdLife Norge Sør-Gudbrandsdal lokallag (Nytt lokallag)

(Foreløpig navn på nytt lokallag under stiftelse)

Interimsstyre bestående av Margaret Eggen, Ulf Hansen, John Apeland og Finn Audun Grøndahl (ref.)

Første møte i interimsstyret: 9. februar 2022

Kort om formål med nytt lokallag:

- Tilby et turprogram for å oppleve fuglefaunaen i distriktet rundt oss
- Ivareta interesse for-, og få flere til å bli interessert i fugleliv generelt
- Arrangere samlinger med div. foredrag og f.eks. visning av medlemmers egne bilder

Turprogram første halvår 2021:

Lågendeltaet

- Onsdag 13. april kl. 18-21. Utkikksplassen (på vestsiden): rastende trekkfugler
- Onsdag 27. april kl. 18-21. Fugletårnet/**Korgen** (på østsiden): rastende trekkfugler
- Onsdag 4. mai kl. 18-21. Svartevjua (på vestsiden): rastende trekkfugler
- Onsdag 8. juni kl. 21-24. Jørstadmoen (oppmøte ved parkeringen til Stensgård bilforretning) Vi lytter etter Åkerrikse, Rugde og mulige nattsangere.

Fjellet

- Onsdag 25. mai kl. 18-21. Frammøte på Værskoi med vandre-tur til Kittilbu-grenda. Vi håper å kunne se storspove, trane, småvadere samt andre aktuelle trekkfugler.

Gropmarka

- Onsdag 15. juni kl. 18-21. Frammøte Abboraksjøen. Vi rusler litt omkring og lytter etter ulike skogsfugler.

Om tur-programmet:

- Onsdager foreslåes som fast turdag.
- Praktisk info om utfluktene sendes ut på sms 1-2 dager i forkant med opplysning som evt. værforbehold.
- Turene i Lågendeltaet er slik at interesserte kan komme og gå innenfor oppsatt tidsrom. Øvrige turer vil normalt ha oppmøte kl. 18 00.
- Turleder har med teleskop og kikert. De som har tilsvarende utstyr, bringer dette med.
- Denne informasjonen vil også ligge på BirdLife Norge avdeling Oppland sin facebook-side.

Stiftelse av lokallag

Interimsstyret har foreløpig ikke avholdt stiftelsesmøte på grunn av korona-pandemien.

Interimsstyret tar sikte på å holde et stiftelsesmøte i forsvarlige former senere i år.

RAPPORTSAMMENDRAG

FOKSTUMYRA NATURRESERVAT

Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter 2021

Jon Opheim, Geir Høitomt, Sven Haugen, Ragnar Ødegård og John Apeland

I 2011 ble det satt i gang et systematisk overvåkingsprosjekt på hekkefugler i Fokstumyra naturreservat på Dovre. Takseringene har i 2017, 2019 og 2021 blitt utført av BirdLife Norge avdeling Oppland. I de øvrige årene i regi av Kistefos Skogtjenester AS, med SNO som oppdragsgiver. Her følger et litt redigert sammendrag fra rapporten i 2021.

Fugleregistreringene på Fokstumyra har som formål å kartlegge bestanden av våtmarksarter knyttet til 13 utvalgte vatn og tjern, samt 3 store myr- og heiområder i naturreservatet. I tillegg blir det gjort registreringer fra 3 observasjonspunkter, hovedsakelig med henblikk på forekomst av myrhauk, storlom, jordugle og trane.

Registreringene har fulgt samme opplegg hvert år, bortsett fra at det i årene 2017, 2019 og 2021 bare er foretatt en takseringsrunde på våren. I overvåkingsprosjektet inngår også en takseringsrunde i første halvdel av juli måned.

Resultatet inngår i et overvåkingsprosjekt som vil bli brukt som dokumentasjon i arbeidet med opprettholdelse av bevaringsmål for Fokstumyra naturreservat.

Statens naturoppsyn har stått for oppdraget, som i år ble utført av Kistefos Skogtjenester AS v/Geir Høitomt og Jon Opheim, samt Sven Haugen, Ragnar Ødegård og John Apeland.

Registreringene ble gjort under gode værforhold 29.05. og 01.06. Det ble brukt 36,5 timer i felt.

Svaner

Siden det første hekkefunnet av *sangsvane* i 2012 har denne arten etablert seg som en fast hekkefugl. Under årets feltarbeid ble to par påvist hekkende (Rundtjern og Storrtjern), men det er usikkert om parene fikk fram unger.

Ender

Tilsammen 7 *andearter* ble påvist denne sesongen, hvorav 5 arter i forbindelse med takseringsrundene 29.05. og 01.06. Sumtallene viser 56 hanner og 21 hunner, hvorav 19 registrerte par. Dette er det nest svakeste resultatet siden registreringene startet i 2011. Bare *krikkand* hadde dette året bestandstall på nivå med de seneste årene.

Lommer

Storlom er en fåtallig, men fast hekkefugl på Fokstumyra. Etter mislykket hekking på Horrtjern tre år på rad (2011 - 2013) ble det satt fokus på mulige årsaker til dette, bl.a. om ferdseil på en av stiene hadde forstyrrende effekt i rugeperioden. I 2014 og i årene 2016 - 2021 ble det imidlertid igjen registrert vellykket hekking på Søre Horrtjern. Våren 2021 ruget 1 ind. både her og i vestenden av Vålåsjøen. Ellers ble et par med *smålom* sett i reservatet i begynnelsen av juli, men uten hekkeadferd.

Dykkere

Horndykkeren gjorde hekkforsøk på Fokstumyra første gang i 2012. Etter dette har den hatt fast tilhold på Kringluttjern med vellykket hekking i 2013, 2016, 2018 og 2019. Her var også 1 par på plass i 2021, men uten hekkfunn. Derimot ble 1 rugende ind. registrert på Stortjern, samt hhv. 1 par og 1 ind. på Vesletjern (Langmyre) og på Langtjern. Disse observasjonene tyder på at horndykkeren fortsatt er i ekspansjon på Fokstumyra.

Vadere

Under årets tellinger ble det registrert 13 *vaderarter* og et totalantall på 157 ind., noe som ligger nær gjennomsnittet for de foregående årene (tilbake til 2011). Her er det likevel store artsvisе forskjeller, og for mange av artene er det fortsatt et godt stykke opp til de bestandstallene som Østbye hadde på Fokstumyra i slutten av 1980-årene.

Årets hekkebestand av *trane* på min. 4 par, samt enkeltfugler på 6 andre steder, ligger på ca. samme nivå som de siste 10 årene. Trolig har bestanden av trane på Fokstumyra nådd et metningspunkt. *Heiloen*, som tidligere var en vanlig hekkefugl, ble bare sett på to steder og bare 1 par viste hekkeadferd. *Vipa*, som nå er en *kritisk truet* art, ble for første gang på svært mange år ikke registrert. Det ble heller ikke gjort observasjoner av *fjellmyrløper*, men til gjengjeld overrasket Søre Horrtjern med 2 *temmincksniper*. Vi skal helt tilbake til 1966 for å finne forrige registrering av denne arten i reservatet. *Myrsnipe* er også en sjelden art på Fokstumyra. Den ble i år påvist med 2 ind. i egnet hekkebiotop ved et tjern på Bonkalhaugen. *Brushanen* er en «merkeart» for Fokstumyra. I år ble opptil 3 hanner og 2 hunner sett på den faste spillplassen ved Søre Horrtjern. Antall brushaner har ligget på omtrent dette nivået siden 2013 og Fokstumyra er pr. i dag en av de få lokalitetene der en kan treffe på brushane i tidligere Oppland fylke. *Enkeltebekkasinen* hadde et år over gjennomsnittet med 34 ind. i spillflukt. Selv om de andre bekkasinartene ikke ble registrert på takseringsdagene må vi trekke fram en ganske sensasjonell observasjon av spillende *kvartbekkasin* på Stormyre 23.06. Arten er ikke påvist i reservatet siden 1927. Årets eneste *dobbeltbekkasin* ble registrert i spill ved Lyuhaugen 03.06. Bestanden av *småspove* har holdt seg ganske stabil, og årets resultat på 10 - 11 fugler på 6 lokaliteter viser lite avvik fra tidligere år. Situasjonen til *storspove* viser derimot en synkende tendens gjennom de siste ca. 10 årene. Årets 6 ind. på 4 lokaliteter var likevel en svak oppgang fra fjoråret. *Rødstilk* og *grønnstilk* hører til de vanligste artene på myra. For førstnevnte ble årets resultat på 22 ind. et «gjennomsnittså», mens *grønnstilken* med sine 44 ind. på 12 lokaliteter kom godt over gjennomsnittet. *Gluttsnipa* er relativt fåtallig, men blant de vaderartene som har vist størst stabilitet. Årets resultat på 7 ind. på 6 lokaliteter var imidlertid lavere enn på flere år. *Strandsnipa* har aldri vært tallrik på Fokstumyra, men bare ett registrert ind. dette året var likevel dårligere enn forventet. Bestanden med *svømmesnipe* er betydelig svekket i forhold til noen ti-år tilbake. Fra å ha vært en karakterfugl for Fokstumyra er dette nå en art en ikke kan forvente å se ved et besøk i området. Årets 5 ind. fordelte seg på 2 lokaliteter.

Måker og terner

Bestanden av *fiskemåke* har variert mellom 8 - 27 par i perioden 2011 - 2020 med et middel på 16 par fordelt på 3 - 11 lokaliteter. Sammenlignet med disse årene ble resultat for 2021 under middels med 11 -14 par på 8 lokaliteter. *Hettemåka*, med rødlistestatus «*kritisk truet*», overrasket med 12 - 13 hekkende par (7 - 8 par på Stortjern og 5 par på Rundtjern). Dette er oppgang i forhold til de senere årene og vi må tilbake til 2012 for å finne tilsvarende hekkebestand. Ellers nevnes besøk av 1 *dvergmåke* på Kringluttjern 28.05. og 29.05. Bestanden av *rødnebbterne* er liten og sårbar. I år ble det registrert 3 - 5 par på 4 lokaliteter, men ingen steder med tydelig indikasjon på hekking.

Rovfugler og ugler

Vårvinteren 2021 – med en god del spor etter smånagere på snøen – lovet bra med tanke på rovfugler/ugler, men bestanden lot til å «bryte sammen» i løpet av våren/forsommeren. Bestanden av *myrhauk* ble anslått til 2 - 3 par, men det er uvisst om arten hadde vellykket hekking. Ett par *tårnfalk* hekket – som i mange tidligere år – i ei kasse på Fokstua gård. *Dvergfalk* ble sett mange ganger på næringssøk i hekketida og må antas å ha hekket. Av *jordugle* ble det også gjort mange observasjoner i hekkesesongen, kanskje med en hekkebestand 2 - 3 par dette året.

Av andre rovfugler/ugler ble 2021 et rekordår med henblikk på sjeldne arter. Både *vepsevåk* (25.06.), *svartglente* (11.06.) og *lerkefalk* (03.06.) ble registrert for første gang i reservatet. Videre nevnes en hunnugl av *sivhauk* i juni - juli og flere observasjoner av *haukugle*, som i år hekket ved Furuhaugli (utenfor reservatet).

Andre arter

Årets registreringer omfattet også *gulerle*, *blåstrupe*, *sivpurv* og *lappspurv* i de 3 delområdene Stormyre, Langmyre og Sjugurdsmyre. For de tre førstnevnte artene ble resultatet hhv. ca. 14, 22 og 22 par, som samsvarer godt med tidligere års registreringer som har vist en nokså stabil bestand. Lappspurv ble ikke registrert.

Utover de sjeldenhetene som allerede er nevnt kan vi trekke fram ei syngende *sanglerke* i mai og en trekkobservasjon av *bøksanger* i slutten av samme måned.

Artslista for Fokstumyra naturreservat teller nå 186 arter, herav 81 påviste hekkefugler.

Parti fra takseringsrunden langs Foksåa med bever på svømmetur.
Foto: Jon Opheim

RAPPORTSAMMENDRAG

ÅKERRIKSE I OPPLAND 2021

Geir Høitomt og Jon Opheim

Her gis et kort sammendrag av åkerrikseregistreringene i tidligere Oppland fylke i 2021. Rapporten er utarbeidet av Kistefos Skogtjenester AS med god hjelp fra BirdLife Norge avdeling Oppland, som har mottatt et økonomisk tilskudd for sin deltagelse.

Med midler fra "tilskudd til truede arter" er det i 2021 gjennomført registreringsprosjekt på åkerrikse i tidligere Oppland fylke.

Kistefos Skogtjenester AS har stått ansvarlig for feltarbeid og utarbeidelse av rapport, hvor i alt 11 personer har bidratt med registreringer og opplysninger.

Åkerriksa har hatt en kraftig bestandsreduksjon de seneste ca. 100 årene og er i dag en av våre mest truede fuglearter. I *Norsk Rødliste 2021* står den oppført som *kritisk truet* (CR). Arter i denne kategorien har ekstremt høy risiko for utdøing (Artsdatabanken 2021).

Registreringene er en oppfølging av "Handlingsplanen for åkerrikse," som ble utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) i 2008, med det formål å sikre en selvproduserende bestand av åkerrikse i Norge. Prosjektet har hatt hovedfokus på kartlegging av syngende hanner og tiltak for å unngå slått av aktuelle hekkelokaliteter. I tillegg er det drevet med informasjonsarbeid, bl.a. om "åkerriksevennlig" slått, for å unngå at fuglene blir drept av jordbruksmaskiner. Fylkesmannen i Rogaland (nå Statsforvalteren) har hatt en koordinerende rolle i gjennomføringen av handlingsplanen.

Åkerriksa er en krevende art å registrere og forvalte. Siden den er nattaktiv må feltarbeidet i hovedsak foregå i den mørke delen av døgnet, og fordi den ankommer sine potensielle hekkplasser sent på våren – bare noen få uker før første grasslått – har en liten tid til rådighet. For å begrense omfanget av hva vi kan kalle «hastverksavtaler» i forsommerperioden har Statsforvalteren i Innlandet satt i gang et arbeid med å opprette langsiktige avtaler med grunneiere i noen prioriterte områder. Disse avtalene går primært ut på en utsettelse av førstegangs slåtten til ut i august måned på noen steder der åkerriksa i de senere årene har hatt tilhold på forsommeren. De områdene som i første rekke er prioritert er Jørstadmovollene fuglefredningsområde i Lillehammer og vollene langs Etna i Nordre Land og Etnedal kommuner. I førstnevnte område er det foreløpig ikke oppnådd bindende avtaler med aktuelle grunneiere, mens det langs Etna er inngått årlige avtaler med gode muligheter for fornyelse i årene framover. Arbeidet med å sikre aktuelle hekkebiotoper for åkerrikse vil fortsette i 2022.

Årets feltarbeid ble i hovedsak gjennomført fra slutten av mai til ut i juli måned. Det ble brukt mest tid i de kommunene som har hatt flest registrerte åkerrikser opp gjennom årene, dvs. Østre- og Vestre Toten, Gran, Søndre- og Nordre Land, Etnedal, Gjøvik og Lillehammer.

Åkerriksa ble dette året registrert på 9 lokaliteter med hhv. 8 syngende hanner og 1 syngende hunn fugl. Disse fordelte seg på kommunene Lillehammer (1), Gjøvik (1), Østre Toten (1), Gran (1),

Søndre Land (2), Nordre Land (2) og Sør-Aurdal (1). Alle fuglene ble registrert i graseng/kulturreng i tidsrommet 26.05. - 03.08. Resultatet ligger noe i underkant av gjennomsnittet for de siste 10 årene. På landsbasis ble det påvist ca. 95 åkerrikse hanner på minst 89 lokaliteter. Tidligere Oppland fylke utgjorde således ca. 10 % av den registrerte bestanden i landet. Det er ellers verdt å merke seg at syngende hunfugler sjelden blir registrert. Vårt funn i Lillehammer var det tredje året.

Bestandssituasjonen for åkerrikse er fortsatt svært bekymringsfull, spesielt fordi mulighetene for vellykket hekking er svært små så lenge dens tilholdssteder blir slått i etableringsfasen/eggleggingsperioden. Det er derfor svært viktig å ha fokus på denne kritisk truede arten i årene framover, både når det gjelder registreringer og tiltak i aktuelle hekkeområder. Arbeidet som Statsforvalteren i Innlandet har startet opp – med å inngå langsiktige avtaler med grunn-eiere i noen av de viktigste tilholdsstedene for åkerrikse – er av stor betydning. Det er ett av flere tiltak som må til om en skal lykkes med å beholde denne fuglearten i kulturlandskapet.

Elveslettene langs Dokka-Etna er regelmessig besøkt av åkerrikse, også i 2021.

Foto: Geir Høitomt

RAPPORTSAMMENDRAG

KARTLEGGING AV HEKKENDE RØDLISTEARTER I RIKE VANNMILJØER I OPPLAND

Bestandsregistreringer av makrellterne, hettemåke, sothøne, sivhøne og toppdykker i 2021 og artenes bestandsutvikling basert på tidligere registreringer

BirdLife Norge avdeling Oppland v/Jon Opheim

Med midler fra "tilskudd til vilttiltak" har Birdlife Norge avdeling Oppland foretatt en bestandskartlegging av våtmarksartene toppdykker, sothøne, sivhøne, hettemåke og makrellterne i tidligere Oppland fylke.

Felles for disse artene – som alle unntatt toppdykkeren står på den norske rødlista – er deres sterke tilknytning rike vannmiljøer. Dette er biotoper som i lang tid har vært under press, og som i økende grad har blitt utsatt for drenering, igjenfylling og andre former for ødeleggelse. Mange steder har vi således bare igjen rester av denne verdifulle våtmarksnaturen.

For å kunne følge bestandsutviklingen til disse artene har foreningen lagt opp til en systematisk overvåking innenfor et tidsintervall på ca. 5 år. Årets rapport er en oppfølging av det registreringsarbeidet som ble gjort i 2016 (NOF, avd. Oppland v/Opheim 2017). Hovedformålet med prosjektet er å framskaffe bestandsdata som grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av disse artene – både på regionalt og nasjonalt nivå.

I henhold til *Norsk rødliste for arter 2021* (Artsdatabanken 2021) er artene (unntatt toppdykker) oppført med følgende kategorier: Sothøne: *Sårbar* (VU), sivhøne: *Sårbar* (VU), hettemåke: *Kritisk truet* (CR) og makrellterne: *Sterkt truet* (EN).

Sammenlignet med forrige rødliste (Henriksen & Hilmo 2015) er situasjonen uendret for sothøne, sivhøne og makrellterne, mens hettemåke har fått forverret sin status fra *sårbar* til *kritisk truet*. For toppdykkeren har endringen gått i positiv retning. Den er vurdert å ha en livskraftig bestand (LC) mot *nær truet* i 2015.

Til sammen 30 personer har deltatt i årets registreringer, eller bidratt med opplysninger.

Toppdykker

Etter det første hekkefunnet i 1971 er toppdykkeren registrert hekkende på 29 lokaliteter i 10 kommuner. I tillegg er den observert på 7 andre godt egnede lokaliteter i hekketida, først og fremst på Hadeland. De senere års registreringer viser at toppdykkeren i enda større grad enn tidligere er knyttet til Hadelandsregionen (Gran, Lunner og Jevnaker kommuner). I 2021 var det bare Dokkadeltaet – med sine ca. 12 par – som lå utenfor dette området. Artens hekkeutbredelse er således betydelig mindre nå enn den var for bare 10 -15 år tilbake.

Registreringene i 2021, med 40 - 60 par, viser at bestanden holder seg på omtrent samme nivå som i de seneste ca. 15 årene. I de siste ca. 5 årene ser vi likevel en liten tendens til utflating, noe som i hovedsak skyldes redusert hekkebestand i Dokkadeltaet, samt at flere perifere lokaliteter har gått ut. Hovedårsaken til artens tilbakegang i Dokkadeltaet synes å være mange spolerte hekkinger pga. flom og raske vannstandsendringer. Ca. 75% av bestanden er i dag knyttet til vann og tjern i Hadelandsregionen.

Antall dokumenterte hekkinger (rugende fugler og ungekull) er som i mange tidligere år noe underrapportert. I 2021 ble 17 par påvist med reir/unger, dvs. ca. 34 % av det totale antall par som ble registrert.

Mye tyder på at bestanden på Hadeland er nokså mettet. Under feltarbeidet i 2021 ble par med toppdykker funnet på 5 nye lokaliteter. Den minste av disse (Dalstjernet) er bare ca. 20 dekar. Fortsatt står det igjen noen tjern i dette området som er svært dårlig undersøkt, slik at bestanden i denne regionen må regnes som noe underestimert.

Samlet sett synes toppdykkeren å ha en levedyktig bestand i tidligere Oppland fylke, men et innskrenket hekkeområde i de seneste ti-årene viser at den er sårbar for forandringer. Hadelandsregionen, og særlig Gran kommune, står sentralt i den videre forvaltning av arten.

Sothøne

Sothøna er siden 1970 påvist hekkende på 20 lokaliteter i 7 kommuner. Den er sterkt knyttet til næringsrike vann og tjern. Hadeland er dens viktigste hekkeområde. De fleste lokalitetene oppover i Gudbrandsdalen og Ottadalen er mer eller mindre forlatt i løpet av de siste 5 - 15 årene, bortsett fra Åsjo naturreservat i Lom som fortsatt er en av de største hekkeplassene for arten på det indre Østlandet.

Våre registreringer viser at bestanden holdt seg på et lavt nivå (ca. 5 - 15 par) fram til begynnelsen av 1990-årene. I perioden 1990 - 2020 var det en jevn økning fra ca. 30 par til henimot 60 par. Antall hekkelokaliteter har derimot ikke fulgt samme kurve. Arten har i dag en mindre utbredelse enn for noen ti-år tilbake. Bestanden har i større grad blitt konsentrert til et fåtall «kjerneområder»; i første rekke Kalvsjøtjern, Vassjøtjern og Skirstadtjern på Hadeland og Åsjo i Lom. Det er på disse lokalitetene det har vært en bestandsvekst i senere tid.

Resultatet fra 2021, med 19 - 28 par på 7 lokaliteter, viser en klar bestandsnedgang. Dette kan likevel være innenfor naturlige svingninger. Ved forrige registrering i 2016 (NOF, avd. Oppland v/Opheim 2017) var det et nesten tilsvarende resultat (19 - 26 par på 5 lokaliteter). Tilbakegangen er likevel såpass stor sammenlignet med f.eks. gjennomsnittsbestanden for 2016 - 2020, at det blir viktig å følge artens utvikling i årene framover.

Selv om sothøna synes å ha en levedyktig bestand, med god ungeproduksjon, på sine viktigste hekkeplasser, er den – med sin svært begrensede utbredelse – svært sårbar. Det største forvaltningsansvaret for denne arten knytter seg i dag til kommunene Gran, Lunner og Jevnaker på Hadeland og Lom kommune i Ottadalen.

Sivhøne

Sivhøna er siden 1970 funnet hekkende på 34 lokaliteter i 7 kommuner. I tillegg er den observert på 16 andre godt egnede lokaliteter i hekketida, hovedsakelig på Hadeland – særlig Gran kommune – som er dens kjerneområde i tidligere Oppland fylke. I denne regionen, hvor det er kjent 26 hekkelokaliteter, synes den å ha hatt en positiv utvikling.

Registreringene samlet sett viser en liten og nokså stabil bestand fram til ca. 2005, for deretter å gjøre et kraftig «hopp» til et nivå på ca. 20 par. I siste 5 - års periode (2016 - 2020) viser tallene en liten nedgang. Sett i lys av en betydelig bedre observasjonsdekning de seneste ca. 15 - 20 årene gir dette tallmaterialet neppe et korrekt bilde av sivhønas bestandsutvikling. Grunnlaget for å konkludere med en bestandsvekst er for usikkert. I den delen av utbredelses-området som ligger utenfor Hadeland (Gudbrandsdalen, Gjøvik og Vestre Toten) ser vi en motsatt utvikling. Her har sivhøna mer eller mindre forsvunnet som hekkefugl i de seneste 10 - 20 årene.

Registreringene i 2021 resulterte i kun 7 lokaliteter med sivhøne, med en antatt hekkebestand på 6 - 7 par, alle i Gran kommune. Ved første øyekast blir dette en drastisk nedgang i forhold til de seneste ca. 15 årene. Hvis vi går nærmere inn på registreringene som er gjort siden 2005 blir ikke nedgangen i 2021 så drastisk som tallene gir inntrykk av. I de fleste årene i denne perioden er det ikke registrert flere enn 5 - 10 par. Mye av forklaringen til disse ulikhetene knytter seg til det relativt store antallet med lokaliteter, hvor observasjonsgraden har variert mye fra år til år. I tillegg er sivhøna, med sitt skjulte levesett, en vanskelig art å registrere. Vår konklusjon er derfor at det må foretas flere grundige registreringer, særlig i Hadelands-regionen, før en kan konkludere med en reell bestandsnedgang i tidligere Oppland fylke.

Basert på de senere års registreringer mener vi at tidligere bestandsanslag på 15 par (Shimmings & Øyen 2015) kan opprettholdes. Med en så liten bestand innenfor et gradvis mindre utbredelsesområde er likevel sivhøna i en svært sårbar situasjon, som raskt kan forverre seg. Mange av dens viktigste hekkeplasser, som i stor grad er små tjern eller dammer i kulturlandskapet, er under sterk gjengroing. De er også til en viss grad truet av igjenfylling av åkerstein, eller annen overflødig" masse, samt dreneringstiltak. Hadelandsregionen, og særlig Gran kommune, utgjør et «nøkkelområde» i den framtidige forvaltningen av denne arten.

Hettemåke

Hettemåka har hatt en vid utbredelse i Oppland gjennom en periode på vel 50 år. Den er funnet hekkende på 130 lokaliteter i 22 kommuner – fra lavlandet til fjellregionen. Et felles trekk ved disse lokalitetene er dens valg av produktive våtmarksområder, hvor den har god tilgang til insektføde. Ellers har oppdemte tjern med flytetorv vært spesielt attraktive hekkeplasser.

Det første hekkefunnet ble gjort på Hundorp i Sør-Fron så tidlig som i 1958, men det gikk ca. 10 år før den etablerte seg med noen større kolonier. Den store ekspansjonen begynte i 1970-årene og nådde et toppnivå i 1980- og 1990-årene, da vi anslo bestanden til mellom 1000 - 1500 par (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland 1997). Etter de sammen-stillinger vi har gjort i denne rapporten var bestanden på den tida enda noe høyere, trolig i størrelsesorden 2 000 - 2 500 par allerede i siste halvdel av 1970-årene og langt ut i 1990-årene. I ti-året 2000 - 2010 ser vi en tydelig tilbakegang, men likevel ikke større enn at hekkebestanden holdt seg på ca. 1000 par. I løpet av de siste ca. 10 årene har en rekke kolonier blitt forlatt, med en antatt bestand på ca. 750 par i perioden 2010 - 2014 til bare ca. 250 par i årene (2015 - 2020).

Registreringene i 2021 resulterte i mellom ca. 135 - 145 par fordelt på 9 lokaliteter i 6 kommuner. Av dette utgjorde hekkebestanden på Eikstadtjernet i Gjøvik ca. 70%, hvor ungeproduksjonen for øvrig var veldig bra.

Våre registreringer føyer seg inn i den dramatiske tilbakegang som er dokumentert over store deler av landet. Arten må følges nøye i de nærmeste årene med spesiell fokus på beskyttelse av koloniene i hekketida. På noen av dens hekkelokaliteter – også i senere tid – vet vi at det har vært menneskelige forstyrrelser, med mistanke om tiltak som har hindret ungeproduksjon.

Makrellterne

Gammelt kildemateriale på makrellterna tyder på at den over lang tid har vært en relativt fåtallig hekkefugl i Oppland, med størst tilknytning til store innsjøer og vann i lavlandet, hvor den som oftest har hekket på små holmer og skjær. Vi har også en spredt og liten hekkebestand av terner i deler av fjellregionen, hovedsakelig innenfor høydesonen 700 - 1000 moh. Her er oppdemte tjern med mye flyteturv vært attraktive hekkeplasser. I fjellregionen har det imidlertid vært såpass mye artsforveksling med rødnebbterne at våre data er usikre. Rødnebbterna synes å være dominerende over skoggrensa i nord og nordvest, mens begge artene er påvist hekkende på mer frodige lokaliteter lenger ned i fjellregionen.

Fylkesbestanden ble i midten av 1990-årene anslått til 10 - 20 hekkende par (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland 1997). I perioden 2000 - 2005 ble det registrert en hekkebestand på 19 par fordelt på 11 lokaliteter. I de tre følgende 5-års periodene viser våre tall hhv. 11, 8 og 5 par på 4 - 5 lokaliteter. Bestandsendringene har vært størst i lavlandet, der arten fram til begynnelsen av 2000-tallet f.eks. hadde 1 - 3 hekkeplasser langs Mjøsa og ca. 5 lokaliteter i Randsfjorden (NOF, avd. Oppland v/Opheim 2017).

Registreringene i 2021, med 3 par på to lokaliteter og ingen vellykket hekking, viser at bestandsnedgangen hos makrellterne ikke har stoppet opp, og at arten nå er nede på et nivå der den raskt kan forsvinne som hekkefugl i tidligere Oppland fylke.

Makrellterne - Foto: Jon Opheim

Dvergdykker, sivhauk og vannrikse

Søknaden om «viltfondsmidler» i 2021 inkluderte også en registrering av rødlisteartene dvergdykker (EN), sivhauk (NT) og vannrikse (VU), hovedsakelig fordi disse artene er knyttet til de samme rike våtmarksmiljøene som toppdykker, sothøne, sivhøne, hettemåke og makrellterne. Med unntak av vannrikse, som helst lar seg påvise (høre) på nattertid, ble det ikke lagt opp til egne registreringsbesøk for disse artene.

Ingen av de tre artene har faste hekkebestander i Oppland, og det er bare sivhauk som er dokumentert hekkende; 1 par ble sett med en unge i Dokkadeltaet i år 2000. Denne arten har også gjort hekketforsøk på Fokstummyra på Dovre i 2014 og hekket muligens i Skirstadtjern i Gran i 2020.

I 2015 ble det rapportert om et hekkefunn av dvergdykker i Øyer kommune, men i etterkant er dette funnet vurdert som noe usikkert.

Vannrikse er en sannsynlig hekkefugl, men vanskelig å dokumentere. En bra indikasjon på hekking/hekketforsøk kan være langvarig tilhold på en lokalitet, og at arten kommer tilbake til det samme området flere ganger. Vi har følgende 4 lokaliteter der den er påvist i mer enn ett år (årstall i parentes): Helsettjern, Vestre Toten (1979, 1980, 2011, 2018, 2020, 2021), Skirstadtjern, Gran (2015, 2016, 2018, 2019, 2020), Jorstadtjern, Gran (2017, 2018, 2021) og Dokkadeltaet, Nordre og Søndre Land (1985, 2010, 2016).

I 2021 ble sivhauk og vannrikse observert på hhv. 8 og 4 lokaliteter i hekketida, men uten hekkeindikasjon. Dvergdykkeren ble bare registrert høst og vinter – på 5 lokaliteter i 4 kommuner.

Sothøne juv. – Foto: Per Åge Skålerud

Styremøte Dokka 01.12.2021. Referat

Til stede: Geir Høitomt, Anne Gri Henriksen, Jon Opheim, Per Bådshaug, Ragnar Ødegård og Margaret M. Eggen.

Saksliste:

33/21 Referatsaker.

- Referat fra forrige styremøte på Dokka 29.09.2021.
- Referat fra årsmøtet på Værnes 09.10. der det bl.a. ble vedtatt navne -endring til BirdLife Norge. Jon møtte fra fylkesavdelingen, Anne Gri fra Hadeland lokallag og Julia Helgesen fra Valdres lokallag.
- Referat fra møte i sentralstyret i BirdLife Norge 11.11.2021, bl.a. om vedtektsendringer etter navneskiftet.
- FNF Innlandet har laget en fellesuttalelse angående situasjonen for villrein og framtidige utfordringer i forvaltningen. Her settes også fokus på annen forvaltning av sårbar fjellnatur.

34/21 Innkommen post.

- Ny rødliste for arter er publisert, og her er det en del endringer. Dessverre til det verre for mange arter. Vi har levert en god del bakgrunnsmateriale for flere fuglearter, som det er referert til i vurderingene. Dette viser betydningen av aktivt registreringsarbeid.
- Rødstilk er valgt som «Årets Fugl» i 2022. Viktig at vi videreformidler dette til våre medlemmer – med oppfordring om at alle gjør en ekstra innsats i å registrere sine funn i *artsobservasjoner.no*.
- Lom kommune. Rullering av kommuneplanens arealdel. Sammen med Naturvernforbundet i Ottadalen og Sel har vårt lokallag i Sel og Ottadalen sendt høringsbrev til kommunen. Her påpekes bl.a. kommunens nye hyttepoltikk, hvor det bl.a. åpnes for fritidsbebyggelse i nye, urørte områder.
- Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel vedr. framføring av veg og strøm til to hytte-eiendommer i Venabygdsfjellet, Ringebu.

35/21 Sel kommune. Søknad fra Sjoa Riverjet AS om kommersiell riverjet-båtkjøring på Lågen mellom Sjoa og Otta og nedre del av Ottaelva. Dette er scooterlignende båter som oppnår svært stor hastighet. Sammen med Naturvernforbundet i Innlandet og Gudbrandsdal Sportsfiskerforening har vi gått imot at det gis dispensasjon til en slik aktivitet, som ikke er forenlig med ivaretagelse av naturmiljøet på disse elve-strekningene.

36/21 Lågendeltaet og ny E-6 forbi Lillehammer. Vi har mottatt varsel om utvidet planområde i forbindelse med etablering av anleggsvei på vestsida av Lågendeltaet nord for Vingnes. Av hensyn til viktige rasteplasser for trekkfugl har vi bedt om at det ikke skjer anleggsarbeid i området i perioden 10.04. - 20.05. og at det ikke skjer utvidelse av eksisterende vei i retning naturreservatet. Vi har også hatt telefonsamtale med en plankonsulent i Norconsult om saken. Viktige hensyn synes å bli ivaretatt.

- 37/21 Frivillig vern av skog – Statsforvalteren i Innlandet. Varsel om oppstart av verneprosess for 14 områder i Innlandet. Av disse ligger 8 i vårt distrikt: Kjøremslia i Nord-Fron (ca. 1167 dekar), Årneslia i Ringebu (ca. 903 dekar), Raunberget i Vestre Slidre (ca. 254 dekar), Korpekløvet i Sør-Aurdal (ca. 342 dekar), Høkleberget i Gran (ca. 1074 dekar), Lushaugen i Gran og Hurdal (ca. 1860 dekar), Baggerudberga i Nordre Land (ca. 783 dekar) og Snøåsen i Nordre Land (ca. 950 dekar). Vi støtter verneplanene.
- 38/21 Oppstart – rullering av Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane. Felles høringsinnspill med NOF, avd. Hedmark og Naturvernforbundet i Innlandet, sendt 01.10.
- 39/21 Melding om oppstart av verneprosess for Rykkhustjønn naturreservat i Sør-Fron, som kompensasjonsareal for mulig ny E-6 gjennom Lågendeltaet naturreservat. Vi har i brev 14.10. støttet forslaget om vern av et 793 dekar stort område vest for Hundorp bru.
- 40/21 Invitasjon til «Workshop» om arealbruk og naturbaserte løsninger langs Gausa i Lillehammer og Gausdal i regi av SABICAS. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom en rekke partnere som jobber med forskning, forvaltning og naturmangfold. Møtet ble holdt på fylkeshuset i Lillehammer 24.11. Ole Morten Fossli i FNF deltok med en innledning om bl.a. kjente verneverdier langs elva. I denne forbindelse oversendte vi en god del kartfestet informasjon om viktige biotoper – både når det gjelder fugl og flora.
- 41/21 Fellingstillatelse på spetter i Heidal i Sel. Kommunen v/skogbrukssjefen ga i oktober fellingstillatelse på flaggspett og grønnspett (tils. 4 ind.) grunnet mye skade på en industribygning. Det ble store avisoppslag med kritiske kommentarer fra ornitologisk hold, bl.a. om stor forvekslingsfare med gråspett – en art som Skadeviltforskriften ikke omfatter. Da en av våre medlemmer dro til stedet og fant en skutt gråspett ble det bred presseomtale. Fellingen av gråspett ble deretter anmeldt av NOAH (for dyrs rettigheter).
- 42/21 Dialogmøte mellom Statsforvalteren i Innlandet og BirdLife Norge avd. Hedmark og Oppland. Fra oss deltok Geir og Jon. Her innledet Statsforvalteren v/Klæbo med følgende oppstilling av viktige oppdrag fra deres side:
- Sørge for at nødvendige tiltak for trua arter blir gjennomført.
  - Oppdatere kunnskap i relevante fagdatabaser og bidra til å utarbeide kunnskaps- og beslutningsgrunnlag.
  - Informere og veilede kommuner og grunneiere.
  - Veilede brukere av sensitive artsdata - administrere brukertilgang i databasen for sensitive artsdata.
  - Ingen arter og naturtyper skal utrykkes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres. Nasjonalparkstyrene; ansvar for å ivareta verneformål, SF er sekretær for styrene.

Oppdraget er nokså vidt, det betyr at en må prioritere hvilke arter/naturtyper en skal jobbe med.

Under møtet ble det gjennomgang av årets registreringsprosjekter på hubro, fiskeørn, hønsehauk, jaktfalk, kongeørn og bakkehekkende fugler i kulturlandskapet.

- 43/21 Viltfondssøknader for 2022. Søknadsfrist 15. januar. Vi bør tenke gjennom aktuelle prosjekter. Fornyet søknad på registrering av rødlistearten fjellmyrløper (NT) er aktuell (fikk ikke midler i 2021). Videre er det viktig å få en status på brushane, som i den nye rødlisten ble flyttet fra sterkt truet (EN) til sårbar (VU). Brushanen har gått kraftig tilbake i Innlandet de seneste ti-årene, og synes å være borte fra en rekke tidligere lokaliteter. Her trengs ny dokumentasjon. Ellers ser vi behov for å oppdatere bestandssituasjonen for kornkråke, som er satt som sårbar (VU) i den nye rødlista. For noen ti-år tilbake hadde arten flere kolonier på Østre Toten, og den har også hekket i Gjøvik. I dag har vi bare en koloni tilbake i Lena sentrum, og dens framtid kan være usikker.
- 44/21 Årsmøtet blir i mars, og det ble diskutert dato, sted og kåsør, noe vi kommer tilbake til.

Bilde med støv på

Det er vel kanskje ikke hekking på gang her, selv om posituren kan minne om en stork som har vendt tilbake fra Afrika. – Jeg som redaktør kjenner ikke historien bak bildet. – Trolig er det et fiskeørnreir, og kanskje er det fra Totenåsen.

SISTE NYTT

Av Jon Opheim

01.01. – 31.03.2022

En mild og snøfattig vinter har satt sitt preg på denne rapportperioden. Flere arter som normalt er fåtallige i denne årstida har vært til dels vanlige å se. Vinteren har også bydd på store invasjoner av bjørkefink og konglebit, noe som kom godt fram i den tradisjonelle Hagefugltellingen i januar/februar. Her ble det for øvrig rekordstor deltagelse med

rapportering fra hele 947 hager. En god del av disse observasjonene er tatt inn i denne rapporten. Ellers byr vi som vanlig på noen sjeldenheter. Denne gangen er det kanskje funnene av gulnebbblom og svartstrupe som har fått størst oppmerksomhet.

Knoppsvane

Hekkefunn:

Vestre Toten: Ett hekkende par (rugende ind.) ved Eina 29.03.

Det er ellers gjort en rekke observasjoner i store deler av Oppland gjennom hele perioden. Her vises til oppsummering av vinterens vannfugltelling i et senere nr. av Hujon.

Tundrasædgås

Søndre Land: 1 ind. Ingvaldsen på Fall 22.03. og 23.03. og 4 ind. Fluberg fuglefredningsområde 28.03., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 24.03.

Kortnebbgås

Kortnebbgås kommer stadig tidligere, og det har aldri vært registrert så store antall i mars måned. Den første flokken ble registrert på Kapp i **Østre Toten** med 200 rastende ind. 16.03. Sumtallene for mars måned er hele 11 215 ind. med de største trekkdagene 24.03., 27.03., 28.03. og 31.03. med hhv. ca. 3320, 3050, 1075 og 2150 ind. Flere flokker har også mellomlandet. Her nevnes ca. 450 ind. Øia/Harpefosdammen i **Nord-Fron** 28.03. og ca. 565 ind. i Lågendeltaet, **Lillehammer**, samme dag.

Grågås

Sel: 1 ind. Bredebygden 31.03., **Lillehammer:** 3 ind. Lågendeltaet 15.03., **Vestre Toten:** 2 ind. ved Eina stasjon 21.03. og 2 ind. Sisselbergbukta i Einafjorden 21.03., **Østre Toten:** 2 ind. Hensvold 14.03., 2 ind. Mjøsa ved Panengen 14.03., 3 ind. Hekshus på Kapp 15.03., 3 ind. Mjøsa ved Kapp brygge 20.03. og 8 ind. Totenvika 28.03., **Gran:** Hhv. 2, 2, 2, 6 og 2 ind. Aschimlandet i Randsfjorden 11.03., 15.03., 18.03., 19.03. og 30.03., 4 ind. Skreitangen i Røykenvika 18.03., 4 ind. Randsfjorden ved Eidsand 18.03. og 1 ind. Haugsvika, Vasslia, 19.03., **Jevnaker:** Hhv. 1 og 2 ind. sørenden av Randsfjorden 25.02. og 20.03., **Søndre Land:** Hhv. 2, 2, 4 og 3 ind. Fluberg fuglefredningsområde 24.03., 26.03., 28.03. og 29.03., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 20.03.

Kanadagås

Vågå: 1 ind. Ottaelva ved Urdeberg 23.03. og 2 ind. utosen av Vågåvatnet 23.03., **Nord-Fron:** 3 ind. over Vinstra 19.03., **Sør-Fron:** 3 ind. Lågen ved Breivegsbrua 20.03., hhv. 8 og 10 ind. Harpefosdammen 27.03. og 30.03. og 12 ind. Hovevolla vest for Hundorp bru 30.03., **Ringebu:** 2 ind. Trøstakervollene 24.03. og 2 ind. Lågen ved Fåvang 29.03., **Øyer:** Hhv. 1, 20 og 2 ind. Lågen ved Granrudmoen 20.03., 26.03. og 29.03., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 07.03. og 14.03. - 18.03., hvor det senere ble sett 1 - 29 ind. følgende dager: 3 ind. 20.03., 1 ind. 21.03., 2 ind. 22.03., 16 ind. 24.03., 14 ind. 25.03., 16 ind. 26.03., 29 ind. 27.03., 7 ind. 28.03., 18 ind. 29.03., 19 ind. 30.03., 1 ind. 31.03., **Vestre Toten:** 11 ind. ved Eina stasjon 21.03., **Østre Toten:** 2 ind. Mjøsa ved Kapp brygge 18.03., **Gran:** Hhv. 1, 2 og 2 ind. Røykenvika 18.03., 24.03. og 29.03., 11 ind. Randsfjorden ved Aschimlandet 19.03. og 2 ind. Jarenvannet 22.03., **Lunner:** 2 ind. Strykenvatnet 26.03., **Jevnaker:** Hhv. 4 og 27 ind. Randsfjorden ved Nordre Bjellum 16.03. og 17.03., **Søndre Land:** 1 - 50 ind. Fluberg fuglefredningsområde følgende dager: 8 ind. 22.03. og 24.03., 19 ind. 26.03., 2 ind. 27.03., 1 ind. 28.03., 50 ind. 29.03. og 12 ind. 31.03., **Nord-Aurdal:** Hhv. 5, 2 og 2 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 18.03., 23.03. og 26.03., 2 ind. ved Ulnes kirke 24.03. og 3 ind. Grandadn 31.03., **Vestre Slidre:** 1 ind. Lomendeltaet 24.03. og 3 ind. Katten 31.03.

Hvitkinngås

Lillehammer: 3 ind. Lågendeltaet 27.03., **Gran:** 5 ind. Aschimlandet 26.03.

Snadderand

Østre Toten: 1 hann Totenvika 27.03. - 31.03.

Krikkand

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Gjøvik: 1 hunnfarget ind. Rambekkvika 01.01., 06.01. og 22.02.,

Jevnaker: 1 ind. sørenden av Randsfjorden 22.02.

Stjertand

Østre Toten: 1 hann Totenvika 27.03. og 29.03.

Toppand

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Østre Toten: 4 ind. Mjøsa ved Kapp brygge 10.02. og 12.02. og 1 ind. Totenvika 17.02.,

Jevnaker: 1 ind. Bergertjern 22.02.

Storlom

Tidlig ankomst:

Østre Toten: 1 ind. Mjøsa ved Kapp 04.03.

Gulneblom

Østre Toten: 1 ind. Mjøsa ved Kapp 13.03., 14.03. og 22.03.

Dvergdykker

Vestre Toten: 1 ind. med fast tilhold i Reinsvolldammen 15.01. - 06.03., **Østre Toten:** 1 ind. Mjøsa ved Kapp 14.02., 17.02. og 24.02., **Jevnaker:** 1 ind. Bergertjern i Randselva 07.03. og 10.03., **Vestre Slidre:** 1 ind. Pjåten i Ferisfjorden 26.12. og 31.12.2021.

Toppdykker

Østre Toten: 1 ind. Totenvika 28.03. - 31.03., **Gran:** 1 ind. Aschimlandet i Randsfjorden 22.02., 1 ind. Gullerudvika i Randsfjorden 08.03., 1 ind. Randsfjorden ved Eidsand 18.03. og 1 ind. Grunningen 28.03.

Horndykker

Østre Toten: 2 ind. Mjøsa ved Langsletta 21.01. og 2 ind. Bjertnes i Mjøsa 08.03.

Storskarv

Lillehammer: 1 ind. Lågendeltaet 26.03., **Gjøvik:** 1 ind. ved Hunnselvas utløp 22.03., **Vestre Toten:** 1 ind. ved Eina stasjon 25.03., **Østre Toten:** 2 ind. Mjøsa ved Hekshusstranda 21.01., 1 - 6 ind. Mjøsa ved Kapp følgende dager: 4 ind. 04.02., 1 ind. 12.02., 16.02. og 17.02., 2 ind. 24.02., 1 ind. 25.02., 2 ind. 28.02., 1 ind. 01.03., 6 ind. 04.03., 1 ind. 05.03., 4 ind. 07.03., 2 ind. 13.03. og 14.03., 1 ind. 20.03. og 21.03. Videre hhv. 2, 1, 1 og 1 ind. Totenvika 17.02., 07.03., 28.03. og 29.03., 1 ind. Veibyvika i Mjøsa 01.03., 1 ind. Mjøsa ved Panengen 01.03. og 03.03. og 5 ind. Mjøsa ved Hensvold 14.03., **Gran:** Hhv. 1, 3 og 1 ind. Skreitangen i Røykenvika 09.01., 18.02. og 25.02., 1 ind. Haugsvika i Randsfjorden 22.02. og 1 ind. Røykenvika 29.03. og 31.03., **Jevnaker:** 1 ind. Bergertjern 16.01. og 10.03. og 1 ind. i sørenden av Randsfjorden 10.03. og 17.03., **Nord-Aurdal:** 2 ind. ved Sundvoll bru 26.03. og 1 ind. Dokkafjorden i Veststringsbygd 31.03.

Gråhegre

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Skjåk: 1 ind. Heggebotten 25.01., **Østre Toten:** 1 ind. Faulkalstranda 21.01., 1 ind. ved Kapp brygge 22.01. - 28.02. og 1 ind. Veibyvika i Mjøsa 22.02., **Vestre Slidre:** 1 ind. Ferisfjorden 01.01.

Havørn

Dovre: 1 ind. Dombås 09.01., 26.01. og 02.03. og 1 ind. Hjerkin 19.02., **Skjåk:** 1 ind. Liavatnet 27.01., 1 ind. Høgfossen 22.03. og 1 par Dyringen 30.03., **Vågå:** 1 ind. Tolstadåsen 15.03.

Musvåk

Vestre Toten: 1 ind. ved Eina kirke 08.02. og 09.02. og 1 ind. Lier, Børsvollen, 27.03., **Østre Toten:** 1 ind. Stange 26.02., **Gran:** 1 ind. Brandbukampen 12.03., 1 ind. Eidsalm 17.03. og 3 ind. Ragnhildrud 27.03., **Søndre Land:** 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 25.03., 1 ind. Dalby 29.03., 1 ind. ved Lyngstrand camping 29.03. og 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 31.03.

Dvergfalk

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lom: 1 ind. Prestgardsskogen 16.01., **Øyer:** 1 ind. Midtbygdsvegen 08.01., **Østre Toten:** 1 ind. Kapp 19.02., **Gran:** 1 ind. Haug gård 30.01.

Vandrefalk

Vågå: 1 ind. ved kjent hekkeplass 29.03., **Sel:** 1 ind. Sundtjønnråket 30.03., **Øyer:** 1 ind. ved kjent hekkeplass 24.03., 25.03. og 29.03. og 1 ind. Rybakken 29.03., **Lillehammer:** 1 ind. ved kjent hekkeplass 26.03., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvollen, 26.03. og 1 ind. Øvre Hegernes 29.03., **Lunner:** 1 ind. Myrvollvegen 24.01. - 30.01., **Nord-Aurdal:** 1 ind. ved kjent hekkeplass 13.03.

Sothøne

Østre Toten: 1 ind. Mjøsa ved Kapp 01.03., **Gran:** 1 ind. Sagatangen på Jarenvannet 31.03.

Tjeld

Lillehammer: 1 - 3 ind. i Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 25.03. - 27.03., 2 ind. 28.03. - 30.03. og 3 ind. 31.03., **Gjøvik:** Hhv. 1, 1 og 2 ind. Hunnselvas utløp 22.03., 24.03. og 26.03., **Østre Toten:** Hhv. 1, 1, 4, 1 og 2 ind. Totenvika 20.03., 22.03., 27.03., 28.03. og 29.03. og hhv. 1, 1, 5, 2, 1 og 2 ind. Mjøsa ved Kapp 21.03., 25.03., 27.03., 28.03., 30.03. og 31.03.

Sandlo

Østre Toten: 1 ind. Kapp brygge 26.03. og 1 ind. Totenvika 28.03.

Vipe

Lesja: 4 ind. Lesjaskog 20.03., **Lillehammer:** 1 - 6 ind. Lågendeltaet følgende dager: 6 ind. 19.03., 1 ind. 22.03., 3 ind. 27.03. og 1 ind. 28.03. - 30.03. Videre hhv. 1, 2, 7 og 8 ind. Stor-Hove 21.03., 28.03., 29.03. og 31.03., **Gjøvik:** 1 ind. Bollerud 28.03., **Vestre Toten:** 1 ind. Presteseterjordene 19.03., 1 ind. ved Reinsvoll sykehus 20.03., hhv. 1, 2 og 1 ind. Lier, Børsvollen, 21.03., 25.03. og 26.03., 1 ind. Tollevsrud 22.03. og 1 ind. Blili Vestre 27.03., **Østre Toten:** 4 ind. Kloppen 18.03., hhv. 2, 1 og 3 ind. Kapp brygge 19.03., 20.03. og 22.03., 1 - 21 ind. i Totenvika følgende dager: 2 ind. 20.03., 12 ind. 22.03., 5 ind. 27.03., 6 ind. 28.03., 21 ind. 29.03., 15 ind. 30.03. og 1 ind. 31.03. Ellers 7 ind. ved Faulkal 30.03., **Gran:** 1 ind. Bortaforsletta i Brandbu 15.03., 1 - 18 ind. Aschimlandet følgende dager: 1 ind. 11.03., 8 ind. 15.03. og 16.03., 1 ind. 18.03., 2 ind. 19.03. og 18 ind. 25.03. Videre 1 ind. Røykenvika 18.03., 2 ind. Gjefsen på Jaren 19.03., 1 ind. Dynna 19.03., hhv. 3, 2 og 1 ind. Lysenlandet 25.03., 28.03. og 30.03. og 10 ind. Aschimlinna 28.03., **Lunner:** 2 ind. Roa 16.03., **Jevnaker:** 1 ind. ved Randselva 10.03., hhv. 1 og 2 ind. sørenden av Randsfjorden 17.03. og 21.03., **Søndre Land:** 2 ind. Fluberg fuglefredningsområde 22.03. og 27.03., **Vestre Slidre:** 1 ind. Lomendeltaet 20.03.

Kvartbekkasin

Gjøvik: 2 ind. Svennesvollene 02.01. og 1 ind. samme sted 24.01., 25.01., 20.02. og 24.03.

Hettemåke

Lillehammer: 1 ind. Lågendeltaet 25.03., **Gjøvik:** 2 ind. Eikstadtjern 19.03., hhv. 35 og 50 ind. Hunnselvas utløp 24.03. og 26.03., **Østre Toten:** 1 - 11 ind. Kapp brygge følgende dager: 1 ind. 21.03., 11 ind. 22.03., 1 ind. 23.03., 4 ind. 25.03., 1 ind. 26.03., 10 ind. 27.03., 2 ind. 28.03. og 6 ind. 30.03., hhv. 2, 15, 40 og 20 ind. Totenvika 22.03., 28.03., 29.03. og 31.03., **Jevnaker:** 2 ind. sørenden av Randsfjorden 21.03.

Fiskemåke

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Gjøvik: Hhv. 15, 15, 44 og 48 ind. Rambekkvika 01.01., 06.01., 25.01. og 22.02. og hhv. 45, 15, 23 og 58 ind. Hunnselvas utløp 01.01., 19.01., 20.01. og 25.01., **Østre Toten:** 1 - 4 ind. Mjøsa ved Kapp følgende dager: 1 ind. 21.01. og 04.02., 2 ind. 07.02. og 08.02., 1 ind. 12.02., 4 ind. 17.02., 1 ind. 22.02. og 4 ind. 25.02. Videre 1 ind. Mjøsa ved Panengen 24.01. og hhv. 50 og 21 ind. Totenvika 17.02. og 22.02.

Sildemåke

Lillehammer: 1 - 2 ind. Lågendeltaet følgende dager: 2 ind. 21.03., 1 ind. 24.03. - 29.03. og 2 ind. 30.03., **Østre Toten:** 1 ind. Mjøsa ved Kapp 20.03. og 1 ind. Totenvika 20.03.

Gråmåke

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lillehammer: 1 ind. Lågendeltaet 13.02., **Gjøvik:** Hhv. 4, 1, 3 og 2 ind. Hunnselvas utløp 01.01., 18.01., 20.01. og 25.01., hhv. 2 og 5 ind. Rambekkvika 25.01. og 22.02.,
Østre Toten: Fast tilhold Mjøsa ved Kapp i hele januar og februar med hhv. 10 og 21 ind. som størstenoteringer i de to månedene. Ellers 11 ind. Mjøsa ved Panengen 24.01., 3 ind. Veibyvika i Mjøsa 22.02. og 1 ind. i Totenvika 22.02., **Gran:** 16 ind. Haugsvika i Randsfjorden 22.02.,
Jevnaker: 1 ind. sørenden av Randsfjorden 16.01. og 22.02.

Svartbak

Lillehammer: Hhv. 2, 1 og 2 ind. Lågendeltaet 20.03., 24.03. og 29.03.,
Jevnaker: 3 ind. sørenden av Randsfjorden 20.03.

Lomvi

Lillehammer: 1 dødt ind. Lågendeltaet 10.03., **Østre Toten:** Hhv. 1, 5, 1 og 85 ind. Totenvika 21.01., 07.03., 13.03. og 27.03., hhv. 1, 3, 5 og 8 ind. Hensvoldstranda i Mjøsa 10.02., 26.02., 06.03. og 07.03., 1 - 10 ind. Mjøsa ved Kapp følgende dager: 1 ind. 24.02., 10 ind. 04.03., 1 ind. 05.03., 2 ind. 06.03., 1 ind. 11.03., 6 ind. 13.03., 2 ind. 20.03., 1 ind. 21.03. og 2 ind. 22.03., mellom 13 - 117 ind. Mjøsa ved Panengen følgende dager: 20 ind. 26.02., 13 ind. 01.03., 117 ind. 03.03., 15 ind. 07.03., 61 ind. 08.03., 54 ind. 13.03. og 22 ind. 14.03. og 20.03. Videre hhv. 15, 1, 6, 1 og 47 ind. Veibyvika i Mjøsa 26.02., 01.03., 03.03., 13.03. og 14.03., 4 ind. Mjøsa ved Hekshus 28.02., hhv. 2, 15, 10, 14 og 6 ind. Båkinstranda 06.03., 07.03., 08.03., 08.03. og 14.03., hhv. 1 og 3 ind. Nettumstranda i Mjøsa 08.03. og 13.03. og 2 ind. Mjøsa ved Bjertnes 08.03., **Gran:** 1 ind. Gjervika i Randsfjorden 16.03.

Skogdue

Lillehammer: 1 ind. Skårsetlia 21.03. og 1 ind. Bakke gård i Søre Ål 22.03.,
Gjøvik: 3 ind. Vardal 27.03., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvollen, 13.03., 1 ind. Tollevsrud 22.03. og 4 ind. Blili 29.03., **Østre Toten:** 1 ind. Austad 14.03.

Ringdue

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lunner: 1 ind. Østenga 12.02.

Tyrkerdue

Dovre: 2 ind. Dombås 09.01., 17.02. og 15.03., **Sør-Fron:** Hhv. 3 og 1 ind. Hundorp sentrum 16.01. og 29.01., **Lillehammer:** 1 - 2 ind. Halvdan Svartestv. ved Kringsjø følgende dager: 1 ind. 01.01., 05.01., 17.01., 24.01., 03.02. og 05.02., 2 ind. 12.02. og 1 ind. 20.02., 25.02., 27.02. og 31.03. Videre 1 ind. Smestad 04.01., hhv. 2, 2, 3, 1, 1 og 2 ind. Søndre Park/Skoletorget 14.01., 18.01., 28.01., 30.01., 09.03. og 15.03., 1 - 4 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen følgende dager: 1 ind. 07.01., 2 ind. 18.01. og 23.01., 3 ind. 24.01., 2 ind. 25.01. og 27.01., 1 ind. 28.01., 3 ind. 30.01., 2 ind. 03.02. og 04.02., 1 ind. 05.02., 11.02., 13.02. og 18.02., 2 ind. 19.02. og 23.02., 4 ind. 26.02., 2 ind. 04.03. og 05.03. og 1 ind. 23.03. og 25.03. Ellers 2 ind. Engvegen nord for Busmoen 30.01., 2 ind. Søre Holme 30.01., 1 ind. Nordre Gravlund 03.02. og 23.03., 1 ind. Hougners gate 12.02., 2 ind. Martin Seips veg 01.03., 06.03. - 11.03., 14.03. og 18.03. og 2 ind. Bekkefare 27.03., **Gjøvik:** Hhv. 4, 1, 2 og 2 ind. Gjøvik sentrum 01.01., 12.01., 15.01. og 29.01., 2 ind. Brusvefare i Gjøvik 24.01. - 30.01., 1 ind. Biri sentrum nord 25.01., 2 ind. Birivegen ved Kalrasten 30.01., 2 ind. Kiellandsgt. i Gjøvik 02.02. og 2 ind. Marcus Thranesgt. 07.03., **Østre Toten:** 6 ind. Gjøvikvegen ved Nordrum 30.01. - 05.02. og hhv. 2 og 3 ind. Lena sentrum 28.02. og 28.03., **Gran:** 1 ind. Sagatangen ved Jarenvannet 22.01.,
Søndre Land: 2 ind. Hov sentrum 22.01. - 29.01. og 1 ind. samme sted 11.03. og 31.03.

Hubro

Lesja: 1 ind. hørt fra kjent lokalitet 13.03., **Dovre:** 1 ind. hørt fra en tidligere ikke kjent lokalitet 26.03., **Ringebu:** 1 ind. hørt fra kjent lokalitet 21.03., **Gjøvik:** 1 ind. hørt fra kjent lokalitet 24.02., 21.03., 22.03., 24.03.

Haukugle

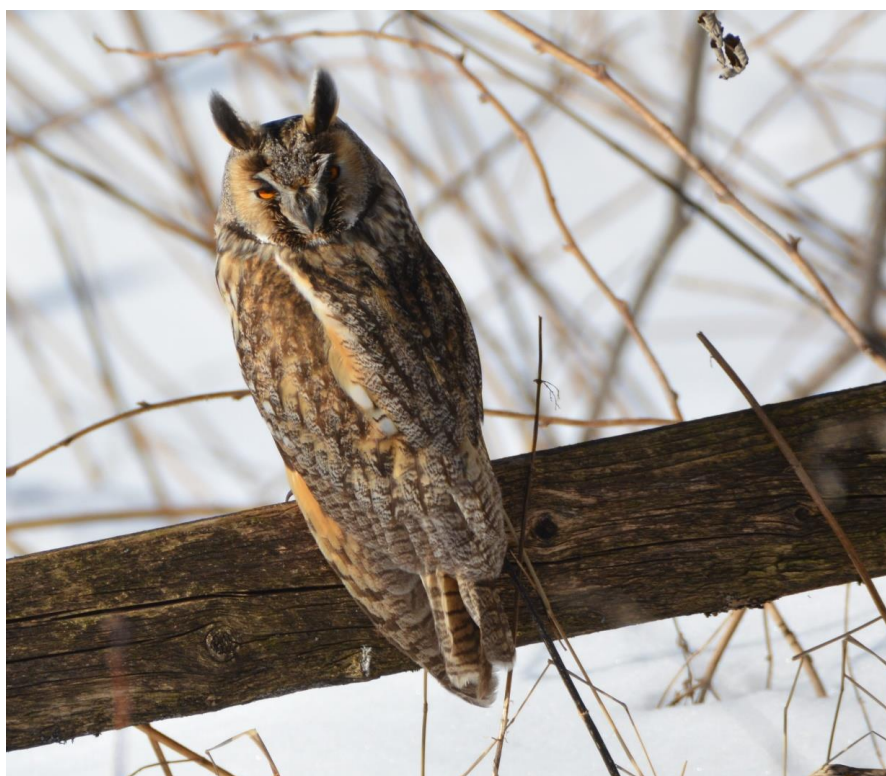
Dovre: 1 ind. Urdbekktjønnin på Fokstumyra 06.02. og 19.03., 1 ind. ved Kringluttjønn på Fokstumyra 20.02., 1 ind. ved Hjerkin Fjellstue 25.02., 1 ind. vest for Hjerkinndammen 25.02., 1 ind. Nordseterhovda 27.02. og 1 ind. ved Fokstua stasjon 20.03., **Sør-Fron:** 1 ind. Gålå 24.02. og 03.03., **Øyer:** 1 ind. Ensby 17.01. og 1 ind. Hornsjø 05.02., 20.03. og 21.03., **Lillehammer:** 1 ind. Nysætra, Vingromsåsen, 16.02., **Gjøvik:** 1 ind. Mustadroa 28.02., **Vestre Slidre:** 1 ind. Trollhovd 05.01., **Øystre Slidre:** 1 ind. Søre Trollåsen 13.03.

Kattugle

Sør-Fron: 1 ind. Harpefossen 02.03., **Ringebu:** 1 - 2 ind. hørt ved Gildesvollen flere ganger i perioden 22.01. - 11.03., **Øyer:** 1 ind. ved Ile gård i Sørbygda 17.01., 1 ind. Stasjonsvegen 15.02. og 1 ind. hørt jevnlig ved Langlykkja, **Lillehammer:** 1 ind. Holteskogen 25.02. og 1 dødt ind. Korgen ved Lågendeltaet 24.03., **Gausdal:** 1 ind. Svingvoll 02.02. og 1 ind. Paulsrudvegen 02.03. og 12.03., **Gjøvik:** 1 ind. ved Eikstadjernet 03.03., **Vestre Toten:** 1 ind. Thorsrud 16.01., 1 ind. Eriksrudvegen 25.01. og 26.01., 1 ind. Midtskogen 26.02., 1 ind. Vistemyrskogen 10.03. og 1 ind. Sund ved Einafjorden 31.03., **Østre Toten:** 1 ind. Kloppen 10.01., 1 ind. Majerskogen 15.02., 2 ind. Slåttsveen på Bilitt 02.03. og 1 ind. Dyrud 25.03., **Gran:** 1 ind. Berget, Granavollen, 18.03., **Lunner:** 1 ind. Gruakollen 08.03., **Nordre Land:** 1 ind. hørt Dokka sentrum 03.01., **Søndre Land:** 1 ind. Skrukkliveien 29.01. og hhv. 2 og 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 12.03. og 16.03., **Vestre Slidre:** Hhv. 1 og 2 ind. Vistemyre 13.02. og 14.03.

Hornugle

Gausdal: 1 ind. Follebuhøgda 18.02., 23.02. og 27.02., **Østre Toten:** 1 ind. Smeby 27.02.

Hornugle på
Follebuhøgda i februar.
Foto: Morten Liebe.

Jordugle

Gran: 1 ind. Aschimlandet 19.03.

Perleugle

Sel: 1 ind. Aaseng Mitre 19.03., **Sør-Fron:** 1 ind. hørt flere ganger ved Brennhaugen 04.03. - 27.03., **Ringebu:** 1 ind. Trabelia 19.03., **Gausdal:** 1 ind. Paulsrudvegen 18.03., **Gjøvik:** 1 ind. Skonhovd 07.02., **Østre Toten:** 1 ind. Hersjøen 31.03., **Gran:** 1 ind. Tullefits 07.03., 1 ind. Svarthaugen 07.03., 1 ind. Grønsjøen 07.03., 1 ind. Risbakken – Ognilla 07.03., 1 ind. ved Vestre Bjonevatnet 08.03., 1 ind. Moen 08.03., 1 ind. Steinsjøen 18.03. og 1 ind. Framstadsetra 18.03., **Lunner:** 1 ind. Belternvegen 30.01., **Jevnaker:** 1 ind. Vestsideveien ved Vik 23.01. - 29.01. og 1 ind. Abrahamsvika, Tverrsjøen, 14.03., **Søndre Land:** 1 ind. Odnnes 21.03., **Nordre Land:** 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 23.01. og jevnlig i perioden 13.03. - 22.03., hhv. 2 og 1 ind. Vestergard 07.02. og 24.02., 1 ind. Nerbyggsvegen 22.02. og 24.02., 1 ind. Kolbrennerflåa ved Spåtind 05.03., 1 ind. Langholvegen – Nylsfjellet 05.03., 1 ind. Klevmosæterhøgda 05.03. og 1 ind. Søndre Åsen i Nord-Torpa 06.03., **Etnedal:** 1 ind. Espelibygd 15.01., 2 ind. Grånstølen 07.03., 1 ind. Rundberg 09.03., 1 ind. Fjelltun 11.03. og 1 ind. Øvre Leppsjøen 21.03., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Høvreslia 29.03. og 31.03., **Nord-Aurdal:** 2 ind. Hølstølen 05.03., 2 ind. Sebufjorden 05.03., 1 ind. Marsteintoppen 14.03. og 1 ind. Tisleidalen 22.03., **Vestre Slidre:** 1 ind. Elvebakkin 29.01.

Gråspett

Skjåk: 1 ind. Moavegen 29.01., **Vågå:** 1 ind. Kaldbakk 16.01. og 30.01. og 1 ind. Øvre Nordherad 29.01., **Nord-Fron:** 1 ind. Veslemoen i Skåbu 01.01. og 23.01., 1 ind. Skåbuvegen ved Maurstad 02.02. og 1 ind. Bakken 05.02., 19.02., 25.02. og 21.03., **Sør-Fron:** 1 ind. Bakstad Nedre 30.01., **Ringebu:** 1 ind. Rollstulen 03.02., 1 ind. Friisvegen ved Halsteinslibekken 10.02., 1 ind. Vinkelfallet 10.02. og 1 ind. Hjellmyra ved Mykkelsætra 23.02., **Øyer:** 1 ind. Lisgrenda 09.01., 1 ind. Polavegen, Tretten, 29.01. og 1 ind. ved Nedre Hundtjønnen 29.01., **Lillehammer:** 1 ind. sett jevnlig Bakke gård i Søre Ål i perioden 22.01. - 22.03. og 1 ind. ved Abortjernet 31.01., **Gausdal:** 1 ind. Øygarden, Svingvoll, 29.01., **Gjøvik:** 1 ind. Åslendet 05.02. og 1 ind. Eikstadtjernet 21.02., **Vestre Toten:** 1 ind. Lønnberga 30.01. - 05.02. og 1 ind. Aspelund 21.03., **Søndre Land:** 1 ind. Brattlandsbakken ved Fluberg 14.03. og 23.03. og 1 ind. Dokkadeltaet ved Odnnes 23.03., **Nordre Land:** 1 ind. sett jevnlig Nordrum i Nord-Torpa i perioden 01.01. - 11.03., 1 ind. Sæterbygda 29.01., 1 ind. Torstu 29.01., ind. Thomlesvegen 29.01. og 1 ind. Vest-Torpa 30.01., **Etnedal:** 1 ind. Steinsetbygdsvegen ved Mørke 29.01., 1 ind. Jyllandsvegen 29.01. og 1 ind. Granlund, Bruflat, 11.03., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Åsli 06.01., 1 ind. Øvre Brenn 27.01. - 02.02., 2 ind. Stavadalen 30.01. og 1 ind. Reinlivegen ved Nylende 30.01., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Marsteinhøgda 01.01., 1 ind. Tisleidalen 16.01., 1 ind. Elgvegen 29.01., 1 ind. Høgtun 30.01., 1 ind. Skrautvål 30.01. og 06.02., 1 ind. Pollaviki 13.03. og 1 ind. ved Valdres Golfklubb 23.03., **Vestre Slidre:** 1 ind. Rødningen 15.01. og 29.01., **Vang:** 1 ind. Tyinkrysset 13.03.

Dvergspett

Dovre: 1 ind. Grønbogen 27.02. og 1 ind. Dombås 19.03., **Vågå:** 1 ind. Øvre Nordherad 29.01., **Sør-Fron:** 1 ind. Mælingen 30.01., **Ringebu:** 1 ind. Trabelia 25.02., **Øyer:** 1 ind. Moshushågan 12.02., **Lillehammer:** 1 ind. Balbergøya i Lågendeltaet 02.01., 1 ind. Korgenområdet ved Lågendeltaet 04.01., 1 ind. Lillehammer by 02.02. og 1 ind. Øyraområdet i Lågendeltaet 05.03., **Vestre Toten:** 1 ind. Granittvegen 29.01., 1 ind. Lønnberga 30.01. - 05.02., 1 ind. Vadet på Eina 26.03. og 27.03. og 2 ind. Napstad 30.03., **Østre Toten:** 1 ind. Kapp – Evenrutgutua 06.03., 10.03. og 20.03., 1 ind. Båkinstrand 25.03. og 1 ind. Nystuen i Totenvika 30.03., **Gran:** 1 ind. Ulsnestangen i Røykenvika 07.03. og 1 ind. Røykenvika 25.03., **Søndre Land:** 1 ind. Brattlandsbakken ved Fluberg 19.03. og 24.03., **Søndre/Nordre Land:** 2 ind. Dokkadeltaet 18.03., **Nordre Land:** 1 ind. Dokka-Etna ved Brurud 29.03., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Makalausfjellet 21.03., **Øystre Slidre:** 1 ind. Olægeret 13.03., **Vang:** 1 ind. ved Otrøvatnet 23.01.

Skjærpiplerke

Lillehammer: Hhv. 1, 2 og 3 ind. Lågendeltaet 28.03., 29.03. og 30.03.,

Østre Toten: 1 ind. Kloppen 18.03. og hhv. 1 og 4 ind. Kapp brygge 28.03. og 29.03.,

Søndre Land: 2 ind. Fluberg fuglefredningsområde 31.03.,

Nordre Land: 1 ind. Dokka-Etna ved Brurud 29.03., **Nord-Aurdal:** 1 ind. ved Sundvoll bru 31.03.

Foto: Tom Dalhøy

Vintererle

Nord-Fron: 2 ind. Nedre Vinstra Kraftverk 29.03., **Ringebu:** 1 ind. Lågen ved Gåsøya 18.03. og 23.03.

og hhv. 1 og 3 ind. Ringebuvollene 19.03. og 20.03., **Lillehammer:** 1 - 11 ind. Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 15.03. - 18.03., 2 ind. 21.03., 25.03. og 26.03., 5 ind. 27.03., 4 ind. 28.03., 9 ind. 29.03.,

11 ind. 30.03. og 1 ind. 31.03., **Gjøvik:** Hhv. 1, 2 og 3 ind. Hunnselvas utløp 16.03., 24.03. og 26.03.,

Vestre Toten: 4 ind. ved Eina stasjon 21.03. og 27.03., **Østre Toten:** 1 ind. Panengen brygge 20.03.,

hhv. 1, 2, 1, 2 og 4 ind. Kapp 21.03., 25.03., 27.03., 28.03. og 30.03., hhv. 1 og 2 ind. Totenvika 22.03.

og 29.03. og 1 ind. Dyrud 25.03., **Gran:** Hhv. 1, 2 og 1 ind. Røykenvika 18.03., 20.03. og 28.03. og

2 ind. Aschimlandet 30.03., **Søndre Land:** Hhv. 1 og 3 ind. Fluberg fuglefredningsområde 29.03. og

31.03., **Nordre Land:** 3 ind. Dokka-Etna ved Brurud 29.03., **Nord-Aurdal:** Hhv. 1, 2 og 2 ind. ved

Sundvoll bru 21.03., 24.03. og 31.03., 1 ind. ved Ulnes bru 21.03. og 1 ind. Fløafjorden 31.03.

Svartryggerle

Søndre Land: 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 31.03.,

Nord-Aurdal: 1 ind. ved Sundvoll bru 21.03. og 31.03. og 1 ind.

Dokkafjorden i Vestringsbygdi

31.03., **Vang:** 1 ind. ved Riste bru i Lomendeltaet 25.03.

Foto: Rune Rødningen

Gjerdsmett

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lillehammer: 1 ind. Th. Lundesvei 30.01., **Gjøvik:** 1 ind. Torkefeltet 28.02., **Østre Toten:** 1 ind. Kapp brygge 04.01. og 12.01., 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 25.01. og 04.02. og 2 ind. Kraby 05.02., **Gran:** 1 ind. ved Grautbrua i nordenden av Jarenvannet 02.01., **Søndre Land:** 1 ind. Randsfjordvegen, Hov sentrum, 23.01. - 29.01., **Vestre Slidre:** 1 ind. Vistemyrskogen 02.02. og 1 ind. Elvebakkin 29.01.

Jernspurv

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lillehammer: 1 ind. Halvdan Svartestv. ved Kringsjø 11.02. og 12.02., **Nordre Land:** 1 ind. sett jevnlig ved foringsplass Nordrum i Nord-Torpa 01.01. - 23.02. Ved en anledning også 2 ind. (02.02.).

Rødstrupe

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lesja: 1 ind. Nordberg solside 29.01., 1 ind. Ølstadlykkja 30.01., 1 ind. Holvegen 30.01., **Skjåk:** 1 ind. Husom 30.01. og 1 ind. Skjåk solside 30.01., **Lom:** 1 ind. Solsidevegen ved Nordgard Marstein 28.01., **Sel:** 1 ind. Veggumsvegen 29.01., **Nord-Fron:** 1 ind. Byrevegen på Vinstra 30.01., **Sør-Fron:** 2 ind. Gålåvegen på Harpefoss 29.01. og 2 ind. Stamnhaugvegen 29.01., **Ringebu:** 2 ind. Veslekausvegen 29.01., **Øyer:** 1 ind. med fast tilhold ved Ile gard i Sørbygda i perioden 04.01. - 15.02. og 1 ind. Bergesvevegen 30.01., **Lunner:** 1 ind. Bratholt ved Myllavatnet 25.01. - 31.01. og 1 ind. Ryavegen 29.01., **Jevnaker:** 1 ind. Sagveien 29.01. og 2 ind. Kinge 31.01. - 06.02., **Søndre Land:** 4 ind. Randsfjordvegen, Hov sentrum, 23.01. - 29.01., **Sør-Aurdal:** 2 ind. Søre Fjellstølen 05.02., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Marsteinhøgda 01.01. og 20.02.

Svartstrupe

Sel: 1 hann Selsmyrene 30.03.

Kommentar: Funn nr. 16 i Oppland. (Egil Skredemellem)

Foto: Egil Skredemellem

Svarttrost

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lesja: 1 ind. Romsdalsvegen ved Holåker 30.01. og 1 ind. Vestsidevegen ved Brustugu 31.01.,
Dovre: 1 ind. Grønbogen 01.01., 1 ind. Dombås 14.01., 29.01. og 17.02., 1 ind. Orrvegen 29.01.,
1 ind. Einbugga 29.01., 2 ind. Hindåfeltet 30.01., 1 ind. Nordre Berget 30.01. og 1 ind. Elgfaret,
Dombås, 02.02., **Skjåk:** 1 ind. Moavegen 29.01., 1 ind. Blåbærmyra 29.01., 1 ind. Bispevegen 30.01.,
3 ind. Kolstad 30.01., 1 ind. Skjåk solside 30.01., 3 ind. Nørdre Hyrve 30.01., 1 ind. Solås, Bråtå,
30.01. og 1 ind. Sellanrå 31.01., **Lom:** 1 ind. Prestgarskogen 06.01. og 03.02., 1 ind. Garmo 29.01. og
1 ind. Tverråket 29.01. og 30.01., **Vågå:** 1 ind. Øvre Nordherad 29.01., **Nord-Fron:** Hhv. 2 og 3 ind.
Hølmyra ved Olstappen 26.01. og 29.01., 1 ind. Børoa 27.01. - 02.02., 2 ind. Bakkemoen ved
Gudbrandsdalsvegen 29.01., 2 ind. Sundvegen på Vinstra 31.01. og 1 ind. ved Maurstad i Skåbu
02.02., **Sør-Fron:** 1 ind. Brennhaugen 06.01., 1 ind. Bakstad Nedre 30.01. og 1 ind. Søre Lia 02.02.,
Ringebu: 1 ind. Berg 30.01., **Øyer:** 1 ind. ved Hunder Biloppuggeri 02.01., 1 ind. Gamle
Hundersetervegen i Sørbygda 29.01., 2 ind. Nordbygdsvegen ved Oddvang 30.01., 1 ind. Langløyken
03.02. og 1 – 2 ind. med fast tilhold ved Ile gård i Sørbygda 08.02. - 27.02.,
Lillehammer: 1 ind. Nybukleiva på Maihaugen 09.01., 1 ind. Askjellrud i Vårsætergrenda 09.01., 1 ind.
Korgenområdet 24.01. og 17.02., 1 ind. Skårsetlia 28.01., 29.01. og 23.02., 3 ind. Vingnes 30.01.,
5 ind. Engjomvegen 30.01., 1 ind. Gjørtlervegen 31.01. og 1 ind. Halvdan Svartessv. ved Kringsjø
24.02., 25.02. og 27.02., samt 2 ind. samme sted 28.02., **Gausdal:** 2 ind. Kapesvea 30.01. og 1 ind.
Bårdslisugguvegen 27.01., **Gjøvik:** 2 ind. Niels A. Niensensv. 29.01., 1 ind. Sørbyen 30.01., 2 ind.
Skumsjøvegen ved Nedre Åndalen 30.01. og 1 ind. Eikstادتjernet 28.02., **Østre Toten:** 1 ind.
Apelsvoll 22.01., 1 ind. Gjøvikvegen ved Nordrum 30.01. - 05.02., 1 ind. Bjørnsgårdgutua 31.01.,
1 ind. Evenrudgutua på Kapp 03.02. og 27.02., 2 ind. Kolbu 04.02., 1 ind. Enge Store på Kapp 17.02.
og 2 ind. Båkinstranda på Kapp 28.02., **Gran:** 1 ind. Gullerudvika 29.01., 4 ind. Gammevegen 30.01.
og 1 ind. Brandbukampen 28.02., **Lunner:** 1 ind. Moreneveien, Harestua, 30.01., 2 ind. Pipernveien
30.01., 1 ind. Roshov 30.01., 1 ind. Viubråtamoen 30.01., 1 ind. Sveaveien 30.01. og 1 ind.
Brattfossen 31.01. - 06.02., **Jevnaker:** 1 ind. Vestsideveien ved Vik 23.01. - 29.01., 4 ind. Salvøy
Veavågen 28.01., 1 ind. Bogaveien 29.01., 2 ind. Gamleveien ca. 30.01., 1 ind. Øvre Hovsbakken
02.02., **Søndre Land:** 2 ind. Kompelien 30.01. - 05.02., **Nordre Land:** 1 ind. Sæterbygda 13.01. -
29.01., 7 ind. Thomlebygda 23.01. - 29.01., 2 ind. Laugsjøvegen 29.01., 1 ind. Tellesbu 29.01. og
1 ind. Dokka 26.02., **Etnedal:** 1 ind. Granlund, Bruflat, 05.01., 12.01., 15.01., 20.01., 26.01., 29.01. og
01.02., **Øystre Slidre:** 1 ind. Skammestein 29.01. - 04.02., **Vestre Slidre:** 1 ind. Vistemyre 09.01. og
2 ind. Kyrkjevegen 31.01., **Vang:** 2 ind. Skogstad 22.01. - 28.01.

Gråtrost

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lesja: 1 ind. Årbogen 15.01., **Dovre:** 9 ind. Vålåsjø 04.01., 1 ind. Dombås 20.01. og 09.02. og 2 ind.
Heimshovda, Dombås, 30.01., **Lom:** 2 ind., hvorav 1 drept, Fossbergom, 01.01., 20 ind.
Prestgarskogen 01.01. og 1 ind. samme sted 03.01., 14.01., 15.01. og 03.02., ca. 120 ind. Netoseter
04.01. og 1 ind. Garmo 29.01., **Vågå:** 12 ind. Synslivegen 30.01., **Sel:** 5 ind. Dahlefeltet på Otta
29.01., **Nord-Fron:** Fast tilhold på foringsplass Bjørklivegen i Kvam i hele januar og februar med hhv.
ca. 75 og 3 ind. som størstenoteringer i de to månedene. Videre 15 ind. Kvam sentrum 08.01., 2 ind.
Veslemoen i Skåbu 09.01., 1 ind. Vinstra sentrum 09.01. og 1 ind. Slangssætra 23.01.,
Sør-Fron: 3 ind. Brennhaugen 02.01., 1 ind. Hundorp 09.01., 1 ind. Oden på Hundorp 18.01., 1 ind.
Valsætrin 21.01. og 1 ind. Gållå 19.02. og 25.02., **Ringebu:** Hhv. 7, 2, 4, 2 og 1 ind. Gildesvollen 06.01.,
10.01., 12.01., 15.01. og 01.02. og 2 ind. Veslekausvegen 29.01., **Øyer:** 3 ind. Solli i Sørbygda 01.01.
og 02.01., 3 ind. Austmyra ved Hornsjø 04.01., 1 ind. Stasjonsvegen 21.01. og 22.01., 1 ind. Tingberg
22.01., 1 - 2 ind. sett jevnlig ved Ile gård i Sørbygda i perioden 23.01. – 25.02., 1 ind. Vedumsvegen
29.01., 1 ind. Austlid i Midtbygda 29.01. og hhv. 1 og 2 ind. Rabben 06.02. og 24.02.,
Lillehammer: Hhv. 12, 12, 5, 12 og 2 ind. Halvdan Svartessv. ved Kringsjø 01.01., 04.01., 05.01., 03.02.
og 05.02., samt 1 ind. samme sted i perioden 07.02. - 27.02., 1 ind. Martin Seips veg 01.01., 1 ind.
Svartevja i Lågendeltaet 02.01., hhv. 5, 2, 1 og 1 ind. Korgen ved Lågendeltaet 02.01., 25.01., 27.01.

og 31.01., mellom 1 - 4 ind. sett jevnlig i Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen i perioden 03.01. - 24.02., hhv. ca. 30 og 1 ind. Lillehammer sentrum 03.01. og 21.01., 1 ind. Nybukleiva på Maihaugen 09.01., 1 ind. Lågendeltaet 11.01., 1 ind. Utsiktsbakken i Lillehammer 18.01., 1 ind. Pynten 19.01., ind. Suttestadjordet 23.01., 3 ind. Nordre Park 27.01., 3 ind. Skårsetlia 28.01., 1 ind. Jørstadmoen 28.01., 1 ind. Industrigata 29.01., 1 ind. ved Brunlaug bru på Fåberg 02.02., hhv. 2 og 16 ind. ind. Smestad 02.02. og 16.02., 1 ind. ved Flåkåli bru 18.02., 1 ind. Bakke gård i Søre Ål 20.02. og 5 ind. Evjudalen i Lågendeltaet 27.02., **Gausdal:** 1 ind. Megrund i Espedalen 23.01., 2 ind. Finntjernmarka 30.01. og 1 ind. Hærrabakken 31.01., **Gjøvik:** 2 ind. Gjøvik sentrum 01.01., 1 ind. Svennesvollene 02.01., 1 ind. Stenslivegen 30.01., 1 ind. Kyrre Grepps gt. 30.01. - 05.02., 3 ind. Hunselvas utløp 16.01., 7 ind. Bøle 06.02. og 1 ind. Eikstadjernet 21.02., **Vestre Toten:** Hhv. 1, 1, 5, 1 og 2 ind. Trosterud 09.01., 14.01., 20.01, 21.01. og 25.01. og senere 1 ind. i perioden 27.01. - 28.02., hhv. 4, 8, 1, 1, 1, 9 og 1 ind. Sisselbergbukta på Eina 12.01., 20.01., 26.01., 30.01., 02.02., 03.02. og 11.02., ind. Mjørlund ved Einafjorden 16.01., 2 ind. Huseby 19.01., 3 ind. Simensbakken 25.01. - 31.01., 1 ind. Raufoss 07.02. og 1 ind. Midtskogen 27.02., **Østre Toten:** 1 - ca. 60 ind. Evenrudgutua på Kapp følgende dager: Ca. 60 ind. 01.01., 1 ind. 25.01. og 02.02., 19 ind. 03.02. og 04.02., 1 ind. 08.02., 17.02. og 18.02., 3 ind. 19.02. og 1 ind. 20.02. og 27.02., 1 - 10 ind. Kapp brygge følgende dager: 1 ind. 04.01., 6 ind. 01.02., 2 ind. 11.02., 1 ind. 12.02., 4 ind. 14.02., 10 ind. 15.02. og 1 ind. 23.02. - 26.02. Videre 1 ind. Båkinstranda på Kapp 06.01. og 17.02., 1 ind. Trosterudvegen 15.01., 1 ind. Fjellhaug 24.01., 2 ind. Gjøvikvegen ved Nordrum 30.01. - 05.02., 1 ind. Nygårdstuen 30.01., ca. 30 ind. Helgestadfeltet 30.01., 4 ind. Apelsvoll 31.01., 8 ind. Kraby 05.02., 1 ind. Smørвика på Kapp 17.02. og 1 ind. Totenvika 22.02., **Gran:** Ca. 70 ind. Brandbukampen 02.01., 1 ind. Holemyra på Tingelstad 06.02., 3 ind. Bleiken 29.01. - 04.02., 1 ind. Vienlinna 30.01. og 1 ind. Aschimlandet 22.02., **Jevnaker:** 1 ind. Salvøy Veavågen 28.01., 6 ind. Feldbergkroken 29.01., 1 ind. Nesbakken 30.01., 2 ind. Øvre Hovsbakken 02.02. og 1 ind. Birkelund 06.02., **Nordre Land:** 25 ind. Østsinni 21.12., hhv. 3 og 1 ind. Slugua 02.01. og 13.02., hhv. 2 og 1 ind. Dokka sentrum 02.01. og 28.01., 1 ind. Tellesbu 29.01. og 2 ind. Øvrebygd i Nord-Torpa 31.01., **Etnedal:** 1 ind. Granlund, Bruflat, 08.01., 2 ind. Sør-Etnedal 20.01., 1 ind. Steinsetbygdvegen ved Sørre Skrindsrud 28.01. og 2 ind. Øymoen 30.01., **Nord-Aurdal:** Hhv. ca. 120 og ca. 50 ind. Fagernes sentrum 01.01. og 02.01., 1 ind. Ølsjøbakkadn i Tisleidalen 30.01., 1 ind. Lakkerata i Tisleidalen 30.01. og 1 ind. Tisleivegen 08.02., **Vestre Slidre:** 1 ind. Handevegen 15.01. og 1 ind. Slidre 31.01.

Rødvingetrost

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Vestre Toten: 1 ind. Sisselbergbukta på Eina 20.01., **Østre Toten:** Hhv. 2 og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 01.01. og 02.02.

Varsler

Dovre: 1 ind. Hegglingen ved Gautåsæter 03.01., **Sel:** 1 ind. Selsvollene 29.03., **Sør-Fron:** 1 ind. Gållå 03.03., **Ringebu:** 1 ind. Kjønnås 29.01., **Øyer:** 1 ind. Lågenvegen 06.02. og 1 ind. ved Goppolvatnet 22.02., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvoll, 21.03. og 26.03., **Østre Toten:** 1 ind. Stensvejrdet 28.01. og 29.01. og 1 ind. Skjefstad 22.02., 07.03. og 14.03., **Gran:** 1 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 01.01., 12.02. og 20.02., **Søndre Land:** 1 ind. Skjølaasvegen nord for Skjeskroken 23.01., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Røllång 06.01., **Vestre Slidre:** 1 ind. Elvebakkin 29.01.

Kornkråke

Vestre Toten: 1 ind. Mjørlund ved Einafjorden 16.01. og 1 ind. Blilisanden ved Einafjorden 17.01., **Østre Toten:** 3 ind. Kapp 24.02. og 25.03. På Lena finnes en koloni ved Valle Videregående skole og en i Lena Folkepark. I dette området ble det registrert hhv. 10, 18 og 7 ind. 28.02., 02.03. og 04.03. En opptelling 20.03. resulterte i hhv. 51 og 21 ind. i de to koloniene, med hhv. 13 og 11 reir i bruk. Ved et nytt besøk 27.03. var til sammen 30 ind. i gang med reirbygging på i alt 23 reir i de to områdene. Ellers var 20 ind. tilstede i kolonien i Lena Park 30.03. Til sist nevnes 3 ind. Lillo 17.03.

Nøttekråke

Dovre: 1 ind. Dombås 18.01., 29.01. og 17.02., 1 ind. Orrvegen 29.01. og 1 ind. Hindåfeltet 31.01.,
Nord-Fron: 1 ind. Einlia 15.01., **Øyer:** 1 ind. Rustberg i Skarsmoen 22.01., 1 ind. ved Oddvang 30.01.,
2 ind. ved Rindal i Skarsmoen i februar, **Lillehammer:** 1 ind. Rustadvegen 27.01., 2 ind. Kroken langs
Mesnaelva 31.01., 1 ind. Abortjernet 08.02., 1 ind. Kvitmannsberget 08.02.,
Gjøvik: 1 ind. Eriksrud 06.01., 1 ind. Tranberg 30.01. og 2 ind. Kollsvegen ved Våstad 31.01.,
Vestre Toten: 1 ind. Simensbakken 25.01. - 31.01., **Østre Toten:** 2 ind. Spersrud 02.03., 1 ind.
Båkinnskogen på Kapp 02.03. og 1 ind. ved Oksbakken 24.03.,
Lunner: 2 ind. Åsvegen 28.01. og 02.02., 1 ind. Belternvegen 30.01. og 1 ind. Vollabakken 04.02.,
Nordre Land: 3 ind. Laugsjøvegen 29.01., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Valdresvegen ved Vegamotet 28.01.

Stær

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Dovre: Hhv. 1, 1, 2 og 2 ind. Dombås 21.01., 22.01., 27.01. og 29.01., **Lom:** 1 ind. Prestgardskogen
15.01. og 1 ind. Garmo 29.01., **Lillehammer:** 1 ind. Halvdan Svartestv. ved Kringsjø 21.01., 1 ind.
Øvre Rindal i Vingrom 25.01. og 28.01. og 1 ind. Bakke gård 06.02., **Gjøvik:** 1 ind. Rambekkvika
20.01., **Vestre Toten:** 4 ind. Skoledammen i Raufoss 28.02., **Gran:** 4 ind. Skirstad gård 20.01. og 6 ind.
samme sted 28.01. - 03.02., **Nordre Land:** 1 ind. Torstu 29.01.

Bokfink

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lesja: 2 ind. Brandli gard 27.01., 2 ind. Snauskriu 29.01., 2 ind. Furuly 29.01., 1 ind. Bjorli 29.01. -
04.02., 2 ind. Tangøye 30.01., 3 ind. Bjorli 30.01., 1 ind. Myrevegen 02.02. og 3 ind. Ljosmyre på
Bjorli 06.02., **Dovre:** 1 ind. Dombås 06.01., **Skjåk:** 2 ind. Blåbærmyra 29.01., 2 ind. Bispevegen 30.01.
og 2 ind. Sellanrå 31.01., **Lom:** 6 ind. Nordgard Marstein 28.01., 2 ind. Tverråket 29.01. og 14 ind.
Nedre Ulstadveg 30.01., **Nord-Fron:** Fast tilhold Bjørklivegen i Kvam i hele januar og februar med
hhv. 12 og 7 ind. som størstenoteringer i de to månedene. Videre 1 ind. Skåbu 01.01. og 1 ind.
Sulhaug 30.01., **Sør-Fron:** 4 ind. Gålåvegen på Harpefoss 29.01., 2 ind. Grøntuvholveien 30.01 og
1 ind. Søre Lia 02.02., **Ringebu:** 5 ind. Heiavegen i Fåvang 28.01., 2 ind. Kilgardsvegen 29.01. og 2 ind.
Sperrehaugen 31.01., **Øyer:** 5 ind. Augsetervegen 29.01. og 4 ind. ved Engjom i Midtbygda 29.01.,
Lillehammer: 5 ind. Suttestadjordet 23.01., 5 ind. Synstrud 29.01. -04.02., 4 ind. Kringsjøvegen
30.01., 1 ind. Korgenområdet 30.01. og 2 ind. Jønnbu 05.02. og 06.02., **Gausdal:** 5 ind. Kampesvea
30.01., **Gjøvik:** 1 ind. Gjøvik Gård 16.01., 10 ind. Skaugom 25.01. - 31.01., 4 ind. Biristrand 29.01.,
7 ind. Fauchaldsgate 30.01. og 6 ind. ved Anstenbakken 30.01., **Vestre Toten:** 8 ind. Nordsetveien
29.01., **Østre Toten:** 2 ind. Kronborgsæterlinna 30.01., 2 ind. Gjøvikvegen 30.01. - 05.02., 6 ind.
Rustadgutua 03.02. og 1 ind. Kraby 05.02., **Gran:** 1 ind. Hans Dæhlen brua i Brandbu 22.01., hhv.
5 og 4 ind. Brandbukampen 02.02. og 05.02., 5 ind. Tingelstad 28.01., 10 ind. Hegglund 29.01., 4 ind.
Krogslund 29.01., 1 ind. Dehlimarka 30.01., 8 ind. Haug gard 30.01. og 1 ind. Moen, Jaren, 05.02.,
Lunner: 1 ind. Skjervagutua 23.01. - 29.01., 2 ind. Myrvollvegen 24.01. - 30.01. og 6 ind. Grua 29.01.,
Søndre Land: 8 ind. Hov sentrum, 23.01. - 29.01. og 8 ind. Sedalsengen 01.02., **Nordre Land:** 8 ind.
Østsinni 26.01. - 01.02., 1 ind. Elverumfeltet i Aust-Torpa 29.01. og 5 ind. Torpaveien i Østsinni
30.01., **Etnedal:** 8 ind. Etnedalsvegen ved Bakko 30.01., **Sør-Aurdal:** 12 ind. Reinlivegen ved Nylende
30.01. og 3 ind. Søre Fjellstølen 05.02., **Vestre Slidre:** 2 ind. Kyrkjevegen 31.01., **Øystre Slidre:** 5 ind.
Heggenes 28.01. - 03.02. og 2 ind. Løkjiskogen 30.01., **Vang:** 1 ind. Syndrøl 30.01.

Bjørkefink

Vinterobservasjoner (01.01. - 28.02.):

Lesja: 28 ind. Bjorli 29.01. - 04.02., 2 ind. Romsdalsvegen 30.01., 20 ind. Kongelberget 30.01., 1 ind.
Furuheim 30.01., 10 ind. Holvegen 30.01., 1 ind. Myrevegen 31.01. og 02.02., 13 ind. Ansethvegen,
Lesjaverk, 02.02. og hhv. 2 og 4 ind. Ljosmyre på Bjorli 05.02. og 06.02., **Dovre:** Hhv. ca. 60, 16, 11,
ca. 70 og ca. 60 ind. Dombås 06.01., 15.01., 26.01., 29.01. og 17.02., 5 ind. Kvislan på Dombås 09.01.,

ca. 40 ind. Tjønnevegen 25.01., 96 ind. Einbugga 29.01., hhv. ca. 70 og 75 ind. Orrvegen 29.01. og 30.01., 6 ind. Nordre Berget 30.01., 11 ind. Sletten byggefelt 30.01., 15 ind. Kongsvegen 30.01., 15 ind. Hindåfeltet 30.01., 4 ind. Hjerkin Fjellstue 03.02. og 3 ind. Grønboen 27.02., **Skjåk:** 7 ind. Bismo 29.01., 23 ind. Vassgangen 29.01., ca. 30 ind. Nordberg solside 29.01., ca. 30 ind. Moavegen 29.01., 4 ind. Skjåkvegen 30.01., 15 ind. Solås, Bråtå, 30.01., 1 ind. Aurmo 30.01. og 2 ind. Sellanrå 31.01., **Lom:** Hhv. ca. 30, 4 og ca. 60 ind. Prestgardskogen 01.01., 20.01. og 03.02., ca. 85 ind. Solsidevegen 28.01., ca. 20 ind. Øvergrendesvegen 29.01., 1 ind. Garmo 29.01., 15 ind. Anvord 29.01., hhv. 20 og 1 ind. Tverråket 29.01. og 30.01., 6 ind. Guritjønnebakken 30.01., ca. 30 ind. Brattbakken 30.01., 26 ind. Nordre Viken 30.01., 8 ind. Nedre Ulstadveg 30.01., 2 ind. Ottadalsvegen 30.01., 10 ind. Viken Nordre 30.01., 3 ind. Moagrende 02.02. og 5 ind. Hesthagen 05.02., **Vågå:** 3 ind. Fuglsætervegen på Randsverk 29.01., 12 ind. Gammelsvevegen 29.01., 61 ind. Kvernvegen 29.01., 5 ind. Skjellbergvegen 29.01. - 04.02., 4 ind. Kaldbakk 30.01., 2 ind. Sandbugrenda 30.01. og 31.01. og 10 ind. Skårvangsvegen 30.01., **Sel:** Hhv. 23, 23, 32, 34, 12 og 8 ind. Hjellum på Otta 04.01., 15.01., 19.01., 23.01., 26.01. og 29.01., 17 ind. Storrustvegen 10.01., 2 ind. Veslerusti 28.01., hhv. 3 og 6 ind. Veggumsvegen 29.01. og 30.01., ca. 30 ind. Heidalsvegen 29.01., ca. 50 ind. Dahlefeltet på Otta 29.01., 6 ind. Skulebakken 29.01., hhv. 2 og 5 ind. Bulivegen, Otta, 29.01. og 30.01., hhv. 17 og 11 ind. Heidal sentrum 29.01. og 30.01., hhv. 9 og ca. 45 ind. Granfeltet 29.01. og 30.01., hhv. 26 og ca. 90 ind. Veggumsvegen 29.01. og 30.01., ca. 40 ind. Nymovegen 30.01., ca. 30 ind. Hamnlykkja 30.01., 32 ind. Otta sentrum 30.01., 26 ind. Bredebygden 30.01., 6 ind. Seterråket 30.01., 28 ind. Selsverket 30.01., 56 ind. Klyphaugvegen 30.01., ca. 90 ind. Skulebakken 30.01., 2 ind. Slåvegen 30.01., hhv. 3 og 8 ind. Blåbærvegen 30.01. og 31.01. og 2 ind. Veslerusti 31.01., 01.02. og 06.02., **Nord-Fron:** Fast tilhold Bjørklivegen i Kvam i januar og februar måned med størstenoteringer på hhv. ca. 120 og 45 ind. Videre hhv. 55, 2 og 6 ind. Høgmovegen 10.01., 14.01. og 19.02., 13 ind. Hølmyra ved Olstappen 26.01., 3 ind. Bøaroa 27.01. - 02.02., 3 ind. Murudalsrådet i Skåbu 29.01., 1 ind. Hesteskoen på Vinstra 29.01., 1 ind. Nymogeilen 29.01., 3 ind. Granåsen 29.01., 20 ind. Furulundvegen i Sorperoa 29.01., ca. 65 ind. Baksidvegen på Vinstra 29.01., 10 ind. Kapellvegen, Sødorp, 29.01., hhv. 1 og 3 ind. Leikavegen 29.01. og 30.01., ca. 50 ind. Fron Almenningssag ved Olstappen 29.01., 27 ind. Skåbu 30.01., 8 ind. Byrevegen på Vinstra 30.01., 4 ind. Nedre Sødorp 30.01., 15 ind. Toppastrand på Gålå 30.01. og 21 ind. Skåbuvegen 02.02., **Sør-Fron:** Fast tilhold Brennhaugen i januar og første halvdel av februar med hhv. ca. 30 og 14 ind. som størstenoteringer i de to månedene. Videre 6 ind. Harpefoss 29.01., 12 ind. Stamnhaugvegen 29.01., hhv. 14 og 23 ind. Kvarvvegen ved Breistad 29.01. og 30.01., 5 ind. Rundløkken 30.01., 3 ind. Mælingen 30.01., ca. 30 ind. Kasjettvegen 30.01., 4 ind. Vollavegen 30.01. og 1 ind. Søre Lia 02.02., **Ringebu:** Fast tilhold Gildesvollen i januar og februar med hhv. 68 og 28 ind. som størstenoteringer i de to månedene. Videre 4 ind. Lundjordvegen 28.01., ca. 50 ind. Kjønnås 29.01., 12 ind. Venabygdsfjellet 29.01., 3 ind. Parkvegen i Fåvang 29.01., 9 ind. Bånsetra i Fåvang 30.01., 21 ind. Bøvegen 30.01., 16 ind. Øvermovegen 30.01., 27 ind. Sperrehaugen 31.01., 2 ind. Rollstulen 03.02., 2 ind. Rønningen i Venabygd 05.02. og 32 ind. Kilgardsvegen 06.02., **Øyer:** Hhv. 3, 9, 1, 1 og 1 ind. ved Ile gård i Sørbygda 18.01., 29.01., 04.02., 09.02. og 10.02., ca. 40 ind. Solberg i Sørbygda 21.01., ca. 20 ind. ved Simenrud i Sørbygda 23.01., 10 ind. Bø gard i Midtbygda 27.01., 10 ind. ved Engjom i Midtbygda 29.01., 1 ind. Bjørnstadvegen 29.01., 18 ind. Skåden i Nordbygda 29.01., ca. 35 ind. Gamle Hundersetervegen i Sørbygda 29.01., 1 ind. Stasjonsvegen 29.01., hhv. 25 og 13 ind. Polavegen på Tretten 29.01. og 01.02., 2 ind. Brattland i Nordbygda 30.01. og 2 ind. ved Oddvang 30.01., **Lillehammer:** 5 ind. Gamle Røislivegen 01.01., fast tilhold i Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen i januar og februar med størstenoteringer på hhv. ca. 50 og ca. 30 ind., hhv. 1, 1, 27, 4, 4 og 8 ind. Pynten 01.01., 19.01., 21.01., 30.01., 01.02. og 03.02., hhv. 2, 15 og 5 ind. Martin Seips veg 01.01., 04.01. og 13.01., fast tilhold Bakke Gård i Søre Ål med opptil 82 og ca. 60 ind. i januar og februar måned, 1 - 15 ind. Korgen ved Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 05.01., 6 ind. 27.01., 15 ind. 31.01., 1 ind. 07.02. og 13.02., 4 ind. 17.02., 2 ind. 18.02. og 12 ind. 26.02. Videre 1 ind. Nordseter 09.01., hhv. 3 og 15 ind. Lillehammer sentrum 09.01. og 02.02., 5 ind. Ole Edwardsensvei 15.01. og 28.01., 23 ind. Utsiktsbakken i Lillehammer 18.01., 22 ind. Skauboringen på Maihaugen 18.01., hhv. 1 og 3 ind. Mosveen 18.01. og 28.01., 7 ind. Rolf Lundes vei 23.01. - 29.01., 10 ind. Messenlivegen

ved Skjellerudssveien 24.01. - 30.01., ca. 30 ind. Øverbygdsvegen i Rudsbygd 26.01. - 01.02., 7 ind. Rustadvegen 28.01., hhv. 18, 2 og 6 ind. Skårsetlia 29.01., 23.02. og 25.02., ca. 50 ind. Roterud 29.01., 15 ind. Korsrudvegen 29.01., ca. 25 ind. Tiurvegen 29.01., 20 ind. Emma Gjælens veg 29.01., 2 ind. Døsvegen i Vingrom 29.01., 29.01., 17 ind. Klinkenberg 29.01., 3 ind. Holsjordet 29.01., 6 ind. Synstrud 29.01. - 04.02., 35 ind. Ringen ved Jorekstad 30.01., 5 ind. Vargstadvegen 30.01., 2 ind. Vingnes 30.01., 4 ind. Bergesvegen 30.01., 4 ind. Lågenvegen 30.01., 10 ind. Smestad 31.01., ca. 30 ind. Chr. Dahls gt. 31.01., 17 ind. Gjørtlervegen 31.01., 16 ind. Ravnumsvegen, Vingnes, 31.01., 1 ind. Anders Bjørnsgårdsveg, Fåberg, 31.01., 6 ind. Kringsjø 31.01., ca. 100 ind. ved Nordre Ål skole 01.02., 8 ind. Spinnerivegen 02.02., 1 ind. Halvdan Svartessv. ved Kringsjø 09.02. og 3 ind. Sundgården 27.02., **Gausdal**: 1 - ca. 60 ind. Paulsrudvegen følgende dager: Ca. 60 ind. 01.01., 4 ind. 21.01., 20 ind. 22.01., 7 ind. 24.01., 9 ind. 29.01., 1 ind. 30.01., ca. 25 ind. 04.02. og 4 ind. 15.02. Videre hhv. 25 og 3 ind. Holthaugen 14.01. og 30.01., 3 ind. Follebuhegda 27.01., 3 ind. Bårdslustugguvegen 27.01., hhv. 28 og 23 ind. Lakkergeta 29.01. og 30.01., 20 ind. Østringsvegen ved Bjørge 29.01., 87 ind. Øygarden, Svingvoll, 29.01., 4 ind. Aulestadvegen 29.01., 8 ind. Steinshågån 29.01., 18 ind. Østringsvegen 29.01., 5 ind. Kampsveia 30.01., 6 ind. ved Anstenbakken, Biri, 30.01., 4 ind. Forsetseterlia 30.01., ca. 50 ind. Lishøgdevegen 30.01., **Gjøvik**: Hhv. 6 og 5 ind. Gjøvik sentrum 01.01. og 29.01., 1 ind. Gjøvik Gård 20.01., hhv. 6 og 2 ind. Kiellandsgt. 23.01. og 02.02., 14 ind. Brusvefaret 24.01. - 30.01., 2 ind. Lierengvegen, Biri, 29.01., 6 ind. Kauffeldtsvei 29.01., 1 ind. Åslendeveien ved Glæstad 29.01., 6 ind. Alf Engelstadsvei, Hunndalen, 29.01., 2 ind. Diskosveien 29.01., 1 ind. Bøle 29.01., 2 ind. Tranberg 30.01., 2 ind. Kjensetgutua 30.01., 2 ind. Sommerrovegen 30.01. - 05.02., 6 ind. Kyrre Grepps gate 30.01. - 05.02., 2 ind. Biri Øverbygd 01.02., 21 ind. Åslendet 05.02., 2 ind. Tranberglia 05.02., 2 ind. Bøle 06.02. og 2 ind. ved Eikstadtjernet 23.02., **Vestre Toten**: Hhv. 1, 5, 2, 1, 1, 1 og 6 ind. Sisselbergbukta på Eina 02.01., 19.01., 27.01., 28.01., 31.01., 01.02. og 03.02., 3 ind. Trosterud 17.01., 3 ind. Finrøstevegen 29.01., 11 ind. Nysethgård 29.01., 44 ind. Skjellerudvegen 29.01., hhv. 8 og 4 ind. Gardløs 29.01. og 30.01., 13 ind. Lønnberga 30.01. - 05.02., 5 ind. Beitevegen, Raufoss, 31.01. og 2 ind. Skavangen 01.02., **Østre Toten**: Hhv. 3 og 2 ind. Evenrudgutua på Kapp 01.01. og 09.01., 1 ind. Dyrud 29.01., 4 ind. Gransmarka 29.01., 2 ind. Helgestadfeltet 30.01., 1 ind. Rekstadgutua 30.01., 10 ind. Gjøvikvegen 30.01. - 05.02., 15 ind. Rustadgutua 03.02. og 8 ind. Askjumgutua 05.02., **Gran**: Hhv. 108, 1, ca. 100, 5, 2, ca. 20, 3 og 7 ind. Brandbukampen vest 02.01., 03.01., 06.01., 30.01., 02.02., 05.02., 20.02. og 27.02., hhv. ca. 100, 7, 1 og 1 ind. ved Moen skole 02.01., 07.01., 08.01. og 03.02., 4 ind. Jaren 28.01., 3 ind. Gullerudvika 29.01., 27 ind. Bleiken 29.01. - 04.02., 6 ind. Haug gård 30.01., 1 ind. Thorstein Treholtsvei 30.01., 31 ind. Vienlinna 30.01., 5 ind. Løvli 30.01., 44 ind. Kjølvvegen 30.01. - 05.02. og ca. 30 ind. Jorstadlinna 31.01., **Lunner**: 1 ind. Brattholtvika på Mylla 16.01., 24 ind. Skjervagutua 23.01. - 29.01., ca. 50 ind. Kjørvenhagen 23.01. - 29.01., ca. 50 ind. Myrvollveien 24.01. - 30.01., 6 ind. Munkerudvegen 25.01. - 31.01., 8 ind. Lunnerkollen 27.01. - 02.02., 25 ind. Geitramsen 29.01., 7 ind. Oppdalslinna 29.01., 32 ind. Ryavegen 29.01., 13 ind. Hagagutua 29.01., 1 ind. Sveaveien 30.01., hhv. 2 og 22 ind. Mylla 30.01. og 04.02., 25 ind. Brattfossen 31.01. - 06.02., 20 ind. Harestua 31.01. og 06.02., 43 ind. Dæhlinvegen 01.02., 2 ind. Grindvollgata 02.02. og 3 ind. Sagatun ved Kalvsjø 06.02., **Jevnaker**: 2 ind. Randsborggata 26.01., 24 ind. Haugerenga 28.01. - 03.02., 6 ind. Sagveien 29.01., 10 ind. Feldbergkroken 29.01., 4 ind. Haraveien 29.01., 4 ind. Ragnhildrud 30.01., 8 ind. Storetjernsveien 30.01., ca. 30 ind. Halvorsrudveien 30.01. - 05.02., 2 ind. Lund 01.02., 20 ind. Gamleveien 02.02., 1 ind. Øvre Hovsbakken 02.02. og 4 ind. Jevnaker sentrum 05.02., **Søndre Land**: 2 ind. Tronslia 22.01. - 28.01., 57 ind. Hasselvegen, Hov, 29.01., 2 ind. Lykkjekroken 29.01., 1 ind. Hov sentrum 29.01., 10 ind. Nordbyvegen 29.01. - 04.02., 15 ind. Lausgarda 30.01. og 2 ind. Furuli ved Enger 01.02., **Nordre Land**: 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 15.01., 15 ind. Østsinni 26.01. - 01.02., 1 ind. Særetbygda 29.01., 20 ind. Dokka sentrum 30.01., 12 ind. i Vest-Torpa 30.01., 12 ind. Østsinni 30.01., 25 ind. Skålerudsveien 30.01., 1 ind. Nøssgård 31.01. og 6 ind. Jevnakervegen ved Våten 31.01., **Etnedal**: 2 ind. ved Sørre Skrindsrud 28.01., 5 ind. Maslangrudvegen 29.01. og hhv. 2 og 4 ind. Gamlestølen 29.01. og 01.02., **Sør-Aurdal**: 2 ind. Stavadalen 30.01., **Nord-Aurdal**: Hhv. ca. 40, 7 og ca. 80 ind. Marsteinhøgda 01.01., 13.02. og 20.02., 35 ind. Elgvegen 29.01., ca. 40 ind. Nedre Kristianslund 30.01., ca. 30 ind. Ulnes vest 01.02., 1 ind. Tisleidalen 02.02. og 4 ind. Skrautvålsvegen

ved Flaten 06.02., **Øystre Slidre:** 15 ind. Skammestein 29.01. - 04.02., 2 ind. Bygdinvegen ved Solbakken 29.01., 15 ind. Vestsidvegen ved Jonsrubbekken 29.01., 12 ind. Volbuvegen 30.01., ca. 30 ind. Lomtjednvegen 30.01. - 05.02., 3 ind. Moane 31.01. og 4 ind. Beitostølen 31.01., **Vestre Slidre:** Hhv. ca. 25 og ca. 30 ind. Rødningen 15.01. og 29.01., 1 ind. Einangsundet 24.01. - 30.01., hhv. 5 og 2 ind. Vistemyre 31.01. og 13.02., hhv. 28 og 3 ind. Slidre 29.01. og 31.01., 11 ind. Kyrkjevegen 31.01. og 2 ind. Karistigen 05.02.

Stillits

Dovre: 12 ind. Tjønnvegen 25.01., 1 ind. Elgfaret, Dombås, 26.01., 3 ind. Sletten byggefelt 30.01. og 1 ind. Kongsvegen 30.01., **Skjåk:** 1 ind. Moavegen 29.01. og 25 ind. Skjåkvegen 30.01., **Lom:** 4 ind. Prestgardskogen 20.01., 27 ind. Øvergrendsvegen 29.01. og 3 ind. Moagrende 02.02., **Vågå:** 1 ind. Skjellbergvegen 29.01. - 04.02. og 10 ind. Håmårlykkja 05.03., **Sel:** 2 ind. Dahlefeltet på Otta 29.01., 15 ind. Skulebakken 29.01., hhv. 1 og 5 ind. Heidal sentrum 29.01. og 30.01., 1 ind. Bredebygden 30.01. og 10 ind. Aaseng 19.03., **Nord-Fron:** 11 ind. Milsteingutua 28.01., 11 ind. ved Skåbu bygdahus 29.01., 12 ind. Kapellvegen, Sjødorp, 29.01., 7 ind. Austlivegen 30.01., 3 ind. Stemningsvika 30.01., 2 ind. Stormyrbakken i Sorperoa 30.01., hhv. 3 og 1 ind. Bakken 05.02. og 25.02., 1 - 12 ind. Bjørklivegen i Kvam følgende dager: 1 ind. 06.02., 4 ind. 07.02., 1 ind. 11.02. og 14.02., 3 ind. 16.02., 6 ind. 25.02., 10 ind. 05.03., 12 ind. 06.03., 6 ind. 11.03., 5 ind. 16.03. og 4 ind. 21.03. og 22.03., **Sør-Fron:** 24 ind. Lia 05.01., 1 ind. Lauvåsen 26.01., 3 ind. Siljetun 29.01., 3 ind. Vollavegen 30.01., 2 ind. Brennhaugen 05.02., **Ringebu:** hhv. 10 - 12 og 7 ind. Fåvang sentrum 31.12.2021 og 30.01., jevnlig observert på foringsplass på Gildesvollen i hele perioden med opptil 27, 4 og 6 ind. i januar, februar og mars. Videre 10 ind. Kjønnås 29.01., 6 ind. Gråvåbakken 29.01., 1 ind. Parkvegen i Fåvang 29.01. og 10 - 12 ind. samme sted 31.01. og 1 ind. Sperrehaugen 31.01., **Øyer:** 1 ind. ved Ile i Sørbygda 20.01. og 25.03., 20 ind. Hågålykkja i Midtbygda 23.01., 12 ind. Bø gard i Midtbygda 27.01., 3 ind. ved Engjom i Midtbygda 29.01., 5 ind. Bjørnstadvegen 29.01., 12 ind. Skåden i Nordbygda 29.01., 15 ind. Gamle Hundersetervegen i Sørbygda 29.01., hhv. 1 og 7 ind. Polavegen på Tretten 29.01. og 01.02., 5 ind. Klukkerjordet 30.01., 12 ind. Brattland i Nordbygda 30.01., 5 ind. ved Ensby 30.01., 4 ind. ved Oddvang 30.01., 5 ind. ved Hunder gård i Sørbygda 01.02., 10 ind. Midtbygdsvegen 06.02., 1 ind. Svea i Sørbygda 11.02. og 2 ind. ved Rindal i Skarsmoen 23.03., **Lillehammer:** 2 - 51 ind. Pynten i Nordre Ål følgende dager: 3 ind. 01.01., 2 ind. 10.01., 9 ind. 21.01., 12 ind. 30.01., 3 ind. 01.02., 19 ind. 03.02., 51 ind. 14.02., 18 ind. 24.02. og 5 ind. 10.03., jevnlig observert i Korgen ved Lågendeltaet i hele perioden med opptil 7, 5 og 3 ind. i januar, februar og mars, hhv. ca. 20, 1, 4, 2, 5 og 2 ind. Lågendeltaet 11.01., 15.03., 17.03., 21.03., 25.03. og 29.03., 3 ind. Burmavegen i Vingrom 20.01., 4 ind. Suttestadjordet 23.01., 2 ind. Øverbygdsvegen i Rudsbygd 26.01. - 01.02., hhv. 12, 2, 4, 4 og 2 ind. Bakke Gård i Søre Ål 29.01., 23.02., 03.03., 05.03. og 22.03., 2 ind. Skårsetlia 29.01., 1 ind. Hovemoen gård 29.01., 22 ind. Jørstadmoen 29.01., 13 ind. Dikeveien 29.01., 5 ind. ved Svartevjua sør for Jørstadmoen 30.01., 5 ind. Paul A. Owrensveg 30.01., hhv. 6 og 1 ind. Lillehammer sentrum 30.01. og 02.02., 4 ind. Engjomsvegen 30.01., 2 ind. Ringen ved Jorekstad 30.01., 12 ind. Nysvevegen 30.01. - 05.02., 3 ind. Chr. Dahls gate 31.01., 1 ind. Burmavegen i Vingrom 10.02., 3 ind. Mosveen 16.02., 2 ind. ved Arlien bru 18.02., 2 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 05.03., 3 ind. Reistadbakkene 05.03., 06.03. og 17.03., hhv. 1 og 8 ind. ved Lillehammer camping 18.03. og 27.03., 2 ind. Martin Seipsvei 19.03., 4 ind. Sundgården på Fåberg 19.03. og 2 ind. Vingnes 20.03., **Gausdal:** 1 ind. Paulsrudvegen 21.01. og 15.02., 15 ind. Bergseng 24.01. - 30.01., 27 ind. Øygarden, Svingvoll, 29.01., 5 ind. Aulestadvegen 29.01., 20 ind. Lishøgdsvegen 30.01., 5 ind. Forsetseterlia 30.01., 8 ind. Follebu 02.02. og 2 ind. Holthaugen 18.03., **Gjøvik:** Hhv. ca. 30, 5 og 5 ind. Gjøvik sentrum 01.01., 09.01. og 15.01., 15 ind. Gjøvik Gård 20.01., 6 ind. Kiellandsgt. i Gjøvik 23.01., 25 - 30 ind. Brusvefaret 24.01. - 30.01., 55 ind. Skaugom 25.01. - 31.01., 2 ind. Trondhjemsvegen i Gjøvik 29.01., 3 ind. Dalsvegen 29.01., 2 ind. Alf Engelstadsveg i Hunndalen 29.01., 5 ind. Diskosveien 29.01., 20 ind. Trollfaret 29.01., 3 ind. Nordahl Griegsv. 29.01., 20 ind. Taraldsrud 29.01., 4 ind. Furusethenga 29.01. - 04.02., 3 ind. Fredeng 30.01., 9 ind. Tranberg 30.01., 22 ind. Gaukstad Øvre i Åsroa 30.01., 2 ind. Hellirovegen 30.01., 9 ind. Østre Hegge i Biri 30.01., 14 ind. Birivegen ved Kalrasten 30.01., 4 ind. Sommerovegen 30.01. - 05.02., 6 ind.

Kollsvegen ved Våstad 31.01., 4 ind. Tranbergveien 01.02., 4 ind. Vindingstad 02.02., 32 ind. Nettoppvegen 02.02., 1 ind. Tranberglia 05.02., 5 ind. Bøle 06.02., hhv. 2, 2 og 20 ind. ved Eikstادتjernet 11.02., 21.02. og 08.03. og 1 ind. Sogstadjordet 12.03., **Vestre Toten:** Hhv. 5, 30, 10, ca. 30 og 15 ind. Sisselbergbukta på Eina 02.01., 19.01., 31.01., 01.02. og 03.02., 1 ind. Midtskogen 14.01., hhv. 1 og 10 ind. Bøverbru 22.01. og 30.01., hhv. 1 og 8 ind. Trosterud 25.01. og 12.02., 14 ind. Vestre Totenveg ved Myrvang 29.01., 48 ind. Teiterud 29.01., 20 ind. Ihlevegen 29.01., 9 ind. Nærstenvegen 30.01., 5 ind. Tiurvegen 30.01., 2 ind. Holtevegen 31.01. og 10 ind. Eina 06.02., **Østre Toten:** Observert i store deler av perioden i Evenrudgutua på Kapp med ca. 30, 10 og 1 ind. som største notering i hhv. januar, februar og mars. Videre 4 ind. Vilvang i Lensbygda 29.01., 12 ind. Gransmarka 29.01., 8 ind. Narumsvegen 29.01., 25 ind. Panenglinna 29.01., 15 ind. Starum 29.01. - 04.02., 9 ind. Seierstadgutua 30.01., ca. 30 ind. Tømmerholshøgda 30.01., ca. 50 ind. Kapp 30.01., 25 ind. Faulalgutua 30.01., 20 ind. Nygårdstuen 30.01., hhv. 7, 7 og 2 ind. Totenvika 30.01., 22.02. og 20.03., 3 ind. Tollefsrudvegen 30.01., 4 ind. Kronbergsæterlinna 30.01., 15 ind. Hombsgutua 31.01., 16 ind. Linnerud 03.02., 9 ind. Rustadgutua 03.02., 1 ind. Kolbu 04.02., 18 ind. Kraby 05.02., 6 ind. Askjumgutua 05.02., hhv. 2 og 4 ind. Dyrud, Gihlehagen, 02.03. og 25.03. og 1 ind. ved Balke kirke 20.03., **Gran:** Hhv. 1 og 3 ind. Brandbukampen 03.01. og 05.02., 1 ind. Gullerudvika 29.01., 20 ind. Amundsrudvegen, Jaren, 29.01., 8 ind. Wargplassen 29.01., 6 ind. Molinna 29.01., 5 ind. Heggglund 29.01., 13 ind. Bleiken 29.01. - 04.02., 12 ind. Kjølvegen 30.01. - 05.02., 28 ind. Haug gård 30.01., 5 ind. Haugsbakkli, Jaren, 30.01., 2 ind. Gammevegen 30.01., 3 ind. Smørbakken 30.01., 6 ind. Vienlinna 30.01., 7 ind. Moen, Jaren, 05.02., hhv. 3, 12, 40 og 2 ind. Granum ved Jarenvannet 21.02., 28.02., 10.03. og 31.03., 2 ind. Aschimlandet 25.02., 3 ind. Kjørkjetangen i Røykenvika 18.03., 4 ind. Røykenvika 25.03. og 1 ind. Hovstjern 25.03., **Lunner:** 1 ind. Østenga, Lunner sentrum, 13.01., 6 ind. Skjervagutua 23.01. - 29.01., 2 ind. Kjørvenhagen 23.01. - 29.01., 20 ind. Korsrudlinna 23.01. - 30.01., 5 ind. Lunnerlinna 24.01., 3 ind. Myrvollvegen 24.01. - 30.01., 4 ind. Munkerudvegen 25.01. - 31.01., 3 ind. Geitramsen 29.01., 15 ind. Ryavegen 29.01., 3 ind. Oppdalslinna 29.01., 22 ind. Grua 29.01., 3 ind. Nordre Fegate 30.01., 29 ind. Roshov 30.01., hhv. 2, 11 og 1 ind. Mylla 30.01., 04.02. og 10.02., 1 ind. Åsvegen 01.02., 6 ind. Grindvollgata 02.02., 6 ind. Vollabakken 04.02. og 7 ind. Sagatun ved Kalvsjø 06.02., **Jevnaker:** Ca. 30 ind. Salvøy Veavågen 28.01., 24 ind. Haraveien 29.01., 20 ind. Nerengveien 30.01., 6 ind. Ragnhildrud 30.01., 15 ind. Halvorsrudveien 30.01. - 05.02., 10 ind. Gamleveien 02.02. og 2 ind. ved Bergertjernet 22.02., **Søndre Land:** 10 ind. Møbelveien 22.01. - 28.01., 11 ind. Randsfjordvegen 23.01. - 29.01., 6 ind. Gamlevegen 29.01., 8 ind. Lykkjekroken 29.01., 8 ind. Skrankehøgda 30.01., 4 ind. Furuli ved Enger 01.02., 3 ind. Dokkadeltaet 16.02., 1 ind. Flubergstranda 15.03., 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 19.03. og 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 29.03., **Nordre Land:** 32 ind. Østsinni 26.01. - 01.02., hhv. 20, 11 og 25 ind. Dokka 28.01., 30.01. og 21.02., 2 ind. Torstu 29.01., 12 ind. Odnesvegen 30.01., 7 ind. Torpaveien i Østsinni 30.01., 20 ind. Skålerudsveien 30.01. og 5 ind. Torpavegen 30.01. - 05.02., **Etnedal:** 1 ind. Fjelltun 27.03., **Nord-Aurdal:** 20 ind. Vesterbø 01.01., 15 ind. Førødiddin 29.01., 2 ind. Juvevegen 06.02., 1 ind. Marsteinhøgda 13.02., 1 ind. Fagernes sentrum 24.02. og hhv. 6, 2, 2 og 2 ind. ved Valdres Golfklubb 13.03., 20.03., 23.03. og 31.03., **Øystre Slidre:** 2 ind. Svartehaug 30.01. og 5 ind. Lomtjednvegen 30.01. - 05.02., **Vestre Slidre:** 2 ind. Kyrkjevegen 31.01. og hhv. 2 og 1 ind. Vistemyre 13.02. og 21.03., **Vang:** Stor flokk ved Otrøvatnet 01.01. og 18 ind. Vangsnes 30.01.

Tornirisk

Lillehammer: 2 ind. Rustaden 29.03., **Vestre Toten:** 1 ind. Nyland 25.03., **Gran:** 1 ind. Røykenvika 29.03.

Bergirisk

Lesja: Hhv. 1 og 2 ind. Ljosmyre på Bjorli 05.02. og 06.02., **Vestre Toten:** 7 ind. Lier, Børsvollen, 27.03., **Gran:** 40 ind. Aschimlandet 31.03., **Øystre Slidre:** 1 ind. Olægeret 13.03.

Brunsisik

Lesja: 14 ind. Ølstadlykkja 30.01. og 1 ind. Myrevegen 02.02., **Nord-Fron:** 1 ind. Furulundveien, Sorperoa, 29.01. og 1 ind. Bjørklivegen i Kvam 07.02., 11.02., 14.02., 16.02., 11.03., 21.03. og 22.03., **Sør-Fron:** 3 ind. Brennhaugen 31.01., **Ringebu:** 1 ind. Vinkelfallet 10.02., **Lillehammer:** 1 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 21.01., 24.02. og 05.03., 15 ind. Korsrudvegen 29.01., 2 ind. i Korgenområdet 26.02. og 1 ind. Martin Seips veg 01.03., 07.03., 08.03., 11.03. og 12.03., **Gjøvik:** 11 ind. Sommerovegen 30.01. - 05.02., **Østre Toten:** 2 ind. Kapp - Evenrudgutua 27.02., **Jevnaker:** 1 ind. ved Bergertjern 22.02., **Søndre Land:** 3 ind. Randsfjordvegen, Hov sentrum, 23.01. - 29.01., **Nordre Land:** Hhv. 2 og 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 24.02. og 01.03. og 2 ind. Klevmoseterhøgda ved Spåtind 05.03., **Sør-Aurdal:** 2 ind. Høvreslie 29.03., **Nord-Aurdal:** 2 ind. Sandbekkli i Tisleidalen 17.01., **Øystre Slidre:** 1 ind. Lomtjednvegen 30.01. - 05.02.

Polarsisik

Ringebu: 1 ind. Trabelia 24.02., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 07.02.

Båndkorsnebb

Nordre Land: 2 ind. Skardberga naturreservat 23.01.

Konglebit

Sel: 3 ind. Smedsrud 30.01., **Skjåk:** 1 ind. Moen 03.02., **Lom:** 3 ind. Fossbergom 01.01. og 4 ind. Prestgardskogen 28.03., **Nord-Fron:** 1 ind. Bjørklivegen i Kvam 08.01., **Sør-Fron:** 4 ind. Lauvåsen 05.01., 6 ind. Gålåvegen ved Baukhol 29.01. og hhv. 8 og 12 ind. Baukålstulen 24.02. og 26.02., **Ringebu:** 1 ind. Høgåsen, Venabygdsfjellet, 02.01., **Øyer:** 1 ind. Solli i Sørbygda 01.01., hhv. 1 og 2 ind. Hornsjø 09.01. og 20.03., 3 ind. Vestsidvegen vest for Vassrud 09.01. og 5 ind. Nordbygdsvegen 23.01., **Lillehammer:** 3 ind. Lillehammer sentrum 03.01., 15 ind. ved Reinsvatnet 04.01., 7 ind. Vingromsåsen 04.01., 3 ind. ved Nevelvatnet 23.01., 1 ind. Nyseterhøgda 15.03. og 2 ind. Korgenområdet 29.03., **Gausdal:** 1 ind. Ulva 23.01., **Gjøvik:** 21 ind. Brusvefaret 24.01. - 30.01., **Østre Toten:** 9 ind. Skreia sentrum 03.01., **Jevnaker:** 7 ind. Elnesvika, Halvorsbøle, 03.01., **Nordre Land:** 7 ind. Nordrum i Nord-Torpa 10.01., 35 ind. Skardberga naturreservat 23.01., 7 ind. Øvre Storslåtstubbyen 29.01., 10 ind. Spåtind 29.01., 2 ind. Brennbekken 30.01., 1 ind. Vesleslåtten ved Spåtind 25.01. og 15 ind. Lybækvegen 03.02., **Sør-Aurdal:** Hhv. 18 og 28 ind. Brennskarskollen, Skjenfjellet, 04.01. og 05.01., 75 ind. Løvvhøgdeveien, Skjenfjellet, 05.01., 33 ind. Vangsvegen 05.01., hhv. 2 og 40 ind. Kringletjern, Skjenfjellet, 05.01. og 06.01. og 10 ind. Åseheimsetervegen, Skjenfjellet, 06.01., **Vang:** 1 ind. i Vang 28.02.

Kjernebiter

Lesja: 1 ind. Blakar 29.01., 8 ind. Bjorli 29.01. - 04.02., 5 ind. Kongelberget 30.01., 1 ind. Holvegen 30.01., 1 ind. Myrevegen 31.01., 2 ind. Ansethvegen, Lesjaverk, 02.02. og hhv. 1 og 3 ind. Ljosmyre på Bjorli 05.02. og 06.02., **Dovre:** 1 ind. Einbugga 29.01., 1 ind. Dombås 29.01., 1 ind. Nordre Berget 30.01. og 1 ind. Sletten byggefelt 30.01., **Skjåk:** 4 ind. Skjåk solside 02.02., **Lom:** 1 ind. Prestgardskogen 16.01. og 20.01., 4 ind. Solsidvegen 28.01., 1 ind. Andvord 29.01., 1 ind. Øvergrendesvegen 29.01., hhv. 4 og 2 ind. Tverråket 29.01. og 30.01., 14 ind. Nedre Ulstadveg 30.01., 3 ind. Ottadalsvegen ved Grafferdalshaugen 30.01., 2 ind. Øverlisvegen 30.01. og 2 ind. Moagrende 02.02., **Vågå:** 3 ind. Kaldbakk 16.01. og 30.01., 1 ind. Øvre Nordherad 29.01., 1 ind. Gammelsvevegen 29.01., 1 ind. Skjellbergvegen 29.01. - 04.02., 5 ind. Synslivegen 30.01., 2 ind. Kvernvegen 30.01. og 1 ind. Sandbugrenda 30.01., **Sel:** Hhv. 1 og 3 ind. Storrustvegen 08.01. og 14.01., 1 - 8 ind. Hjellum på Otta følgende dager: 1 ind. 12.01., 2 ind. 19.01., 4 ind. 23.01., 6 ind. 26.01., 5 ind. 29.01., 8 ind. 09.02., 4 ind. 14.02. og 5 ind. 05.03. og 18.03., 2 ind. Heidalsvegen 29.01., 2 ind. Grindstugugrenda 29.01., 12 ind. Dahlefeltet på Otta 29.01., hhv. 8 og 10 ind. Granfeltet 29.01. og 30.01., hhv. 1 og 2 ind. Heidal sentrum 29.01. og 30.01., hhv. 6 og 1 ind. Veggumsvegen

29.01. og 30.01., 1 ind. Selsverket 30.01., 1 ind. Nymovegen 30.01., 1 ind. Hamnlykkja 30.01., 6 ind. Søre Hagen 30.01., 2 ind. Sjolivegen 30.01., 2 ind. Skulebakken 30.01., 1 ind. Klyphaugvegen 30.01., 2 ind. Blåbærvegen 31.01. og 1 ind. Veslerusti 31.01. og 01.02., **Nord-Fron**: Fast tilhold Bjørklivegen i Kvam i hele perioden med opptil 11, 13 og 8 ind. i januar, februar og mars, 1 ind. Børoa 27.01. - 02.02., 1 ind. Kapellvegen, Sødorp, 29.01. og 2 ind. Stormyrbakken i Sorperoa 30.01., **Sør-Fron**: Hhv. 6 og 4 ind. Brennhaugen 18.01. og 21.01., 1 ind. Harpefoss 29.01., 1 ind. Siljetun 29.01., 2 ind. Bakstad Nedre 30.01. og 2 ind. Hundorp 30.03., **Ringeby**: 2 ind. Øvermovegen 28.12. - 01.01. og 9 ind. samme sted 21.01., fast tilhold Gildesvollen i hele perioden med største notering i januar, februar og mars på hhv. 9, 3 og 5 ind., opptil 13 ind. på foringsplass på Sperrehaugen fram mot ca. 20.01., 16 ind. 31.01., 2 ind. Kjønnås 29.01., 4 ind. Bøvegen 30.01., 7 ind. Øvermovegen 30.01. og 1 ind. Kilgardsvegen 06.02., **Øyer**: 1 ind. Stasjonsvegen 21.01., 2 ind. ved Engjom i Midtbygda 29.01. og 1 ind. ved Oddvang 30.01., **Lillehammer**: Fast tilhold på foringsplass i Martin Seipsvei ved Maihaugen i hele perioden med opptil, 18, 4 og 12 ind. i januar, februar og mars, fast tilhold Cathinka Guldbergsvei ved Maihaugen med opptil 16, 14 og 5 ind. i januar, februar og mars. Videre 2 ind. i Korgenområdet 04.01. og 1 ind. samme sted 30.01., 04.02., 26.02. og 29.03., 2 ind. Lillehammer sentrum 09.01. og 02.02., 1 ind. Utsiktsbakken i Lillehammer 18.01., 3 ind. Skauboringen på Maihaugen 18.01., 1 ind. Rolf Lundesvei 23.01. - 29.01., 7 ind. Nybu 31.01., hhv. 2, 3 og 3 ind. Bakke Gård i Søre Ål 03.02., 02.03. og 22.03., 1 ind. Reistadbakkene 20.03. og 1 ind. Skårsetlia 21.03., **Gausdal**: 5 ind. Follebuhøgda 27.01., 1 ind. Vestringsvegen ved Rustmo 28.01. - 03.02., 2 ind. Aulestadvegen 29.01. og 2 ind. Kampsesvea 30.01., **Gjøvik**: 1 ind. Gjøvik sentrum 01.01., 10 ind. Skumsjøvegen ved Egstad 29.01. og 4 ind. Åslendet 05.02., **Østre Toten**: 3 ind. Evenrudgutua på Kapp 01.01. og 1 ind. samme sted 11.01., 16.01., 28.01. og 20.03., 4 ind. Helgestadfeltet 30.01. og 3 ind. Balkeåsen 30.01., **Gran**: 1 ind. Haug gård 30.01. og 3 ind. Kjølvegen 30.01. - 05.02., **Lunner**: 2 ind. Kjørvenhagen 23.01. - 29.01., 1 ind. Lunnerlinna 24.01., 2 ind. Nordre Oppdalen 30.01. og 2 ind. Dæhlinvegen 01.02., **Jevnaker**: 8 ind. Nerengveien 30.01. og 1 ind. Øvre Hovsbakken 02.02., **Nord-Aurdal**: 2 ind. Aurdal 29.01., 1 ind. Solstua 30.01., 1 ind. Øvrebygdvegen, Fagernes, 30.01. og 1 ind. Skrautvålsvegen ved Flaten 06.02., **Øystre Slidre**: 8 ind. Skammestein 29.01. - 04.02.

Snøspurv:

Vestre Toten: Noen ind. Lier, Børsvollen, 21.03. og 25 ind. Tollevsrud 22.03., **Østre Toten**: 20 ind. Hensvold 18.03. og ca. 120 ind. Kapp brygge 20.03., **Gran**: 9 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 25.02. og 12 ind. Askjum/Eiken 18.03.

SKRIVESTAFETTEN ved Bjørn Roar Løkken

Min interesse for fugler har nok alltid vært der, jeg pleier å si at den er medfødt. Min mor kan fortelle at i en ungeflokk på seks skilte jeg meg ut allerede som 3 åring. Mens søsknene mine lekte satt jeg i vinduskarmen på kjøkkenet helt til ermene på genseren min frøs fast. For utenfor vinduet hadde vi et fuglebrett og der var det noe som vekket min interesse. Jeg lærte meg fort navnene på de vanligste, og etter hvert som årene gikk ble det fuglekasse bygging i stor stil, og snart kjente jeg til de fleste artene som fantes i Kvikne der jeg da bodde.

Men mye har endret seg siden da, mange arter som den gang var vanlige er dessverre blitt sterkt redusert eller blitt helt borte. Og det er dette jeg vil skrive litt om her.

I 1970-80 årene var det store flokker med stær på våren i Kvikne, flokker på 2-500 fugler var helt vanlig. Mellom gårdsbrukene Lauvsletta og Ottarslykkja var det mange store gamle osper, ja en hel skog å regne. Her var det hakkespetthull i fleng, ja 5-6-7 hull i samme tre. Her yret det med stær og slike kolonier var det flere steder i bygda. I tillegg kom alle mine kasser på låve og fjøsvegger, og alle var det stær i. På stort sett alle TV antenner og hustak kunne man se og høre denne fantastiske sangfuglen. Men i dag er stæren helt borte, er man heldig kan man se noen få fugler på våren, men ingen hekkende par å finne.

På hvert gårdsbruk der det var dyr, var det kolonier med gråspurv. Mye kraftfor slabb rundt på gårdene og hustak av stein gjorde nok sitt til at gråspurven trivdes. Bare der jeg bodde var det et 20 talls gråspurv som hekket tilnærmet året rundt, da den på vinterstid holdt seg mye inne i fjøsene. Men i dag finner jeg ikke gråspurv i Kvikne, den er helt borte.

Mere sjeldne arter som hortulan og hvitryggspett var også arter som det ikke var uvanlig å påtreffe i Kvikne. Ved Sylte gårdene var det i en årrekke på 70-80 tallet syngende hortulan, men er som alle andre steder her i Fron ikke hørt eller sett de siste 20 år.

Hvitryggspetten hekket år om annet i Kvikne, men er heller ikke observert i Fron på 2000 tallet.

Dette viser at bare den korte tiden jeg har observert fuglelivet, har mye blitt forandret. Hva som er årsaken er vanskelig å si. Av nye arter som er tilkommet kan nevnes spettmeis og pilfink, disse fantes ikke da jeg bodde i Kvikne. Vandrefalk var en fugl vi bare kunne drømme om, da den var tilnærmet utryddet i Norge. Den hekker i dag på flere lokaliteter i Fron. Knoppsvane er også kommet senere år og nå også sangsvane. Begge nye hekkefugler for området. Dvergdykker er en fugl som dukker opp av og til og for ikke å snakke om horndykker som har etablert seg i mange vann, og som er en ny hekkefugl. Vepsevåk er også en art som man ser oftere, og sjeldenheter som steppehauk og svartrødstjert gjør at livet for en fugleinteressert er verd å leve.

I 1988 flyttet jeg ned til et sted på vestsida av Lågen ved Vinstra som blir kalt Lomoen. Plassen ble av mange kalte huset i skogen. Her var det da fortsatt store områder med storstammet furuskog. Dette var i grunnen en ensformig og kjedelig skog sett i mine øyne, men etter hvert fant jeg ut at her skjulte det seg mer enn jeg ante. Toppmeisa var om ikke tallrik, så var det årvisst flere hekkende par i området. Granmeis og svartmeis var helt vanlig og trekryper var ofte å se.

Ved det gamle dynamittlageret opp mot Loholet holdt hønsehauken til. Her var to velbrukte reir og årlig hekking. Snart ble det for mye trafikk der, og hauken flyttet lengre ned i skogen. Men det nye reiret skulle snart få en nabo Talgøbygget. Hønsehauken flyttet da redet 300 meter lenger inn mot Vinstra elv der den hadde vellykket hekking i flere år. Men så kom den nye E6 og passerer reirtreet på 50 meters avstand og da var det slutt der. Men den standhaftige gir som kjent ikke opp, så på ny etablerte hønsehauken et nytt rede lenger ut mot Lågen der den sist hekket for noen få år siden for så å forsvinne helt,

Nå er tilnærmet all furuskog hugget ned og huset i skogen er blitt til huset i sentrum, med Biltema og Coop Exstra som nærmeste nabo. Ser jeg oppover mot Ruste der den storstamma furuskogen stod, ser jeg i dag lusa til Circle K og Per Gynt hotell. Hele det tidligere så fredfylte området er endret til en «by kjerne». Her er alt forandret, her har skog, hauk og meiser og all natur måttet vike for at noen her vil anlegge en BY.

Ja dette er begredelig utvikling for mange. Men en søndagsmorgen for noen år tilbake tenkte jeg at skulle jeg fortsette å bo her, måtte jeg snu dette til noe positivt. Jeg bestemte meg for å se hvilken fugler og dyr som hadde klart denne store forandringen, og hadde dette ført til at nye arter hadde kommet til? Spenningen var derfor stor da jeg med kikkert, nyinnkjøpt fotoapparat og notisblokk, tidlig denne søndag morgen først i Mai bega meg ut i BYEN. Som forresten fortøner seg mer som alt av hus og bygninger har ramlet ned fra himmelen. Men mellom alle disse hus og bygninger er det utallige skjæringer, murer, grus/jordhauger, materialstabler, paller og landbruksmaskiner av alle slag. Den først fugl jeg traff på var en syngende gråspurv ved Peer Gynt senteret, her var også linerle og pilfink. Ja da var det da noe tenkte jeg i mitt stille sinn. (noe jeg viss nok ikke har).

Men etter som turen gikk ble jeg mer og mer forundret over arts mangfoldet i området.

Svartrødstjert

Ved Circle K fant jeg et par dverglo, og rødstjerten sang fra minst to plasser.

En flokk bergirisk i ugresset ved en skjæring, og her var mange tornirisk, steinskvett og buskskvett. Sanglerka på Lojordet hørte jeg fra Circle K og kanadagås, heilo, sivspurv og heipiplerke var også der. Av andre vanlige arter kan nevnes grå-svart-mål og rødvingetrost, samt låve-tak og sandsvale. I alt hadde jeg over 40 arter da jeg kom hjem. Dette var overraskende og har medført til at jeg hvert år avsetter flere morgener og dager til å registrere fugler i dette området.

Gjennom disse observasjons rundene har jeg funnet noen godbiter og også funnet igjen noen av artene som hadde blitt fortrent. Sist vår fant jeg redebyggende svartmeis, et vende Halspar, svartspett, mange stillits, hekkende gulerle, vintererle, fossefall, tårnseilere, grå og svarthvit

fluesnapper, hekkende rødstjert og til sist men ikke minst hekkende svartrødstjert.

Alt dette i et miljø skapt av mennesker, vil også nevne at det her er elg, rådyr, hare, rev, røyskatt, mink og oter. Jeg vil også legge til at det her har blitt et egnet område for sommerfugler. Her har jeg funnet Idas og argusblåvinge, engblåvinge, dvergblåvinge, brun blåvinge, tiriltungeblåvinge, oransjegullvinge og mange flere.

Så her er det bare å komme å nyte stedet.

Mvh Bjørn Roar Løkken

«Hans sagstuen er utfordret til neste nummer av Hujon.»

Oransjegullvinge

Retur til BirdLife avd. Oppland, Postboks 87, 2601 Lillehammer

